- 33 -

AHZÂB SÛRESİ

Mushaf'taki sıralamaya göre kitabımızın 33, nüzûl sıralamasına göre 90, mesânî kısmının birinci grubunun beşinci sûresi olan Ahzâb sûresi Medine'de nâzil olmuştur. Âyetlerinin sayısı 73 tür.

"Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla"

Hamd yalnız ve yalnız âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salât ve selâm Allah'ın Rasûlüne ve Onun pak aile halkına ve ashabına olsun. Rabbimiz bizden kabul buyur. Çünkü sen her şeyi işitensin, her şeyi bilensin.

İsmini içinde geçen 20. âyetindeki "Ahzâb" kelimesinden almış, Medine'de nâzil olmuş bir sûreye konuk olduk. İnşallah bu mübârek sûresinde Rabbimizin bize ikrâmlarını tanımaya, onlarla rızıklan-maya, onlarla doymaya çalışacağız. Rabbim gereği gibi tanıyıp, anlayıp, istifade edip hayata aktarmayı bizlere nasip etsin.

Sûrede genel olarak şu konular anlatılır: Hicretin 5. yılında vukua gelen Hendek (Ahzâb) savaşı; Yine aynı yılda meydana gelmiş Beni Kurayza gazvesi ve yine aynı yılın sonlarına doğru gerçekleşmiş peygamber efendimizin Hz. Zeynep annemizle izdivacı.

Uhud'da Resûl-i Ekrem Efendimizin yerleştirdiği okçuların ganimete meylederek yerlerini terk edip, duruşlarını bozmaları sonucunda gelen hezimet İslâm düşmanlarını çok sevindirmişti. Yahudi'siyle, münâfık'ıyla, müşrikiyle tüm İslâm düşmanlarının moralleri bir anda yükseliverdi. Hepsi birleşip yeni bir saldırıyla Müslümanları kökünden kazıyacaklarına dair yeminler etmeye ve

hazırlıklar yapmaya başlarlar. Hadisenin üzerinden henüz iki ay bile geçmeden harekete geçerler.

Bu hareketin ilk raundu olarak müşriklerle anlaşan bazı Arap kabileler peygamber efendimize müracaat ederek Müslüman olmak istediklerini ve kendilerine İslâm'ı öğretecek muallimler gönderilmesini talep ederler. Allah'ın resûlü onlara altı kişilik bir muallim grubu gönderir. Fakat niyetleri kötü olan bu kabileler Ric'i mevkiinde peygam-berimizin gönderdiği bu Müslümanlardan dördünü öldürürler, ikisini de esir alarak Mekke'ye götürüp düşmanlara satarlar.

Yine Beni Amir kabilesinin reisinin aynı konudaki isteğiyle Re-sûlullah Efendimiz sahabeden 40 kişilik bir tebliğci heyeti gönderir. Ama onlar da tıpkı öncekiler gibi tuzağa düşürülür. Maune kuyusu kenarında Resûlullah'ın bu nadide hafızları da toptan şehid edilir. Dı-şarıda bu menfur hadiseler olup biterken, diğer taraftan içeride, Medine'de de için için Müslümanları yok etmek için çırpınan Beni Nadir Yahudileri de cesaretlenerek peygamber efendimize başarısız bir suikast girişiminde bulunur.

Evet Uhud yenilgisi akabinde Müslümanlar bir çok olumsuz hadisler yaşarlar. Sanki Medine etrafındaki tüm kabileler Müslümanların aleyhine geçerler.

Bu arada Mekke müşriklerinin Hendek (Ahzâb) savaşının hazırlıkları da başlamıştır. Aslında bu savaş sadece Mekke müşrikleriyle Müslümanlar arasında gerçekleşmiş bir savaş değil, İslâm'ı ve Müslümanları toptan yeryüzünden silmek isteyen tüm Arap kabileleriyle Müslümanlar arasında gerçekleşmiş bir savaştı. Onlara ek olarak Me-dine'den çıkarıldıktan sonra Hayber'e yerleşmiş olan Beni Nadir Yahudileri de bu ahzâbın içindeydi. Sadece kendileri de değil, Gatafan, Hudayl gibi kabileleri de ziyaret ederek onların güçlerini toplayıp kendilerine katmıştı. Böylece tüm Arap kabilelerinden oluşan çok büyük bir ordu Hicretin 5. yılının Şevval ayında Medine üzerine yürüdü. Kuzeyden Beni Nadir, Beni Kaynuka Yahudileri, Doğudan Gatafan kabileleri, Beni Süleym, Fezare, Mürre, Aşca, Sa'd ve Esed kabileleri, gü-neyden ise müttefikleri ile birlikte Kureyşliler geliyordu.

Bu durumdan haberdar olan Allah'ın Resûlü Medine'de tedbirini almakta gecikmedi. Altı gün içinde Medine'nin kuzey batısına bir hendek kazdırdı. Sel dağını arkalarına alarak hendeğin içinde 3000 kişilik bir orduyla düşmanı karşılamaya geçti. Medine'nin güneyi bağlık ve bahçelik olduğu için o taraftan bir saldırının olması âdeta imkânsızdı. Doğu tarafta ise düşmanın ilerlemesine geçit vermeyecek büyük kayalıklar vardı. Güney batı tarafı için de aynı durum söz konu-suydu. Bu durumda düşmanın ancak saldırı yapabileceği doğu batıyı da hendekle çevirmişlerdi.

Gelen Ahzâb (Birleşik ordular) Medine'de böyle bir hendekle karşılaşacaklarını akıllarının ucundan bile geçirmiyorlardı. Çünkü böyle bir harp stratejisi Arapların bilmedikleri bir şeydi. Bu durumda gelen kâfirlere bir tek seçenek kalıyordu. Şehrin güney doğusunda oturan ve peygamber efendimizle daha önce Medine'yi birlikte savunmak konusunda anlaşma yapmış Beni Kureyza Yahudilerini ikna edip anlaşmayı bozdurup kendi saflarında yer almaya zorlamak. Bunun için Huyay b. Ahtab'ı Yahudileri ikna etmek için gönderdiler. İlk görüşmede Yahudiler bu teklifi kabul etmediler. Biz ihanette bulunamayız dediler. Ama Huyay onlara onları derinden sarsacak ifadelerde bulundu. Dedi ki, bakın tüm Arap kabileleri ona karşı birleştiler ve kesin olarak onu ve dinini yok etmek için geldiler. Eğer sizler bizimle beraber olmazsanız bu fırsat bir daha ele geçmez deyinde Allah düşmanı Yahudiler tüm ahlâki sorumluluklarını unutup karşı tarafa geçiverdiler.

Anlaşmalarını bozup ihanet ettiklerini öğrenen Allah'ın Resûlü çok üzüldü. Müslümanları da büyük bir korku ve telaş sardı. Çünkü o tarafı garanti görerek Müslümanlar hanımlarını, çocuklarını o bölgede yerleştirmişlerdi. Resûl-i Ekrem Efendimiz haberin doğruluğunu öğrenmek üzere Ensar'ın ileri gelenlerinden Sa'd b. Ubade, Sa'd b. Mu-az, Abdullah b. Revaha ve Havvat b. Cübeyr'i gönderdi. Ve onlara; eğer Yahudiler anlaşmaya hâlâ sadık davranıyorlarsa gelip bunu bütün Müslümanların, ordunun huzurunda açıklamalarını, yok eğer anlaşmaya ihanet etmişlerse bunu sadece kendisine söylemelerini orduya duyurmamalarını tembih etti. Oraya vardıklarında Yahudilerin anlaşmaya ihanet edip düşman safında yer aldıklarını gördüler ve dö-nüp peygamberimize haber verdiler.

Lâkin bu haber kısa zamanda ordunun arasında yayıldı ve Müslümanlar içinde çok büyük bir dehşete sebep oldu. Her taraftan sarıldıklarını anlayan Müslümanlarda büyük bir tedirginlik meydana geldi. Bu durum böyle bulanık zamanları kollayan münâfıkların cesaret ve faaliyetlerini artırdı. Alçaklar fırsatı ganimet bilerek Müslümanların morallerini bozmak için ellerinden geleni yapmaya, dillerinden geleni söylemeye başladılar. Onlardan birisi şöyle diyordu; "Ne garip değil mi? Peygamber bize Sezar ve Kisra'nın topraklarını vaad ediyor, oysa hiç birimiz buradan kaçıp kurtulabilecek bir durumda bile değiliz." Bir başkası; ey peygamber, izin ver de bari gerideki evlerimizi, hanımlarımızı koruyalım, diye kaçmak için izin istiyor, bir başkası peygamberin düşmana teslim edilerek kurtulacaklarından söz ediyor, bir başkası başka bir hainlik peşine düşüyordu.

Bu kargaşa esnasında Allah'ın Resûlü Gatafan kabilesi ileri gelenleriyle görüşerek savaştan çekilmeleri karşılığında kendilerine Medine hurmalıklarının

üçte birini vereceğini vaad etti. Küfür cephesini bölerek savaşın seyrini değiştirmeyi denedi. Sahabe-i Kirâm Efendilerimizden bazıları peygamber efendimizin bu teklifinin sebebini sordular; ey Allah'ın Resûlü, bunu bizim kurtuluşumuz için mi yapıyor-sunuz, yoksa Allah'tan gelen bir vahiy gereği mi? Resûlullah; bunu tüm Arap kabilelerinin saldırısına karşı sizi koruyabilmek için yapıyorum buyurunca, dediler ki; ey Allah'ın Resûlü, eğer bunu bizim için yapıyorsanız hemen unutun. Biz zaten müşrik olduğumuz dönemlerde de bu kabilelere haraç vererek boyun eğdik. Şimdi Allah ve elçisine iman şerefine erdikten sonra da mı boyun eğeceğiz? Şerefimizle savaşır mukadderse şehid oluruz. Allah aramızda hükmünü verinceye kadar onlarla bizim aramızda hakem olarak kılıç vardır dediler. Onların bu sözlerine üzerine henüz imzalanmamış anlaşma metnini yırtıp attılar.

O sırada Gatafan kabilesinden Nuaym b. Mes'ud Müslüman olmuş ve Resûl-i Ekrem Efendimizin huzuruna gelerek şöyle diyordu: "Ey Allah'ın Resûlü, benim İslâm'ı seçtiğimi kavmimden kimse bilmi-yor. Eğer istersen bu durumumdan istifade edip size istediğiniz gibi hizmet edebilirim. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü; "Git ve düşman ara-sına ayrılık tohumları saç" buyurdu. Bunun üzerine Hz. Nuaym hemen Kureyzalılara giderek onlara şöyle dedi: "Ey dostlarım, size bir endişemi aktarmak istiyorum. Kureyş ve Gatafanlılar yarın öbürsü gün sa-vaştan bıkıp usanıp çekip giderlerse, sizin durumunuz nice olur? Onun için dışarıdan gelenlerden sizi yalnız bırakıp çekip gitmemeleri konusunda size garanti vermek üzere onlardan rehin isteyin. Bu sözler Kureyzalılar arasında hemen etkisini gösterdi. Gatafan ve Kureyş-ten bu konuda rehin istemeye karar verdiler. Bunu gören Hz. Nuaym hemen Gatafan ve Kureyş ulularının yanına koşarak onlara da şöyle dedi; "Dostlarım, size bir endişemi açmak istiyorum. Beni Kureyzalı-larda döneklik emareleri sezinliyorum. Muhammed'le anlaşmalarını bozduklarına pişman olup sizden bir kısım rehineler isteyerek ona teslim etmeyi ve anlaşmalarına ihanetlerinin suçunu affettirmeyi düşünüyorlar. Benden size bir dost nasihati, gerisini siz bilirsiniz" dedi. Bu sözler o tarafta da kabul gördü ve birleşik ordular arasında dağılma ve şüphelere sebep oldu. Gatafan ve Kureyş Kureyzalıları denemek için şöyle bir haber gönderdiler: "Biz artık bu savaşın uzamasından bıktık, sizden ve bizden muharipler seçerek Müslümanlarla karşılıklı bir meydan savaşına girelim" dediler. Kureyzalılar da; "Hayır, biz sizden çekip gitmeyeceğinize dair rehineler istiyoruz" deyince Kureyş ve Gatafan Hz. Nuaym'ın sözlerinin doğru olduğuna kanaat getirdiler ve rehine göndermeyi reddettiler ve böylece düşman bölünmüş oldu.

Medine'nin kuşatması 25 günden fazla sürdü. Mevsim kış olup yiyecek ve içecek, hayvan yemi stoku azalmıştı. Ayrıca saflar arasındaki bu ayrılık her iki

tarafı da ürkütmeye başlamıştı. Bir gece müthiş bir rüzgar çıkmıştı. Kâfirler atlarını, çadırlarını bile göremez bir duruma gelmişlerdi. Tabiatları gereği bu tür sıkıntılara dayanamayan kâfirler bir gece hendeğin arkalarını terk edip çekip gitmişti. Sabahleyin uyandıklarında Müslümanlar bir baktılar ki düşmandan hiçbir eser kal-mamıştı. Allah'ın Resûlü şöyle buyurdu: "Artık bundan sonra Kureyş size hiçbir zaman saldıramayacaktır, şimdi artık sıra bizdedir."

Resûlullah Efendimiz Hendek'ten dönünce Cebrâil aleyhisse-lâm gelip silahlarını bırakmadan Müslümanların Beni Kureyza Yahudilerinin işini bitirmeleri emrini getirdi. Bu emri alan Allah'ın Resûlü ashabına şöyle buyurdu: "İman ve itaatinde samimi olan hiçbir Müslüman Beni Kureyza Yahudilerinin topraklarına varıncaya kadar ikindi namazını kılmasın." Ordunun kendilerine doğru geldiğini anlayan alçak Yahudiler evlerinin damlarına çıkıp Müslümanlar hakkında iyi söz-ler söylemeye başladılar. Ama söyledikleri bu yağları yaptıkları ihanetlerini örtmeye yetmedi. İslâm ordusu tarafından kuşatıldıklarını gö-rünce büyük bir dehşete kapıldılar. Bir iki haftadan fazla bu kuşatmaya dayanamayarak haklarında Evs kabilesinden Sa'd b. Muaz'ın hüküm vermesi şartıyla teslim oldular. İslâm öncesi müttefikleri olan Evs kabilesinin ileri gelenlerinden bir Müslüman olan Sa'd'ın aracılığıyla sağ salim Medine'yi terk edebileceklerini umuyorlardı. Fakat onların bu kancıkça tavırlarını gören Sa'd efendimiz onların bu beklentilerinin aksine erkeklerinin öldürülüp, kadın ve çocuklarının esir alınıp mallarının Müslümanlar arasında ganimet olarak dağıtılmasına hükmetti.

Evet Uhud savaşı ile Hendek savaşı arasında geçen bu iki yıllık dönem böylesine kargaşalar içinde geçmişti. Peygamber efendimiz ve Müslümanlar bir an rahat yüzü görmemişlerdir. Bu dönemde evlenme ve boşanma gibi sosyal yasalara dair âyetler, miras hukuku, içki ve kumar yasağı gibi pek çok hükümler gelmişti. Yine toplumda düzenlenmesi gereken evlâtlık konusunda da açıklayıcı âyetler geldi. Daha önceleri evlâtlık müessesesi vardı. İnsanlar evlâtlıklarını aynen kendi evlâtları gibi görüyorlar, mirastan ona da pay ayırıyorlar, onların vefatları sonucu geride bıraktıkları hanımlarıyla evlenemiyorlardı. İşte toplumda geleneklerin çerçevesini çizdiği bu gibi konular vahiyle dü-zenleniyordu.

Tabii böyle yüz yıllar boyu toplumda yürürlükte olan bir geleneğin bir anda kaldırılıp yok edilmesi kolay olamazdı. Bu geleneğin peygamber efendimizin bizzat kendisi tarafından gerçekleştirilecek bir uygulamayla kaldırılması gerekiyordu. Bu nedenle tüm öteki reformlar gibi bu da bizzat peygamber efendimizin şahsında evlâtlığı Zeyd'in boşadığı karısı Zeynep'in evlenmesiyle gerçekleşiyordu. Tıpkı soylu ve hür bir kadın olan Zeynep'in Resûlullah Efendimizin isteğiyle bir köle olan Zeyd ile evlenerek toplumda bir başka

anlayışın, kölelik an-layışının yıkılması adına ilk darbenin vuruluğu ya da ilk reform hareketinin gerçekleştirilmesi gibi. Allah'ın Resûlü toplumda yüz yıllardır var olan kölelik anlayışını yıkmayı hedeflemişti. Bu iş için en yakınlarından Zeynep ve Zeyd'i seçmiş ve onları evlendirmişti. Şimdi de evlâtlığı Zeyd'in boşadığı karısıyla bizzat kendisi evlenerek evlâtlığın öz evlat gibi olmadığı gerçeğinin reformunu gerçekleştiriyordu. Bunu Allah istemişti. Bizzat vahiyle peygamberimize bildirmişti Rabbimiz. Sûrede etraflıca bu konu anlatılacak.

Sonra sûrede tesettürle ilgili hükümler gelecek. Hicapla alâkalı ilk düzenlemeler bu sûre başlamıştır. Ve bu sûrenin gelişinden takriben bir yıl sonra Hz. Hatice annemize atılan bir iftiranın akabinde gelen Nûr sûresiyle bu tesettür ve hicâp konusu tamamlanmıştır.

Yine sûrede Resûl-i Ekrem Efendimizin aile hayatıyla ilgili bir düzenlemeye dair âyetler geliyor. Yeri gelince uzun uzun açıklayacağımız gibi peygamber efendimizin evinde, aileleriyle bir problem yaşanmıştı. Beni Nadir Yahudilerinin sürgün edilmesiyle Müslümanların ellerine çok büyük çapta ganimetler geçmişti. Hicretten itibaren dört yıl boyunca Resûlullah Efendimizin evinde yokluk ve sıkıntı hakimdi. Hanımları belki de onun ekonomi anlayışını bir teste tabi tutmak istediler. Belki de bugüne kadar Resûlullah'ın elinde avucunda bir şeyi ol-madığı için evinde sıkıntı çekiliyordu, ama şimdi Yahudilerin ganimet malları ele geçmiş ve evine harcaması değişecek, bolluğa kavuşacaklardı. İşte hanımları bunu bir sorgulamak için peygamber efendimize serzenişte bulundular. Dediler ki, ey Allah'ın Resûlü, elin âlemin kadınları şöyle şöyle bir hayat yaşarken, aylar geçer de bizim evimizde ocak tütmez, baca yanmaz. Bizim de hakkımız değil mi şöyle şöyle giyinip kuşanmak? Gibi peygamber efendimizi üzecek şeyler söyleyip onun tepkisini ölçmek istediler. İşte sûrede bu konunun çözümüyle alâkalı âyetler geldi.

Yine sûrede Resûlullah efendimizin dörtten fazla kadınla evlenme iznini konu eden âyetler geldi. Sonra Müslümanların Resûl-i Ekrem efendimizin hanımlarına karşı takınmaları gereken tavırların konu edildiği âyetler geliyor. Ziyaret ve dâvetlerle ilgili hükümler ve muaşeret adaplarının belirtilmesi, kadınların vakarla evlerinde oturmaları, bir zaruret gereği dışarıya çıkmaları gerektiği zaman da dış el-biseleriyle ve yüzlerini örterek çıkma zorunlulukları, Resûlullah Efendimize ve Müslümanlara karşı takındıkları bozuk tavırlarından ötürü münâfıkların kınandıklar, uyarıldıkları âyetlerle devam eder sûre. Bu tanıtımdan sonra inşallah sûrenin âyetlerini tek tek tanımaya başlayabiliriz. Rabbim gereği gibi anlayıp amele dönüştürmeye hepimizi muvaffak kılsın inşallah.

1, 2, 3. "Ey Peygamber! Allah'tan sakın, inkârcılara ve iki yüzlülere uyma, Allah şüphesiz bilendir, hakimdir. Sana Rabbinden vahy olunana uy; şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır. Allah'a güven, Allah, Vekil olarak yeter."

Ey peygamberim, Allah'a karşı takvalı ol. Allah'a karşı takvanı takın. Allah'ın koruması altına gir. Allah konusunda duyarlı ol. Allah'la yol bul. Yolunu Allah tarif etsin. Allah desin sen yap, Allah göstersin sen yürü. Tüm hayatında Allah'ı hesap et. Tüm hayatını Allah için ve Allah'ın istediği gibi yaşa. Hayatının tümünde söz sahibi Allah olsun. Ve sakın ha sakın Allah tanımaz kâfirlere ve inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münâfıklara itaat etme. Onlarla birlik olma. Hayatını onlar kaynaklı yaşama. Şüphesiz ki Allah âlim ve Hakimdir.
Her şeyi bilen, bilgisi tam olan ve yaptığı her şeyi hikmetle yapan, ha-yata hakim olan Rabbin sana yeter. Sen bırak o kâfir ve münâfıkları da Rabbinin sana vahy ettiklerine tabi ol. Hikmeti ve hâkimiyeti gereği Rabbin sana ne vahy etmişse sen sadece ona tabi ol, sadece Onun emrine boyun büküp teslim ol. Unutma ki Rabbin yaptıklarınızın tamamından haberdardır. Her halinizi gözetlemekte ve bilmektedir.

Ve bir de ey peygamberim, unutma ki vekil olarak Allah sana yeter. Vekilin sadece Allah olsun. Güvenip bağlanman sadece Ona olsun. Vekaletini sadece Allah'a teslim et. Boynundaki kulluk ipinin ucu sadece Onun elinde olsun ve sadece onun çektiği yere git. Sadece Onun seçimini seçim bil. İradeni sadece Ona ver. O senin hayrına, senin adına ne karar vermişse sen sadece onu uygula. Tabii biliyoruz ki ey peygamberim, buyurarak peygamberine söylediklerinin tümünü şu anda bizlere de söylüyor Rabbimiz. Devam ediyor Rab-bimiz:

4. "Allah insanın içine iki kalp koymamıştır. Allah, zıhar yapmanız sûretiyle eşlerinizi, anneleriniz gibi (kendinize haram saymanız için) yaratmamıştır; evlâtlıklarınızı da öz oğullarınız gibi saymanızı meşru kılmamıştır. Bunlar sizin dillerinize doladığınız boş sözlerdir. Allah gerçeği söylemektedir, doğru yola O eriştirir."

Allah insana iki kalp vermemiştir. Allah insanın göğüs boşluğunda iki kalp yaratmamıştır. Her insanın göğsünde tek bir kalp vardır ve onun sahibi de yaratıcı olan Allah'tır. Öyleyse ey insanlar, unutmayın ki Allah sizin eşlerinizi zıhar yaparak anneleriniz gibi kendinize haram kılmanız için yaratmamıştır. Unutmayın ki o hanımlarınız sizin analarınız değildir. Allah o eşlerinizi analarınız kılmadı. Bu sadece kendi kendinize yüklediğiniz bir zorluktur. Allah evlâtlıklarınızı da öz oğullarınız gibi saymanızı, öz oğullarınız gibi görmenizi meşru kılmamıştır. Allah onları öz oğullarınız gibi değerlendirmez. Sizin onları evlâtlık saymanız, onlara öz

evlât gözüyle bakmanız, ya da hanımlarınızı analarınıza benzetmeniz sadece ağızlarınızla söylediğiniz sözlerdir. Bunun hiçbir gerçek yanı yoktur.

Allah eşin de, ananın da yerini belirlemiştir. Allah evlâdın da evlât olmayanın da yerini, konumunu belirlemiştir. Bu konuda yasayı koyan Odur, yetki Onundur. Çünkü yaratan Odur, Rab Odur, İlâh Odur. Öyleyse bu konuda, her konuda değerlendirmeyi de Onun istediği gibi yapmak zorundayız.

Kalbimizde ananın ve hanımın yerini, evlâdın ve evlâtlığın konumunu ayırmak zorundayız. Çünkü Allah insanın göğsünde iki kalp yaratmamıştır. Rabbimiz bu ifadesiyle kişinin kalbinde anayla karısını ayırmasını emretmektedir. Kişinin bir tek kalbi vardır ve orada anasıyla karısını ayırmalıdır. Anasını karısı gibi, karısını da anası gibi kabul etmemelidir. Anasını karısı yerine, karısını da anası yerine koymamalıdır.

Yâni kişi tek olan kalpte anayla karısını karıştırmamalıdır. Tabii beden, zıhar olarak da konum olarak da. Karısının bedeninin organlarını anasının organları yerine koyarak zıhar yapmamalı ve kalbinde konum olarak karısını anası yerine koyarak ona itaat etmeye kalkışmadığı gibi anasını da karısı konumunda görerek ondan hizmet beklemeye kalkışmamalı, kalpte bu ikisinin fonksiyonlarını ayırmalıdır.

Evet nasıl ki insanda bir tek kalp vardır ve o kalpte kişi nasıl ki ananın yeriyle hanımın yerini karıştırmamalıysa, hanımın yerini ayrı, ananın yerini ayrı tutmalıysa işte aynen bunun gibi kişi tek olan kalbinde Allah sevgisiyle başka şeylerin sevgisini de karıştırmamalıdır. Kalbinde Allah sevgisiyle para sevgisini, Allah sevgisiyle efendi sevgisini, şeyh sevgisini birbirine karıştırmamalıdır. Dünya ile âhireti karıştırmamalı, para ile namazı, bâkîyle fâniyi, Allah'la başkalarını, Allah'la babayı, Allah'la kocayı, Allah'la amiri, Rasûlullah sevgisiyle şeyhi, Allah sevgisiyle başka şeylerin sevgisini, Peygambere itaatin yeriyle, efendiye itaatin yerini ayırmalıdır kişi. Allah insan da iki kalp yaratma-mıştır ki birini Allah'a ötekisini de başkalarına verelim. Kalbimiz tektir ve orada tek karar mercii Allah olmalıdır.

Öyleyse kalbimizde İlâh ve Rab olarak hakim olan sadece Allah olmalıdır. Allah'ın değer yargılarına göre bir hayat yaşamalıyız. Böyle yapmaz da kendi kendimize bir takım değer yargıları geliştirecek olursak bunların hiçbir değeri olmayacaktır.

İşte iki konu. Birisi kişinin kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde karısını anasına benzeterek, anası yerine koyarak zıhar yapmasıdır. Rabbimiz buyuruyor ki bu yanlıştır. Allah sizin hanımlarınızı analarınız yapmadı. Hanımlarınızın mahrem yerlerini analarınıza benzeterek onları kendinize haram kılmaya kalkışmanız yanlıştır diyor Rab-bimiz. Kendi kendinize böyle demeniz onları size haram kılmaz. Ama bu sözlerinizden dolayı size bir ceza vardır. Zıhar cezası vardır. Yine bir başkasının çocuğunu kendi çocuğunuz yerinde de göremezsiniz. Başka bir kadının doğurduğu çocuk sizin çocuğunuz olamaz. Kim doğurduysa o çocuk ona aittir.

5. "Evlâtlıkları babalarına nispet edin, bu Allah katında en doğru olandır. Eğer babalarının kim olduğunu bilmi-yorsanız, bu takdirde onları din kardeşi ve dost olarak kabul edin. İçinizden kastederek yaptıklarınız bir yana, yanılmalarınızda size bir sorumluluk yoktur. Allah bağışlar ve merhamet eder."

O evlâtlık edindiğiniz çocukları kendi babalarına nispet edin. Onları babalarının ismi ile çağırın. Böyle yapmanız, onları kendi evlâdınız görmemeniz Allah katında adâlete daha uygundur. Eğer o çocukların babalarının kim olduğunu bilmiyorsanız, o zaman onları din kardeşiniz ve dostunuz olarak kabul edin.

Eğer evlâtlıklar konusunda Rabbinizin bu yasası gelmeden önce, Rabbinizin bu yasasına muttali olmadan önce, Ahzâb sûresinin inişinden önce kendi kendinize evlâtlık edinmişseniz ve de bu evlâtlıklarınıza tıpkı öz evlâtlarınız gibi kendi adınızı izafe etmişseniz, meselâ evlâtlığınıza "Zeyd Bin Muhammed" diye isim vermişseniz, bundan sonra artık Rabbinizin bu yasası gereği o çocukları babalarının adıyla çağırın. Zeyd Bin Harise deyin. Çünkü bu Allah katında adâlete, hakkaniyete daha uygundur. Çünkü onun asıl babası siz değilsiniz odur.

Veya eğer cahiliye döneminde, Allah dinini bilmediğiniz döneminizde, aranızda yaptığınız savaşların yaygın olduğu dönemlerde edinip te babalarını bilmediğiniz evlâtlıklarınız varsa artık onlar sizin din kardeşlerinizdir, dostlarınızdır, yakınlarınızdır. Eğer kasıtlı değil de babalarını bilmemenizden dolayı bu konuda bir hataya düşmüşseniz size bir vebal yoktur. Ancak kalplerinizin kastederek, bilerek yapmış olduklarınızdan hesaba çekileceksiniz. Babasını bildiğiniz halde hâlâ o kimseleri babalarının adıyla değil de evlâtlık alan kimsenin adıyla çağırmanızdan sorumlu olacaksınız. Allah bağışlayandır, kasta muka-rin olmayan kusurlarınızı affedendir ve merhametiyle muamele edendir.

6. “Mü'minlerin, Peygamberi kendi nefislerinden çok sevmeleri gerekir; onun eşleri onların anneleridir; akraba olanlar, miras hususunda, Allah'ın Kitabında birbirlerine mü'minler ve muhacirlerden daha yakındırlar. Dostlarınıza yapacağınız uygun bir vasiyet bunun dışındadır. Bu Kitapta yazılı bulunmaktadır.”

Nebî mü’minlere kendi nefislerinden daha evlâdır. Rabbimiz mü’minlerin peygamberle ilişkisini anlatıyor burada. Peygamber mü’-minlere kendi nefislerinden daha yakın ve sevgilidir. Mü’minler peygamberi kendi nefislerinden daha evlâ, daha önde tutacaklar, daha çok sevecekler. Peygamberi kendi nefislerine tercih edecekler. Peygamberin arzularını kendi arzularının önüne geçirecekler.

Tabii ki peygamber efendimizin Rabbimizin Ahzâb sûresinin bu âyetlerinde vaz ettiği bu yasasından önce evlâtlık edindiği Zeyd için de aynı şey geçerli olacaktır. Zeyd artık Rasûlullah efendimizin evlâdı olmayacak ama Rasûlullah efendimizle kardeşliği, dostluğu devam edecektir. Yâni bu yasanın belirlenmesinden sonra artık Zey-d’e Rasûlullah’ın oğlu denilmeyecek, Zeyd bin Muhammed diye çağrılmayacak, Zeyd Bin Harise denecek.

Ve tüm müslümanların peygambere karşı tavrı da Rabbimizin istediği biçimde olacak. Müslümanlar peygamberlerini, örneklerini, mihmandarlarını kendi canlarından evlâ tutacaklar, kendi nefislerinden daha çok sevecekler. Peygamber (a.s) mü’minler için kendi nefislerinden daha ön planda olmalıdır. Mü’minlerin tercihi Allah’ın Resûlü olmalıdır. Heveslerimiz, isteklerimiz, arzularımız, değer yargılarımız, hükümlerimiz, kararlarımız hep Rasûlullah efendimize, onun kararlarına, onun arzularına teslim olmalıdır. Allah Resûlünün karşısında alternatif bir kararımız, alternatif bir hükmümüz, alternatif bir sevgimiz, alternatif bir değer yargımız olmamalıdır. Tüm değer yargılarımızı Rasûlullah efendimize bırakmak zorundayız. Her şeyi Rasû-lullah efendimize sormak zorundayız.

Heveslerini Allah ve Resûlünün önüne geçirmiş insanlar, canları ne isterse onu yapmaktan çekinmeyen, zevkleri, nefisleri neyi hoş görürse onu yapanlar, hiçbir kayd altına girmeyenler müslüman olamazlar. Mü’minler nefislerini, arzularını, heveslerini, tutkularını, şeytanları, tâğutları bir kenara bırakıp peygamberlerinin arzularını tercih eden kimselerdir. Nefisleri, hanımları, babaları anaları, çocukları, akrabaları, kavimleri kabileleri, milletleri, devletleri, politik ve dini liderleri, ağaları, patronları, çevreleri, âdetleri, töreleri, modaları Allah ve Resûlünün önüne geçirmeyenler mü’minlerdir.

Şimdi bu âyetler istikâmetinde bir düşünelim: Acaba bizler kendi bilgilerimizi, kendi anlayışlarımızı, kendi hevâ ve heveslerimizi Allah'ın kitabının ve Resûlünün sünnetinin önüne mi geçiriyoruz? Acaba bizler şu anda kendimizi hayata etkin mi zannediyoruz? Acaba Allah'a Allah'ın kitabına, Allah'ın peygamberine sormadan bizler kendi kendimize hayat programı yapmaya mı çalışıyoruz? Ne yapacağımızı, nasıl yaşayacağımızı, nasıl giyineceğimizi, çocuklarımızı nasıl ve nerede eğiteceğimizi, nereden kazanıp nerelerde harcayacağımızı, han-gi meslekleri seçeceğimizi Allah ve Resûlüne sormadan kendi kendimize belirlemeye mi kalkışıyoruz?

Yâni bizim hayat programlarımızı kim belirliyor? Çocuklarımızın mektebine ilişkin, evimize malımıza ilişkin, dükkanımıza tezgahımıza ilişkin, düğünümüze, derneğimize, hukukumuza eğitimimize iliş-kin, sosyal ve siyasal yapılanmalarımıza ilişkin, gündüzümüze gecemize ilişkin programlarımızı kim yapıyor? Tüm bu programlarımızı Al-lah ve Resûlü mü belirliyor? Yoksa biz mi? Allah'ın Resûlü mü belir-liyor yoksa bizim heveslerimiz mi? Hayatımızın kaçta kaçına Allah ve Resûlü karışıyor? Kaçta kaçına biz kendimiz, yahut da Zerdüşt karışıyor? Eğer nefislerimiz, arzularımız, heveslerimiz buyuruyor biz yapıyorsak, arzu ve hevâlarımız istiyor biz yapıyorsak, ya da Zerdüşt buyuruyor biz yapıyorsak, nefislerimizin ve Zerdüştlerin boş bırakıp gaflet ettikleri bölümü de Allah ve Resûlünün arzularıyla dolduruyorsak o zaman bilelim ki biz Allah'ın istediği gibi müslüman değiliz.

Bakın Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bu hususu anlatırken şöyle buyuruyor:

Sizden hiç biriniz hevâsı, gönlü, arzusu benim tebliğ ettiğim şeylere tabi olmadıkça mü'min olmuş olamazsınız."

Tüm arzularımızı, tüm heveslerimizi, tüm hedeflerimizi, tüm hayatımızı Rasûlullah efendimizin getirip tebliğ ettiği dine mutabık kılmak zorundayız.

Hz Ömer efendimiz buyurur ki:

"Allah ve Resûlünün kötü gördüğü şeyi iyi gören mü'min değildir."

Yine Allah'ın Resûlü başka bir hadislerinde buyurur ki:

"Sizden biriniz, beni nefsinden, hanımından çocuğundan ve tüm insanlardan çok sevmedikçe mü'min olmaz.

Buhârî, İbni Mâce)

Yine Allah'ın Resûlü buyurur:

"Üç şey kimde bulunmuşsa gerçek imanın tadına ermiştir. Allah ve Resulünün her şeyden çok sevilmesi, sevdiğini Allah için sevmesi, hidâyete erdikten sonra küfre dönmekten, ateşe düşmek kadar korkması..."

(A. ibni H. Müsned'i]

Hz Ali efendimiz de buyurur ki:

"Her kim ki Allah ve Resulüne muhabbet iddia ettiği halde Allah ve Resulüne muvafık hareket etmezse bu iddiası bâtıldır."

Yine bir gün Hz. Ömer efendimiz: Ey Allah'ın Resûlü, sen bana nefsim hariç anam, babam, oğullarım, kavmim, kardeşim her şeyden daha sevimlisin der. Allah'ın Resûlü: Ey Ömer nefsinden de ben sana daha sevimli gelmeliyim buyurunca, Ömer: Evet ya Rasulallah bana nefsimden de sevimlisi buyurur. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü: Evet şimdi oldu ey Ömer buyurur.

İşte Rabbimiz bu âyetinde bize bunu anlatıyor. Tabi sevgi itaati gerektirir. İtaat ta peygamberi tanımayı, isteklerini, yasaklarını, hayatını, sünnetini bilmeyi gerekli kılar. Elbette istekleri, yasakları, hayatı bilinmeyen bir peygambere nasıl itaat edilecek te? Öyleyse ona itaat edebilmek için önce peygamberi tanımak zorundayız. Peygamberin sünnetini tanımak zorundayız.

Ve peygamberin pak zevceleri de mü'minlerin anneleri olacaktır. Evet Rasûlullah efendimizin eşleri tüm mü'minlerin anaları makamındadırlar. Rasûlullah efendimizle nikâhlandığı andan itibaren onun hanımları bizim anamızdır ve ister Rasûlullah hayattayken boşadıkları, isterse vefatından sonra hiç bir müslüman o analarıyla evlenemez. Böyle bir nikâh işte Rabbimizin bu âyetiyle haram kılınmıştır. Doğrusu bunun hikmetini de bilmek zorunda değiliz. Her ne hikmeti varsa Rab-bimiz böyle istemiştir. Rabbimizin beyanına göre Rasûlullah efendimizin vefatından sonra onun eşlerinden hiçbirisi bir başka müslümanla evlenemeyecektir. Çünkü Rasûlullah efendimizin hanımları tüm mü'-minlerin anaları hükmünde olduğu için onlarla evlenmeleri analarıyla evlenmeleri gibi yasaktır. Bu Rabbimizin işte bu âyetinde belirlediği bir yasasıdır.

Akraba olanlar, miras hususunda, Allah'ın Kitabında birbirlerine mü'minler ve muhacirlerden daha yakındırlar. Dostlarınıza yapacağınız uygun bir vasiyet bunun dışındadır. Bu kitapta yazılı bulunmaktadır. Evet akrabalar Allah'ın kitabında yakınlık verdiği kadar yakındırlar. Miras konusunda akrabalar mü'minlerden de, muhacirlerden de birbirlerine daha yakındırlar. Allah mirasta sadece akrabalara pay ayırmıştır. Ve böylece şimdiye kadar pratikte muhacir ve ensâr'ın birbirlerine mirasçı olmaları, birbirlerine varis olmaları, ya da mal mülk konusunda birbirlerine yardımcı olmaları yasaya bağlanmıştır. Sadece rahim bağıyla birbirlerine bağlanan akrabaların birbirlerine varis olacakları hükme bağlanmıştır. Ama illa diye bunun bir istisnasını be-yan buyurmuş Rabbimiz. Eğer yakın akraba olmayan dostlarınıza maruf şekilde bir iyilik yaparsanız, mallarınızdan bir kısmını verirseniz bu müstesnadır, bu size bırakılmıştır. Bu da kitaba yazılmış, bu kitapta açıklanmış bir konudur.

7. "Peygamberden söz almıştık. Ey Muhammed! Senden, Nuh'tan, İbrâhim'den, Mûsâ'dan, Meryem oğlu Îsâ'dan sağlam bir söz almışızdır."

Hani hatırlayın, Biz peygamberlerden söz almıştık. Senden önceki elçilerimizden aldığımız gibi sen den de söz aldık. Nuh'tan, İbrâhim'den, Mûsâ'dan, Meryem oğlu Îsâ'dan sağlam bir söz almışızdır. Onlardan insanlara kulluğu, risâleti, Allah'ın rubûbiyet ve ulûhi-yetini hatırlatmak üzere, insanları Allah'a kulluğa çağırmak üzere sağlam bir söz almıştık. Bu görevi onlara yüklemiştik te onlar da görevi yerine getireceklerine dair söz verip ahitte bulunmuşlardı. Niye böyle yapmış Rabbimiz? Niye söz almış elçilerinden? Niye görevlendirmiş elçilerini?

8. "Allah, doğrulardan doğruluklarını sormak ve inkârcılara da can yakıcı azap hazırlamak için bunu yapmıştır."

Doğru olanlara, iman ve teslimiyet iddialarında sadık olanlara, imanlarını eyleme dökenlere, iddialarını hayatlarıyla, amelleriyle görüntüleyenlere Allah sadâkatlerini sorsun da mükafatlarını versin, kâfirlere, inkârcılara da bu tavırlarından ötürü acıklı bir azap versin diye. Evet imanlarında sadık olanlara mükafat vermek, kâfirleri de cezalandırmak için elçiler gönderiyor Rabbimiz.

Öyleyse Rablerine verdikleri misâklarına, ahitlerine sadık davrananlar mükafatlandırılırken, inkâr edenler de cezalandırılacaklardır. Rabbimiz burada genel bir sözleşmeyi hatırlatıyor. Her ne zaman bir topluma elçi göndermişse

Rabbimiz, o elçisi vasıtasıyla o toplumdan misâk almaktadır, söz almaktadır. Ve o toplum elçilerinin kendilerine Rablerinden getirdiği emirlere riâyet edip nehiylerden kaçındıkları zaman sözleşmelerine sadık davranmış, aksini yaptıkları zaman da ahitlerini bozmuşlar demektir.

Ve işte ey peygamberim senden de söz aldık. Burada anlatılan konularda, evlâtlık konusunda, peygamber (a.s)'ın hanımlarıyla evlenme haramlığı konusunda, miras konusunda tüm yanlış değerlendirmelerden, yanlış anlaşılmalardan uzaklaşıp, Allah yasalarını duyar duymaz o yasalar istikâmetinde tavır alıp sadık davranalar mükafatlandırılacaktır. Rabbimizin bu yeni düzenlemeleri eski uygulamaları iptal edecektir. Ve artık kıyâmete kadar hiç kimsenin değiştirme yetkisi olmadan varlığını sürdürecektir. Ve öldüğümüz andan itibaren, dirildiğimiz andan itibaren Rabbimizin kitabında vaz ettiği bu yasalarıyla hesaba çekileceğiz. Tüm insanlık bu kitapla sorguya çekilecektir. Bu kitaba göre hareket edenler, hayatını bu kitaba göre yaşayanlar, bu kitabın yasalarını uygulayanlar, Allah'ın isteklerine karşı sadık davrananlar, bu kitaba iman iddiasında sadâkat ortaya koyanlar mükafatlandırılacak, aksini yapanlar ise cezalandırılacaklardır.

Bundan sonra Rabbimiz Hendek savaşı veya Ahzâb savaşıyla ilgili bir konuyu gündeme getirecek:

9. "Ey İnananlar! Allah'ın size olan nimetini anın; üzerinize ordular gelmişti, Biz de onların üzerine rüzgarlar ve görmediğiniz ordular göndermiştik. Allah, yaptıklarınızı görüyordu."

Ey mü'minler Rabbinizin sizin üzerinize indirdiği nimetini bir hatırlayın. Ahzâb günü, ya da Hendek günü Rabbinizin sizin üzerinize indirdiği nimetlerini bir gündeme alın. Sizler Medine'de hendekler kazıp üzerinize doğru gelmekte olan düşman güçlerine karşı kendinizi sağlama almaya çalışıyordunuz. Allah'ın lütfuyla hendek kazma işinde muvaffak olmuştunuz. Allah'ın Selmanı Farisînin hatırına getirmesi ve peygamberin de onun teklifini kabul etmesi sonucu bir hendek kazdınız. Rabbiniz bu konuda sizi başarılı kılmıştı. Üzerinize gelen düşmânâ karşı bir savunma savaşı verecektiniz. Ve ordular sizin üzerinize doğru gelmişti. Mekkeliler civar kabilelerle de işbirliği yaparak, Beni Nadır ve Beni Kureyza Yahudilerini de yanlarına alarak 24000 civarında büyük orduyla Medine'ye doğru geliyordu. Müslümanların kökünü kazımaya yemin etmişlerdi. Medine'yi kuşatmışlardı. Medine'nin kuşatılması uzun bir süre devam etmişti. Çok kaygılı anlar yaşadınız. Biz onların üzerlerine bir rüzgar ve sizin görmediğiniz ordular göndermiştik.

Evet Rabbimiz bu iman küfür savaşında, hak bâtıl savaşında mü'minlere destek veriyordu. Öyle bir rüzgar gönderdi ki Rabbimiz toprakları yüzlerine savuruyor, çadırlarını söküyor, ateşlerini söndürüyor, hayvanlarını dağıtıyor, kâfirleri perişan ediyordu. Bu arada melekler, Allah'ın görünmeyen orduları da kâfirlerin arasında Allahu Ek-ber diyerek tekbir getiriyorlardı. Kâfirlerin kalplerine korku salmıştı. Bir panik başladı ve kaçıp gittiler. Bilesiniz ki Allah tüm yaptıklarınızı görmektedir.

Yâni savaşları Allah yönetmektedir. Savaşı yönlendiren, sizi koruyan Allah'tır. Galip getireceğini galip getiriyor, koruyacağını ko-ruyor, helâk edeceğini de helâk ediyor Allah. İşte böylece Allah'ın lüt-fuyla, Allah'ın size yardımıyla büyük bir ordu kaçmak zorunda kalıyor ve şehriniz kuşatma altından kurtuluyordu. Allah sizin yaptıklarınızı görendir. Sizin sabrınızı, direncinizi, Allah'ın dinini, Allah'ın elçisini ko-rumadaki kararlılığınızı gören ve bilendir Allah.

10. "Onlar size yukarınızdan ve aşağınızdan gelmişlerdi; gözler de dönmüştü; yürekler ağızlara gelmişti; Allah için çeşitli tahminlerde bulunuyordunuz."

Hani hatırlasanıza, üzerinizden, yukarınızdan ve aşağınızdan, alt tarafınızdan gelip hücum etmişlerdi. Her tarafınızdan kuşatılmıştınız. Necid ve Hayber tarafından gelenler yukarınızdan, Mekke'den gelenler de aşağınızdan saldırmışlardı. Bir grup doğu tarafından bir başka grup ta batıdan, yâni vadinin alt tarafından gelmişti. Ve o zaman üzerinize çullanan orduların büyüklüğünden, güçlülüğünden dolayı gözler kaymış, bayağı bayağı korku ve sıkıntı içine düşmüştünüz. Korkunuzdan dolayı gelen orduya bakamıyordunuz. Korkunuzdan normal bakma yeteneğinizi kaybetmiştiniz. Ve yürekleriniz ağzınıza gelmiş dayanmıştı. Tedirginliği, dehşeti zirve noktasında yaşıyordunuz. Kalpleriniz heyecanla çarpıyordu.

Ve siz Allah hakkında bir takım zanlarda bulunuyordunuz. Allah hakkında bir takım değerlendirmelerde bulunuyordunuz. Sağlam mü'minler Allah'ın kendilerini çetin bir imtihana sürdüğünü düşünerek ayaklarının kayabileceğinden, bu denemede Allah'ın ve Resûlünün istediği tahammülü gösterememekten korkmuşlar, münâfıklar da temelden sarsılıp artık mü'minlerin sonlarının geldiği zehabına kapılmışlardı. İşte savaşın en kızgın anında sizlerin halet-i ruhîyeleriniz böyleydi.

11. "İşte orada, inananlar denenmiş ve çok şiddetli sarsıntıya uğratılmışlardı."

İşte orada, o anda mü'minler imtihan ediliyorlar ve şiddetli bir sarsıntıyla sarsılıyorlardı. Gerçekten mü'minlerde çok korkunç ve şid-detli bir sarsıntı durumu hakimdi. Tamamen her yanlarından çepeçevre kuşatılmışlardı. Gerçekten tüm Arap kabilelerin müttefik orduları, birleşik milletler, birleşik kavimler, hizipler, Ahzâb üzerlerine gelmişti. Ahzâb işte bu anlama geliyordu. Tüm bu orduların kuşattığı hendeğin içinde Rasûlullah, ona gerçekten iman etmiş müslümanlar ve inanmadıkları halde inanmış görünen kimseler vardı.

Ve daha önce Rasûlullah efendimizin Medine'yi birlikte müdafaa konusunda kendileriyle anlaşma yaptığı Yahudi kabileler de bu anlaşmalarını bozarak gelen bu küfür ordusunun safına katılmışlar. Beri tarafta müslümanların safında bulunan münâfıkların da müslü-manlara karşı haince planlar içinde olmaları, müslümanlara ihanet etmeleri de söz konusuydu. Gerçekten müslümanlar çok büyük sıkıntılı anlar yaşıyorlardı.

12. "İkiyüzlüler ve kalplerinde hastalık olanlar: "Allah ve peygamberi bize sadece kuru vaatlerde bulundular" diyor-lardı."

İki yüzlü münâfıklar ve kalplerinde hastalık bulunanlar şöyle diyorlardı: Allah ve peygamberi bize sadece kuru vaatlerde bulundular. Demek ki Allah ve Resûlü bizi boş şeylerle aldatıyorlarmış. Allah ve Resûlü bize boş şeyler vaadetmişler ve bizi aldatmışlar. Hani Allah ve Resûlü bize kâfirler karşısında yardım ve destek vaadetmişlerdi. Hani bize zafer vaadinde bulunmuşlardı. Hani yardım görecektik? Ha-ni desteklenecektik? Şu anda düşman karşısında tuvalete bile gidemeyecek bir duruma düşmüşken peygamber tutmuş bize Kisra'nın ve Kayzer'in ülkelerinin fethinden söz ediyor. Boş vaad den başka bir şey değildir bunlar diyorlardı. Alçaklar daha hendek kazılırken bile bu inanmadıkları halde iman gösterisinde bulunanlar Rasûlullah'ı ve müslümanları üzecek tavırlarda, sözlerde bulunuyorlardı. Şimdi artık daha bir sıkışmışlar, şirretliklerini artırıyorlardı.

Bu arada kendi canlarını kurtarabilmek için saklı, saklı Yahudilerle görüşmeler yapıyorlar, işbirliği içine girmeye çalışıyorlardı. Ra-sûlullah ve müslümanlara ihanet planları kuruyorlardı. Mü'minlerin morallerini bozmak, cesaretlerini kırabilmek için ellerinden ne geliyorsa yapmaya çalışıyorlardı. Bakın işte görüyorsunuz, Allah ve Resûlü bize boş şeylerden, ham hayallerden başka bir şey vaad etmiyormuş diyerek en sıkıntılı anlarında mü'minleri yenilgiye uğratmaya çalışıyorlardı. Bakın onlardan bir grup şöyle demişti:

13. "İçlerinden bir takımı: "Ey Medineliler! Tutunacak yeriniz yok, geri dönün" demişti. İçlerinden bir topluluk da Peygamberden: "Evlerimiz düşmânâ açıktır" diyerek izin istemişlerdi. Oysa evleri açık değildi sadece kaçmak istiyorlardı."

Ey Yesrip halkı. Dikkat ederseniz ey Medineliler diyemiyorlar-dı. Neden? Çünkü adamlar o anda cahiliye tarih felsefesini gündeme getirerek, cahiliye anlayışına dönerek Medine'nin Muhammed (a.s)'ın gelmesinden önceki ismi ile halkına hitap ederek küfürlerini kusmaya çalışıyorlardı. Böylece bu hitapla Muhammed (a.s)'ı ve dinini silmeyi hedefliyorlardı. Artık Muhammedin de dininin de pili bitti ve bu şehir Yesrip olacak, eski günlerine, cahiliye dönemine dönecek istiyorlardı.

Tüm müşrik tarih felsefelerinin hedefi işte budur. İsterler ki bir ülke İslâm ve müslümanlar tarafından fethinden önceki cahiliye dönemine dönsün. Bakın şu anda tüm İslam ülkelerinin tarih felsefeleri böyle oluşturulmaya çalışılıyor.

Şu andaki tüm İslâm ülkelerinin tarihlerini gün yüzüne çıkarmaya çalışanlar hep İslâm'ın ve müslümanların egemen oldukları dö-nemleri unutturmaya çalışıyorlar. Bu ülkelerin tarih felsefelerini geliştirenler hep kâfirler oldukları için âdeta bu topraklar aslında bizimdi der gibi bir edayla tarih geliştiriyorlar. Bakın işte o günkü münâfıklar da müslümanlara ey Medineliler demiyorlar da ey Yesripliler diyorlar. Me-dinet'ün Nebî diyerek o şehri peygambere izafe etmiyorlar da İslam öncesi ismiyle Yesrip diyorlar.

Ey Yesrip halkı, artık burada sizin için tutunacak bir yeriniz, bir dalınız kalmadı. Artık burada sizin işiniz bitti. Haydi çekin gidin buradan. Haydi def olup gidin bu yerden. Ya da artık sizin burada, bu hendekte tutunacak bir durumunuz kalmadı, haydi dönün şehre. Veya artık sizin İslâm'da kalma şansınız kalmadı, haydi dönün dinlerinizden. Haydi artık sizi rezil ve rüsva eden şu müslümanlığı bırakın da atalarınızın dinine dönün. Allah ve Resûlüne verdiğiniz sözlerinizden dönün. İmandan İslâm'dan küfre dönün ki şu ordu karşısında helâk olmayın diyorlardı.

Tam savaş düzeni aldıkları bir ortamda onlardan bir grup ta Rasûlullah (a.s)'a gelerek izin istiyorlardı. Mâzeret beyan ediyorlardı. Diyorlardı ki, ey Allah'ın Resûlü, gerçekten evlerimiz açıktır. Evlerimiz açıkta kaldı. Evlerimiz, çoluk çocuklarımız savunmasız bir durumdadır. Bize izin ver de evlerimizde kalıp savunalım diyorlardı. Halbuki Allah buyuruyor evleri açıkta falan değildi. Evleri korunma altındaydı. Evlerinin korunmasını Allah'ın Resûlü güzel planlamıştı.

Dertleri bu değildi adamların. Evleri güvende olduğu halde bu tür bahanelerle savaştan, Rasûlullah ve müslümanlarla cepheye gitmekten tüymek isti-yorlardı hainler. Dertleri Allah için bir savaştan kaçmaktı. İstekleri yalnız kalmaktı. İstekleri peygamberi yalnız bırakmaktı. Böylece müslü-manları kendi başlarına bırakıp morallerini bozmak, cesaretlerini kırmak ve yenilmelerini sağlamaktı.

Müslümanlarla daha önce anlaşma yapan Beni Kureyza Yahudileri müslümanları arkadan vurarak müşriklere katılınca bunlar da kıvırtmaya başlıyorlardı. Evlerinin düşmânâ ve hırsızlara açık olduğunu iddia ederek tüymek istiyorlardı. Tıpkı şu anda ne yapalım "Kör olası hanede evlâd u ıyal var" diyerek Allah'ın istediği kulluklardan, sorumluluklardan kaçanlar gibi. Acaba bu hainler evlerinde, geride kaldıkları zaman evlerinin müdafaası için savaşacaklar mıydı? Kesinlikle hayır.

14. "Eğer Medine'nin etrafından üzerlerine varılmış olsa, sonra da kendilerinden fitne çıkarmaları istense hemen buna girişip derhal yapmaktan geri kalmazlardı."

Eğer onlara şehrin her yanından girilip, Medine'nin her tarafından girilip üzerlerine varılmış olsaydı. O korumasız dedikleri evlerine girilmiş olsaydı. Yâni o müttefik ordular, o Ahzâb orduları her taraftan üzerlerine hücum etmiş olsalardı acaba evlerinin savunulması konusunda silaha sarılacaklar mıydı? Ve hattâ bırakın evlerini savun-malarını o müttefik ordular tarafından kendilerinden dinlerinden dönmeleri konusunda, yahut da kendileriyle birlik olup müslümanların aleyhinde hareket etmeleri istenseydi hemen buna girişip müslüman-ları arkadan hançerlemekte asla geri kalmazlardı. Kendilerinden bir fitne istenseydi pek çoğu hemen bu işin içine girerlerdi. Müslümanlar aleyhine kâfirlere yardımcı olurlardı. Müslümanlar aleyhine fitne ve fesat çevirmeye kalkışırlardı. Onlardan böyle bir şey istenseydi hiç tereddütsüz bunu yaparlardı. Zaten onların derdi güçlü gördükleri Ahzâb karşısına çıkmamaktı.

15. "Andolsun ki, daha önce, sırt çevirip kaçmayacaklarına dair Allah'a ahd vermişlerdi. Allah'a verilen ahd sorulacaktır."

Halbuki Allah onlardan daha önce söz almıştı. Allah daha önce kendilerinden düşmânâ karşı sırt çevirip kaçmayacaklarına dair, Allah ve elçisine karşı, müslümanlara karşı fitne ve bozgunculuk içine girmeyeceklerine dair söz almıştı, ahit almıştı. Allah ve Resûlüne iman etmiş kimseler, iman iddiasında bulunmuş kimseler olarak dıştan gelebilecek etkilerden etkilenmeyeceklerine dair onlardan söz almıştı Allah. Bunlar daha önce Uhud savaşında da yılgınlık göstermişlerdi,

sonra tevbe etmişlerdi ve bir daha asla düşmânâ karşı sırt dönüp kaçmayacaklarına dair Rasûlullah'a yemin etmişlerdi. Elbette Allah'a verilen söz sorulacaktır. Elbette Allah'a verilen söz bir sorumluluk gerektirecektir. Kim Allah'a bir söz vermişse o sözünü yerine getirmek zorundaydı.

Ama bu adamlar işte böyle bir yanlışın içine girdiler. Böyle daha önce gösterdikleri bir yanılgıyı telafi edeceklerine dair Allah'a söz verip te sözünde durmayanlar bilsinler ki Allah asla kandırılamaz. Peki bu adamların bu tavırlarının, bu kaçışlarının sebebi neydi? Bakın bunun sebebini Rabbimiz şöylece gündeme getiriyor:

16. "Ey Muhammed! De ki: "Eğer ölümden yahut öldürülmekten kaçıyorsanız bilin ki, kaçmak size fayda vermeyecektir; kaçsanız bile az bir zamandan fazla yaşatılmazsınız."

Ey peygamberim ve ey müslümanlar, böyle sıkışık bir anda müslümanları kendi başlarına terk edip kaçanlara deyin ki. Böyle zor anlarda, tehlikeli anlarda ölüm korkusuyla müslümanları satanlara deyin ki, sizin böyle ölümden kaçmanız size asla bir fayda sağlamayacaktır. Kaçmanız size hiçbir yarar sağlamayacaktır. Ölümden, yahut öldürülmekten kaçmanız size hiçbir şey kazandırmayacak. Bu kaçışınız sizin hayrınıza olmayacaktır. Haydi kaçsanız bile az bir zamandan fazla yaşatılmayacaksınız. Bu dünyada ebedî kalmayacaksınız.

Yâni ne kadar kaçarsanız kaçın yine Rabbinizin sizin için takdir ettiği ecele kadar yaşayacaksınız. Yâni eğer eceliniz gelmişse kaçmanızın, gelmemişse yine kaçmanızın hiçbir anlamı olmayacaktır. Allah'ın takdir ettiği ecelden kurtulmanız mümkün değildir. Böyle olunca kaçtığınız zaman Rabbiniz sizi yakalayacak ve cezanız ağır olacaktır.

17. "De ki: "Allah size bir kötülük dilese veya bir rahmet istese, O'na karşı kim sizi koruyabilir? Allah'tan başka dost ve yardımcı da bulamazsınız."

Yine de ki onlara, Allah size bir kötülük murad etse sizi Allah'ın muradından koruyacak, Allah'ın takdirinin önüne geçip sizi kurtaracak var mı? Yine Rabbiniz size bir rahmet, bir acıma, bir mağfiret dilese, onu sizden engelleyecek, onun önüne geçip sizi ondan mahrum bırakacak bir güç var mı? Mağfiret te, merhamet te Allah'ın kararıdır, kötülükte Allah'ın kararıdır. Fayda vermek te, zarar vermek te sadece Allah'a aittir. Size bir rahmet ulaştırmayı, bir zafer ulaştırmayı dilediği zaman, ya da size bir azap göndermeye, bir hezimet tattırmaya karar verdiği zaman buna kim karşı çıkabilir? Allah'tan başka hiçbir kimsenin, hiçbir gücün bu konuda zerre kadar bir yetkisinin olmadığını bilmiyor musunuz? Allah'tan başka ne bir

yardımcı, ne de bir dost, velî bulamazsınız. Dostunuz da Allah'tır, yardımcınız da. Velî olarak Allah'ı bıraktığınız zaman, velâyetinizi başkalarına vermeye, başkalarının kararlarını uygulamaya kalkıştığınız zaman kesinlikle bi-lesiniz ki Ondan başka hiç kimsenin velâyeti ve yardımı size ulaşmayacak, hiçbir fayda sağlamayacaktır.

18,19. "Allah, içinizden sizi alıkoyanları, size Allah'ın yardımını kıskanarak, kardeşlerine "Bize gelin, zorlanmadıkça savaşa gitmeyin" diyenleri bilir. Kalplerine korku gelince, ölüm baygınlığı geçiren kimse gibi gözleri dönerek, ey Muhammed! sana baktıklarını görürsün. Korkuları gidince iyiliğinize olanı çekemeyip sivri dilleriyle sizi incitirler. Bunlar inanmamışlardır, Allah, bu sebeple işlerini boşa çıkarmıştır; bu, Allah için kolaydır."

Doğrusu Allah içinizden insanları Allah yolunda bir savaştan, Allah'a kulluktan, peygamber (a.s)'a yardımdan alıkoyanları bilmektedir. Onlar, o münâfıklar kardeşlerine, kabilelerine, kendileriyle birlikte düşüp kalkanlara şöyle diyorlardı: Gelin bize. Muhammedi bırakın da bize gelin. Onun isteğiyle böyle son derece tehlikeli maceralara, riskli işlere kendinizi atmaktan vaz geçin de gelin bizim gibi rahat ve kolay bir hayat yaşayın. Gelin ölüme giden yolu bırakın da şu evlerinizde, şu bağlarınızda bahçelerinizde yan gelip yatmak üzere, keyfinize bakmak üzere bize katılın. Bırakın o akılsız müslümanları onlar kendi sıkıntılarıyla baş başa kalsınlar diyenleri de Allah bilmektedir. Allah onlardan da bu sözlerinden, bu tavırlarından da haberdardır.

Bunlar pek azı müstesna böyle zorlu savaşa gelmiyorlar. Savaş onları sıkıntıya soktuğu için böyle bir savaşa direnemiyorlar, kaçmaya çalışıyorlar. Belki kısa bir süre sizinle çıkarlar, sizinle birlikteymiş gibi görünürler ama sonra hemen kaçıp giderler. Baktılar ki müslümanlar müttefik güçler tarafından kuşatılmışlar, Medine'de muhasara altına alınmışlar ve ne yapılacak? Başlarına neler gelecek? kimsenin bildiği yoktur. Tam böyle bir imtihan anında hemen tüyerler onlar.

Çünkü böyle bir durumda müslümanlar Allah için her şeylerini fedâ etmeyi düşünüp, imtihandan başarılı çıkmanın derdine düşmüşlerken onlar hiçbir fedâkârlığa yanaşmazlar. Mü'minlerle işbirliği içine girmezler. Çünkü onlar uğrunda fedâi mal ve fedâi cana değmez bir Allah inancına sahiptirler.

Ve gerçekten bu adamlar size karşı kıskanç davranıyorlar. Size karşı bencil ve cimri davranıyorlar. Size olan sevgileri, bağlılıkları onları bir takım fedâkârlıklar göze almaya götürecek seviyede değildir. Sizlerle düşman nazarlarında tartıldığı zaman düşman ağır basmaktadır. Çünkü düşmandan bir korku geldiği zaman onları görürsün ki gözleri dönmüş bir vaziyette sana bakıyorlar. Ölüm baygınlığından

ötürü gözleri dönmüş gibi, sanki kendilerini ölüm bürümüş gibi sakınma ve korku içinde sana bakıyorlar. Ne yaptıklarını, ne yapacaklarını bilmez bir vaziyette şaşkın, şaşkın seni süzüyorlar.

Ama korku kendilerinden gidince de keskin, incitici dilleriyle de sana yöneliyorlar. Allah korkuyu giderip te zaferi nasip edince mala mülke çok düşkün oldukları için keskin dilleriyle seni eleştirmeye başlayarak ganimetten yana tavır alırlar. Ganimetlerden hisse kapabilmek için akla hayale gelmedik değerlendirmelerde bulunurlar. Müslümanlıklarından, İslâm'a karşı samimi gayretlerinden dem vurarak bizim payımızı unutmayın, çünkü bu savaşta bizler de sizinle beraberdik derler. Bizim desteğimizle bu galibiyete ve ganimetlere ulaştınız derler. Savaşta korkaktırlar ama ganimetler konusunda çok cesurdurlar.

İşte bunlar iman etmeyenlerdir. Dilleriyle böyle iman iddiasında bulunmuş olsalar da bunlar kalpleriyle iman etmemiş kimselerdir. Onun için Allah onların yaptıklarını, amellerini boşa çıkarmıştır. Yaşadıkları hayatta namazları da, oruçları da, savaşları da tüm işleri tüm amelleri boşa gitmiştir. Çünkü Allah amelleri dış formlarına göre de-ğerlendirmez. Allah amelleri niyetlere göre, o amelleri işlemeye sevk eden iman ve samimiyetlere göre değerlendirir. Allah için niyetten ve samimiyetten uzak ameller Allah katında boştur. Böyle şahsî çıkarlarını kendi rızasından, kendi dininden üstün tutanları Allah asla mü'min olarak kabul etmemektedir.

Ve Allah için bu iş gâyet kolaydır. Yâni onları helâk etmek, onların defterini dürmek çok kolaydır Allah için. Onların işlerini bitirmek te kolaydır, onların amellerini boşa çıkarmak ta kolaydır, onların korkup ürktükleri birleşmiş güçleri, Ahzâb'ı bozguna uğratıp onlar karşısında az da olsalar müslümanları galip getirmek te kolaydır.

20. "Bunlar, düşman birliklerinin gitmediklerini sanıyorlardı. Bu birlikler tekrar gelmiş olsalardı, kendilerinin çöllerde bedevilerin yanında bulunup, sadece sizin haberinizi sormayı dilerlerdi. Aranızda olsalar ancak pek az savaşırlardı."

Onlar kendilerini korkutan bu düşman birliklerinin, düşman ordularının gitmediklerini zannediyorlar. Korkaklıklarından dolayı, düşmanı çok güçlü ve baş edilmez gördüklerinden dolayı onların çekip gitmediklerini, kendilerine çok yakın bir yerde bulunup tekrar döneceklerini, tekrar saldıracaklarını zannediyorlar. Halbuki bunlar Allah'ın yardımını hiç hesap edemeyen zavallılardır. Rabbimiz görünmeyen ordularıyla, rüzgarlarıyla onları perişan edip arkalarına bile bakmadan kaçırmıştır. Onları çoktan mağlup etmişti. Medine'yi muhasaradan vazgeçip

ülkelerine dönmeye mahkum etmişti. Ama Rablerini tanımayan bu zavallıların bundan haberleri olmadığı için kendi zayıflıkları sebebiyle böyle bir şeyi anlayamıyorlar ve olmadık hesapların içine giriyorlardı.

Eğer düşman orduları tekrar geri dönselerdi bu alçaklar kendilerinin çöllerde bulunup sadece uzaktan sizin haberinizi çöl bedevilerinden sorup öğrenmeyi arzu ederlerdi. Artık bu defa şu anda sizinle birlikte bulunup kendilerini büyük bir riske atmalarının tecrübesizliğini anlamış kimseler olarak çöle gitmeyi düşüneceklerdir. Böylece kendilerini garantiye almış olacaklardır. Uzaktan sizin durumunuzu gözetleyip eğer siz galip gelirseniz ganimetlere ulaşmak için sizin yanınıza koşacaklar, yok eğer siz yenilmişseniz bu defa da Medine'yi tekrar eski Yesrip yapmak için bir hazırlık için geleceklerdi. İşleri güçleri bu adamların fitnedir, fesattır.

Eğer aranızda olsalar bile onlardan çok azı savaşırdı. İşte bunlar sizin aranızda bulunan böyle zavallı bir durumdan bir türlü kendilerini kurtaramayan arkadaşlarınızdır. Medine'de birlikte hayat sürdüğünüz kimselerdir bunlar. Siz onları bırakın da:

¬

21. "Ey İnananlar! Andolsun ki, sizin için, Allah'a ve âhiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok anan kimseler için Rasûlullah en güzel örnektir."

Muhakkak ki Allah'a ve âhiret gününe inananlar için Allah'ın Resûlünde sizin için güzel bir örnek vardır. Allah'ı çok çok zikreden kimseler için. Rasûlullah nasıl Allah için bir hayat yaşıyorsa siz de ya-şayın. O nasıl Allah yolunda savaşıyorsa siz de savaşın. Allah düş-manı müttefik güçlere karşı o nasıl direnç gösteriyorsa siz de öylece sabır ve direnç gösterin.

Evet Rasûlullah efendimizin tüm hayatı bizim için en güzel bir örnektir. Çünkü Allah'ın Resûlü örnek kuldur, form dilekçedir. Allah bizden istediği kulluğu onun şahsında örneklemiştir. Size gönderdiğim bu elçim gibi bir hayat yaşayın buyurmuştur. Tabii Rasûlullah efendimizin örnekliği sadece kendi dönemi ashabını değil, kıyâmete kadar tüm mü'minleri bağlayacaktır.

Üsve, arkasından gidilecek, takip edilecek nümune-i imtisâl demektir. Evet Allah'ın Resûlü tüm sözlerinde, tüm fiillerinde, tüm ha-yatında mü'minler için takip edilmesi gereken bir örnektir. Önceki derslerimizde bu konuda çok şey söyledik. Bakın Onun hayatını örnek alan mü'minlerin durumlarını Rabbimiz şöylece ortaya koyuyor:

22. "İnananlar, düşman birliklerini gördükleri zaman: İşte bu, Allah ve peygamberinin bize vaad ettiğidir; Allah ve peygamberi doğru söylemiştir" dediler. Bu onların ancak imanını ve teslimiyetini artırdı."

Ne zaman ki o mü'minler Ahzâb'ı gördüler hemen dediler ki işte Allah ve Resûlünün bize vaad ettiğidir, şüphesiz ki Allah ve Resûlü doğru söylemiştir dediler. Evet önceki âyetlerde ne buyurmuştu Rabbimiz münâfıklar hakkında? Onlar da bu Ahzâb'ı, birleşik orduları gördükleri zaman demişlerdi ki Allah ve Resûlü bizi aldatmıştır. Allah ve Resûlü bize boş şeyler vaad etmiştir demişlerdi değil mi? Bunlar Rasûlullah'ı örnek almayan, âhiret endişesi taşımayan, hesaba çekileceklerinin şuurunda olmayan, Allah'ı çokça zikretmeyen, Allah'ın âyetlerini hafızalarında canlı tutmayan, Allah'ın yasalarını gündemlerine almayan kimselerdi.

Ama Allah'ı çokça zikreden, Allah'ın âyetleriyle yol bulmaya çalışan, Allah'ın elçisini takip eden mü'minler bu müttefik güçleri gördükleri zaman ne diyorlar? Onlar da tıpkı örnekleri gibi dimdik düşman karşısında durup işte Allah ve Resûlünün bize vaad ettiği budur. Allah ve Resûlü ne söylemişse doğru söylemiştir. Allah ve Resûlü bizden nasıl bir tavır istemişse doğru istemiştir dediler ve bu ordular ancak onların imanlarını artırmıştır. Bu durum ancak onların Allah ve Resûlüne karşı teslimiyetlerini artırmıştır.

Gerçekten bu mü'minler Allah ve Resûlüne gönülden inanan kimselerdi. Allah ve Resûlünün kendilerini kesinlikle zafere ulaştıracağına güvenleri tamdı. Allah ve Resûlünün vaadinden dönmeyeceğine itimatları tamdı. Allah'ın kaza ve kaderine imanları mükemmeldi. Kâfirlerin her bir yandan kendilerini kuşattığı, münâfıkların kendilerini terk ettiği, daha önce kendileriyle anlaşma yapmış Yahudilerin kendilerini arkadan hançerleme kararı aldıkları bir ortamda, sıkıntılı anlar yaşadıkları halde bu müslümanlar Allah ve Resûlünün kendilerine va-ad ettiği zaferin çok yakın olduğunu, bundan sonra bu kâfirlerin asla bir daha Medine'ye hücum edemeyeceklerini biliyorlar, iman ediyorlardı. Aynen peygamberlerinin vaad ettiği gibi artık bundan sonra hücum sırasının kendilerine geleceğine, Bizans ve İran'ın, hattâ tüm dünya devletlerinin, tüm dünya şehirlerinin fethedileceğine imanları tamdı. Kesinlikle biliyor ve inanıyorlardı ki bundan sonra tüm zaferler, tüm fetihler kendilerinin olacaktı.

23. "İnananlardan, Allah'a verdiği ahdi yerine getiren adamlar vardır. Kimi, bu uğurda canını vermiş, kimi de beklemektedir. Ahitlerini hiç değiştirmemişlerdir."

İşte o mü'minlerden öyle yiğitler, öyle erler vardır ki onlar Allah'a vermiş oldukları sözlerde sadık davrandılar. Daha önce Allah için bir savaş gerçekleşirse

şehadet şerbetini içene kadar Rasû-lullah'ın yanından bir adım bile ayrılmayacakları konusunda Allah ve Resûlüne söz vermişlerdi. İşte bunlar Allah'a verdikleri bu sözlerine sadık davrandılar. Onlardan bazıları verdikleri bu söz uğrunda, Allah ve Resûlü uğrunda seve seve canlarını vermişler, şehadet şerbetini yudumlamışlar, ebedî diriliğe ulaşmışlar, Rablerine, Rablerinin bağışlamasına kavuşmuşlar, bazıları da bunu bekliyorlar.

Evet onların içinde Allah'a verdikleri sözlerini yerine getirenler olduğu gibi, imanlarının, sözlerinin şehadetini ikâme edebilmek için bekleyenler de vardır. Onlardan dinleri ve dâvâları uğrunda şehadeti tadanlar öteler âleminde hiçbir kimsenin hayal bile edemeyeceği büyük cennetler, büyük mükâfatlar olduğu gibi hayatta kalıp bir başka seferde şehadeti umanlar için de dünyada zaferler, ganimetler, nimetler vardır. Allah'ın bu yasası hiçbir zaman değişmeyecek, Allah'ın va-adi hiçbir zaman değişmeden devam edecektir.

Kıyâmete kadar her ne zaman ki mü'minler elçilerini örnek alırlar ve Rablerine verdikleri sözlerini yerine getirirlerse Allah da mutlak sûrette onlara karşı vaadini yerine getirecektir. Böylece Rabbimiz tıpkı Rasûlullah efendimizin sahâbesi gibi imanlarının sadâkatini gerçekleştiren, imanlarının eylemini gerçekleştirenlere sıdklarının karşılığını verecektir.

24. "Bu sebeple Allah, doğruları doğrulukları ile mükafatlandırır; ikiyüzlüleri de dilerse azaplandırır veya tev-belerini kabul eder. Şüphesiz Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

Evet böylece Allah sadıkların, iman dâvâsında sadık davrananların, imanlarını hayatlarıyla ispat edenlerin sadâkatlerinin karşılığını versin diye, münâfıklara da, iki yüzlülere de azap etsin diye. Eğer dilerse onların tevbelerini kabul etsin diye. Böylece Rabbimiz yasasını uyguluyor, müslümanlara da kalplerinde hastalık bulunanlara da uyarısını ulaştırıyordu. Yine de merhameti vardı Rabbimizin, affı vardı. Eğer münâfıklar, kalplerinde hastalık bulunanlar hatalarından dönerlerse ve Rabbimiz dilerse onları affedecektir. Allah Gafurdur, Rahimdir, merhamet edendir.

25. "Allah inkâr edenleri, kinleriyle geri çevirdi, bir hayra ulaşamadılar; savaşta inananlara Allah'ın yardımı yetti. Allah kuvvetli olandır, güçlü olandır."

Allah kâfirleri öfkeleri, gayızları ve kinleri ile geri çevirdi. Onlar hiçbir hayra ulaşamadılar. Hedefleri Medine'de müslümanları boğmak ve yeryüzünden silmekti.

Medine'yi Yesrip haline getirmeyi planlamışlardı. Müslümanların yeryüzünde izzet ve şereflerini bitirmeyi hedeflemişlerdi. Ama Allah onların tüm planlarını bozdu ve onları müslü-manlar aleyhine bir zafere, bir başarıya ulaştırmadı. Çünkü zafer ve başarı Allah'ın elindedir. Savaşı idare eden, savaşa hükmeden Allah mü'minlere yardımıyla yetti. Bizzat savaşı yöneten Allah mü'minleri hiç zahmete sokmadan bir rüzgarla, görünmeyen melekler ordusuyla ve kâfirlerin kalplerine korku salarak onların kinleriyle birlikte geri dönüp gitmelerini gerçekleştirdi. Allah kavidir, Allah Azizdir, güçlüdür, izzet ve şeref sahibidir, intikam sahibidir.

İşte gördük. Tüm Arap kabilelerinin birleşerek oluşturdukları, Yahudilerin de destek verdiği dev gibi bir ordu müslümanlara zerre kadar bir zarar veremeden dönüp gittiler. Bir tek müslümanın burnu bile kanamadı. Allah'ın bizzat savaşa müdahalesiyle hiçbir şey yapamadan çekip gittiler. Ve artık bundan sonra bu güçler asla müslü-manlar üzerine hücum edemeyeceklerdir. Medine'de daha önce müslümanlarla birlikte hareket etmek üzere anlaşma yaptıkları halde bu anlaşmalarını bozarak müttefik güçlere katılarak müslümanlara zor anlar yaşatan, müslümanlara ihanet eden Yahudilerin durumunu da bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz şöylece anlatacak:

26, 27. "Allah, Kitap ehlinden, kâfirleri destekleyenleri kalelerinden indirmiş, kalplerine korku salmıştı; onların kimini öldürüyor, kimini de esir alıyordunuz. Yerlerini, yurtlarını, mallarını ve henüz ayağınızı dahi basmadığınız yerleri Allah size miras olarak verdi. Allah her şeye kâdir olandır."

Allah kitap ehlinden, Yahudilerden müslümanlara karşı kâfirleri destekleyen, müttefik güçlere müslümanlar aleyhine yardım eden Kureyza Yahudilerini kalelerinden indirdi. Onların güçlü kuvvetli kaleleri vardı. Onların kalplerine korku saldı da sizler yaptıkları bu ihanetlerinin karşılığı olarak onların kimini öldürüyor, kimini de esir alıyordunuz. Çünkü onlar sizi arkadan hançerlediler. Sizinle yaptıkları anlaşmalarını bozarak, müttefik güçlere destek vererek size sıkıntılı anlar yaşatmışlardı. İşte bu kalleşliklerinden ötürü Allah onları güçlü, kuvvetli, muhkem kalelerinden indiriverdi. Onların kalplerine korku saldı da müslümanlar onları çepeçevre kuşatıverdiler. En sonunda kendileri hakkında yaptıkları bu hainliklerinin cezasını Tevrat'a göre bizzat kendileri verdiler ve kendileri hakkındaki kararları da gerçekten çok acı olmuştur.

İşte bu cezanın sonucunda onlardan bir kısmını öldürüyordunuz, eli silah tutanları öldürüyor, bir kısmını da, kadınları ve çocukları da esir alıyordunuz. Ve böylece Medine'de Rasûlullah'a ve beraberindeki müslümanlara ihanet eden Beni

Kureyza Yahudileri cezalarını bulmuş oluyordu. Yine böylece kâh Yahudilerle, kâh Mekke müşrikleriyle anlaşarak, dayanışma içine girerek için için Medine'de müslümanlar aleyhine komplolar çevirmeye çalışan münâfıklar da yavaş yavaş sindirilmeye başlamıştır. Ama yine de toplumda Allah ve Resûlünü aldatmaya çalışan, müslüman olmadıkları halde zâhiren müs-lüman görünen kimselerde varlıklarını sürdürüyorlardı. Rabbimizin peygamberine ve müslümanlara müjdesi devam ediyor.

Evet artık bir dereceye kadar Medine sağlama alınmıştı. Biraz sonra Hayber fethedilecek, Hayber'in fethinden iki sene sonra da Mekke'nin fethi müyesser olacaktı. Ve hicretin 10. senesi tüm Arabistan yarımadası müslümanların egemenliği altına girecekti. Ve daha sonra Hz. Ebu Bekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali efendilerimizin hilafeti dönemlerinde Çin seddinden Atlas okyanusuna kadar, Azerbaycan ve Kafkaslardan Afrika içlerine kadar tüm dünya müslümanların eline geçecekti.

İşte böylece ey müslümanlar, o Yahudilerin, o Kureyza oğullarının tüm yerlerine, yurtlarına, mallarına, mülklerine, arazilerine, şehirlerine hakim oldunuz. Ve henüz ayağınızı dahi basmadığınız yerleri, başka başka ülkeleri de Allah size miras olarak verecektir. Daha dünyanın nice topraklarına ayak basacaksınız. Allah her şeye kâdir olandır.

Öyleyse ey peygamber, ey peygamber yolunun yolcuları haydi size bütün bu lütuflarını ulaştıran Rabbinizin dini uğrunda savaşa. Haydi Rabbinize kullar kazandırmaya. Haydi küfür ve şirk bataklığında ezilen insanları iman ve tevhid dirilişine dâvete. Haydi nice zaferlere, nice galibiyetlere müjdesini veriyordu Rabbimiz. Unutmayın ki uğrunda savaştığınız Allah çok güçlüdür. Allah her şeye kâdirdir. Allah her şeye güç yetirendir. Allah tüm savaşları yönetendir. Allah tüm savaşları yönlendirendir.

Öyleyse haydi henüz ayak basmadığınız topraklara doğru hareket edin. Oralarda Allah'ı tanımadıkları için, Allah'ın dininden, kitabından, peygamberinden habersiz bir hayat yaşadıkları için kimisi küfrün, kimisi şirkin, kimisi şeytanların, kimisi tâğutların, kimisi nefislerinin kurbanı olarak cehenneme doğru giden insanları cennete kazandırmak için harekete geçin diye teşvikte bulunurken, diğer taraftan da müslümanların dikkat edecekleri önemli bir hususu dile getirecek Rabbimiz.

Aileyi sağlama almalarını öğütleyecek. Müslümanların eşlerinin, peygamber eşlerinin nasıl olmaları gerektiğini? Dünyacı mı? Yok-sa âhireti hedefleyen bir

hayatı mı tercih edeceklerini anlatacak Rab-bimiz. Evet müslümanlar fatihler olacaklar, dünyayı bir baştan öteki başa fethedecekler, ama bu fetihleri gerçekleştirebilmek için özellikleri ailelerini sağlama almak zorunda kalacaklar. Aile yapılarını Allah'ın ve Resûlünün istediği gibi ağlama aldıkları andan itibaren Rableri tarafından kendilerine fetih yolları açılacak. Bakın bunun yasasını da bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz şöylece gündemimize getiriyor:

8, 29. "Ey peygamber! Eşlerine şöyle söyle: "Eğer dünya hayatını ve süslerini istiyorsanız gelin size bağışta bulunayım ve güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, peygamberini, âhiret yurdunu istiyorsanız bilin ki, Allah içinizden iyi davrananlara büyük ecir hazırlanmıştır."

Hitap yine Rasûlullah efendimize. Rivâyetlere göre Rasûlullah efendimizin hanımları Beni Kureyza Yahudilerinin malları, mülkleri ele geçince Rasûlullah efendimizi sıkıştırdılar. El âlemin kadınları şöyle şöyle bir hayatın içindelerken bizler sıkıntı ve yokluk içinde kıvranıyoruz dediler. Rasûlullah efendimizden dünyalık bir şeyler istediler. Müslümanların ellerine son savaşlarda bolca ganimet geçince hayat standartlarında değişmeler oldu. Bu durumdan tüm mü'minler etkilendikleri gibi Rasûlullah efendimizin hanımları da etkilendiler.

O anda Rasûlullah'ın aile efradı olarak Ayşe, Havfsa, Safiye, Meymune, Cüveyriye, Ümmü Seleme, Ümmü Habibe ve Zeynep var. Bu değerli analarımız toplanıp Rasûlullah'tan bir istekte bulunurlar. Bizim de başkaları gibi yiyip içmeye, giyinip kuşanmaya hakkımız vardır derler. Bizim de hayat standardımız biraz değişsin, biz de biraz rahat edelim, bizim evimiz, eşyamız da biraz hoşumuza gidecek hale gelsin derler. Ey Allah'ın Resûlü biraz da biz hanımlarını düşünsen, biraz da bizim için harcama yapsan derler.

Belki peygambere karşı hanımlarının istekleri, bu tavırları Onun insanlığa getirip sunmuş olduğu, insanlardan istemiş olduğu hayat tarzının bir bakıma bir sorgulanması anlamına da geliyordu. Belki de Rasûlullah'ın hanımları Onun diğer müslümanlar gibi şimdiye kadar elinde avucunda bir şey olmadığı için böyle garipçe bir hayat yaşadığı hükmüne, zannına varmışlardı. Şimdi ise müslümanların eline bolca ganimet malı geçmişti.

Ama Rasûlullah efendimizin hayatı değişmiyordu. Çaba yine insanlığı hidâyete ulaştırma çabası. Ama müslümanların hayatlarında az da olsa bir değişikliği görmeleri efendimizin eşlerinde de bir takım değişikliklerin oluşmasına sebep oluyor. Halbuki eğer O dileseydi Rabbimiz hem Mekke'de hem de Medine'de altınlar gümüşler verir, dağları taşları altın yapar, bağlar bahçeler, servetler, paralar, pullar, mallar, mülkler lütfederdi. Eğer bu dünyada Allah'ın razı olduğu hayat paranın, pulun, altının, gümüşün, servetin, samanın, makamın, mansıbın, devletin, saltanatın, sarayın, köşkün varlığıyla daha hayırlı olmuş olsaydı elbette Rabbimiz çok sevdiği elçisine bütün bunları yeryüzünde hiç kimseye vermediği kadar lütfederdi. Ama bütün bunlar Allah katında hayırlı, değerli şeyler olmadığı için, Allah katında hayırlı olanın dünyada Allah'a kulluğun icrasına imkân verecek kadarıyla iktifa edip âhirette Allah'ın yüce nimetlerine ulaşma heyecanıyla bir hayat yaşamaktı.

Yâni gerek Mekke'de, gerekse Medine de Rasûlullah'ın Allah'ın sevgilisi bir peygamber olarak tüm insanlığa bir örnek olarak ashabının, toplumunun en fakirinin, en garibinin, en düşük gelirlisinin yaşayabileceği bir hayat standardını yaşaması Onun buna gücünün yetmeyişinden değildi. Ve zaten Hatice anamızla evliliğinden sonra gerek kendisinin, gerekse çok zengin olan hanımının elinde avucunda ne varsa müslümanlara harcayıp tüketmiştir.

Çünkü Allah'ın Resûlü Allah'ın bu dünyada razı olup istediği bir hayatı örneklemekle mükellefti. Allah'ın istediği kulluğu en güzel bir biçimde pratikte insanlara göstermekle mükellefti O. O öyle bir hayat yaşamalıydı ki toplumda hiçbir kimsenin Onun hayatı karşısında komplekse düşmemesi ve işte benim efendim, işte benim örneğim, işte benim pişdarım, işte benim reisim, benim liderim. O benim efendim olarak böyle bir hayat yaşadıktan sonra ben Onun yaşadığı hayatı yaşamaktan niye aşağılık duygusu duyayım? Niye ezilip büzüleyim? Ben mutluluğu, ben izzet ve şerefi, ben huzur ve saadeti, ben kulluk ve özgürlüğü yalnızca Allah Resûlüne teslimiyette ararım. Ben sadece Onun gibi olduğum zaman mutlu olurum diyerek onurlu ve şerefli bir hayatı yaşamanın zevkine erecektir. Tüm toplum böylece güzel bir hayata kavuşacaktır.

Ama eğer bunun aksi olursa. Toplumun peygamberi, toplumun önderi, örneği, lideri, imamı, başkanı, devlet reisi o toplumun gözleri önünde hiç kimsenin ulaşamayacağı bir hayatı yaşarsa, hiç kimsenin elde edemeyeceği nimetlerin içinde yüzerse ve o toplumun fertleri kadınıyla erkeğiyle o hayatın özlemini duymaya başlarlarsa, herkes böyle bir hayata ulaşmanın kavgası içine girerse, ulaşamadıkları için de herkes böyle bi aşağılık kompleksine girer ve kimliksiz, mutsuz bir

yaşantının mahkumu olursa varın birbirini yiyecek hale gelen o toplumun durumunu siz düşünün.

İşte görüyoruz, hal dilden daha iyi anlatır. Halbuki İslâm tüm insanları onurlu bir hayata dâvet etmektedir. Allah'ın Resûlü insanlara onurlu ve mutlu bir hayatı öğretmek için gelmiştir. Rabbimiz tüm kullarına böyle onurlu bir hayatı öğretirken elbette bunun pratikteki örneğini peygamberlerinde gösterecektir. Evet bunun ilk örneği hayattayken Rasûlullah efendimiz, sonra Ebu Bekir efendimiz, sonra Ömer, Osman, Ali ve benzeri sahâbe-i kiram efendilerimiz, Ömer Bin Abdi'l Azîz gibi selefimiz olmuştur.

Bunlar, bu değerli efendilerimiz öyle güzel bir hayat yaşayacaklar ki, öyle güzel bir hayat yaşadılar ki toplumlarının en alt tabakasında bulunan, gariptir diye hiç kimsenin değer vermediği gibi görünen yoksul bir kimse bile onların evlerine geldikleri zaman, onların hayat standartlarına baktıkları zaman kendi hayatlarından üzüntü ve aşağılık kompleksi duymamışlardır. Onları kendilerinden daha lüks bir hayatın içinde bulmamışlardır. Ve işte benim örneğim, benim kendisine bağlandığım imamım budur diye onlara sevgiyle sarılmışlardır. Ben nasıl yaşıyorsam efendim de öylece yaşıyormuş diyerek hayatlarından mutluluk duymuşlardır. Benim onurum bunların onuru, benim sıkıntım bunların sıkıntısıymış. Benim şerefli kulluğum bunların kulluğunun aynısıymış diyebilmişlerdir.

Tüm toplumun böyle mutlu, dengeli, düzenli olduğu bir dünyada sonunda ne mi oldu diyorsunuz? İnsanlar şahsiyetli birer efendi oldular. İnsanlar dünyayı değil âhireti, ekonomiyi değil Allah'a kulluğu hedefleyen birer tok müslüman oldular. İhtiyaç felsefeleri Allah ve Re-sûlünün belirlediği gibi değişen, dünyaya kul köle olmayan birer yiğit oldular.

Bakın bir tane örnek vereyim: Peygamber örnekliğinde en şerefli hayatı yaşayan o müslümanların içinden Sa'd Bin Ebi Vakkas isminde bir yiğit o günün en süper devleti olan, en büyük siyasal ve egemenliğine sahip olan İran'ın Kisra'sının, devlet başkanının sarayına elçi olarak gönderilir. Ayağı çıplak, kılıcının kını bile yok. Atının üzerinde eğeri bile yok. Sarayın giriş kapısında atından aşağıya inmiş, Kisra'nın kendisinin gözünü boyamak, gücünü kuvvetini göstermek için serdirdiği ipekten halılara mızrağını vura vura, insanların içi giden o atlas halıları dele dele kralın yanına girerken, asla ben şu anda dünyanın en büyük kralının huzurundayım diye en ufak bir eziklik içine girmeden, müslümanlığının onuru ve izzetiyle karşısına çıkar. Ve der ki, ey Kisra, bizler Allah'ın şerefli bir dinle, şerefli bir peygamberle şereflendirdiği insanlarız. Senden bu şerefe sahip

çıkmanı, müslüman olarak şereflilerden olmanı istiyoruz. Aksi takdirde bizimle savaşa hazır ol. Senin hayatı sevdiğinden çok Allah için şehadete can atan şerefli bir toplumla karşı karşıyasın. Düşün ve kararını ver diyebiliyor.

Kralın mülkü ve saltanatı karşısında kalbinde en ufak bir eziklik, bir şahsiyet problemi yaşamıyor. İşte böyle bir yiğit ancak gözleri önünde onurlu, şerefli bir hayat yaşayan, yaşadığı şerefli hayatıyla toplumuna örnek olan, toplumunun hiçbir ferdini kendisine imrendirmeyen bir peygamberin ve onun yolunu takip edenlerin arasında yetişebilir. Tüm dünyayı ayaklarının altına alıp onuru, izzeti, şerefi sadece Allah'a kullukta gören, dünya mülkünü Allah'ın istediği gibi değerlendiren devlet adamlarına, liderlere, imamlara ne kadar ihtiyacımız var bugün, anlıyorsunuz değil mi?

Evet Rasûlullah efendimizin hanımları ister onun hayatını sorgulamak için olsun, ister gerçekten sıkıntıdan kurtulmak için olsun, bir şeyler isterler ve efendiler efendisini epey üzerler. Belki bunun farkına varan iki kayınpederi, Ebu Bekir ve Ömer Rasûlullah'ın hane-i saadetlerine gelirler. Bakarlar ki Rasûlullah üzgün ve hanımları etrafında toplanmışlar. Sorarlar Rasûlullah'a. Nedir bu sessizlik ey Allah'ın Resûlü? Bir şey mi oldu? Rasûlullah buyurur ki işte gördüğünüz gibi çevremde oturmuş benden kendilerine harcamamı artırmamı istiyorlar. İki sadık insan orada kızlarını azarlayarak derler ki, niçin peygamberi üzüyor ve ondan sahip olmadığı şeyleri istiyorsunuz? Biz olsak kayınpeder olarak böyle mi yaparız ? Böyle kendi kızlarımızı mı tedip ederiz? Bunun üzerine Rabbimiz Rasûlullah efendimize şunları vahy eder:

Ey Nebim, söyle o hanımlarına. Arkadaşlar bu âyetler, bu teklif şu anda bize de söyleniyor. Bizler Kur'an'dan öğreniyoruz ki Rasû-lullah efendimizin okumuş olduğu âyetler yanı zamanda bize de okunmaktadır. Şu anda bu teklif bize, bizim hanımlarımıza, bizim oğullarımızı, kızlarımıza söyleniyor. Öyle değil mi? Söyle hanımlarına di-yor Rabbimiz. Eh şu anda Rasûlullah'ın hanımları hayatta değiller. Eğer bu âyetler sadece Rasûlullah'ın hanımlarıyla ilgili olmuş olsaydı o zaman bu âyetler o gün işlevini bitirmiş ve artık kitabımızda bulun-mazdı. Ama eğer kıyâmete kadar bu âyetler bu sûrede varsa ve şu anda analarımızda hayatta değilse elbette bu âyet bize ve hanımlarımıza hitap etmektedir.

Ve şu anda yeni inmiştir bu âyetler. Eğer şu anda bizler yeni okuyorsak bu âyetleri. Şu anda bu âyet bizim gündemimizdedir ve hiç kimsenin bu âyetleri gündemden düşürmeye hakkı da salahiyeti de yoktur. Hiç kimsenin kendisini bu âyetlerden sorumsuz görmesi de mümkün değildir. Yine bu kitabımızda diğer peygamberlerle ilgili olan tüm kıssalar da şu anda bizimle ilgili olduğu gibi bize

hitap etmektedir. Hiçbir anlayış bu âyetler o gün filân peygambere hitap ediyordu, o gün analarımıza hitap ediyor, onları bağlıyordu, yok bunlar Yahudiler, bunlar Hıristiyanlarla, bunlar Mecûsîlerle ilgiliydi, bunların bizimle ilgisi yoktur diyerek bu kitabın âyetlerini birkaç âyete indirgemeye hakkı yoktur. Bu âyetlerden şu anda tüm dünya, tüm müslümanlar sorumludur.

Evet hanımlarına deki ey peygamberim, eğer sizler peygamber eşleri olarak dünya hayatını, dünya hayatının ziynetini, süsünü, rahatlığını, konforunu, lüksünü istiyorsanız. Eğer derdiniz dünyada refah içinde bir hayat yaşamaksa, gelin sizi metalandırayım. Size ba-ğışta bulunayım. İstiyorsanız sizi boşayayım, boşamam dolayısıyla size vermem gereken mutayı, mehirlerinizi vereyim de güzellikle sizi salıvereyim. Böylece benim içinde bulunduğum sıkıntılı hayattan kurtulup serbest olursunuz. Özgürce dilediğiniz gibi bir hayat yaşarsınız. İstediğiz şekilde yer, içer, giyinir, kuşanırsınız.

Evet işte peygamber hanımlarına söylenen söz budur. Peki bize söylenen nedir? Bize ne söyleniyor burada? Ey insanlar, ey müs-lümanlar eğer dünya hayatını ve süsünü istiyorsanız gelin sizi serbest bırakayım, keyfinize göre bir hayat yaşayın. Ama unutmayın ki bu tercihinizle peygamber ailesinden, peygamber çevresinden, peygamberle birlik olmaktan, peygamber yolunun yolcusu olmaktan uzaklaşmış olursunuz. Buyurun dilediğiniz gibi yaşayabilirsiniz. Yine peygamber ailelerine ve bizlere ikinci teklif te şöyle. Yok eğer dünyayı değil de Allah'ı, Resûlüne ve âhiret yurdunu istiyorsanız muhakkak ki Allah sizden muhsin olanlara, Allah'ı görüyormuş gibi Ona kulluk yapanlara büyük mükâfat hazırlamıştır. Haydi buyurun bu mükafat da sizi bekliyor. Evet hem hanımlarına hem de kıyâmete kadar gelecek tüm erkek ve hanımlara bunu teklif ettiriyordu Rabbimiz.

Evet onların tekliflerine bir azarlama, bir öfkelenme yok. Ama müthiş bir karşı ifade, müthiş bir teklif geliyor. Eğer Allah ve Resûlünü istiyorsanız, Allah ve Resûlünün hoşnutluğunu istiyorsanız, âhiret yur-dunu istiyorsanız, âhiret yurdunda gözlerin görmediği, kulakların duy-madığı, beşer kalbinin akla hayale getiremeyeceği devlet ve nimetlerinin sizin olmasını arzu ediyorsanız, muhakkak ki Allah sizden samimiyetle, Allah'ı görüyormuşçasına Ona kulluk edenlere büyük bir mükâfat hazırlamıştır. Haydi buyurun. İki seçenekten birini seçmekle kar-şı karşıyasınız. Allah, resul ve âhiret yurdu. Allah ve Resûlünün rı-za-sı, âhiret yurdunun büyük mükâfatları. Ya da dünya hayatı, dünyanın lüksü, malı mülkü, serveti, giyimi, kuşamı, yemesi, içmesi. İşte her iki-si de karşınızda durmaktadır. Buyurun hangisini tercih edecekseniz edin.

Rabbimizin bu değerlendirmesinden anlıyoruz ki bunun her ikisi de birlikte olmayacaktır. Yâni hem dünya olsun, hem dünyanın süsü ve ziyneti olsun, hem de Allah, Resûlü ve âhiret olsun. Niye biri olunca diğeri olmuyor? diye bir soru soruyor veya işte bu konuda şu andaki mevcut hayatımıza göre bir takım felsefeler geliştirmeye çalışıyorsak, kesinlikle bilelim ve iman edelim ki işte Rabbimizin bu âyet-i kerimesindeki değerlendirmesi bizim şu andaki yanlış anlayışlarımızı kesinlikle reddediyor.

İşte Rasûlullah efendimizin yaşadığı hayat ortada. Onun hayat standardını gözünüzün önüne getirin, evini gözünüzün önüne getirin, kerpiçten, hurma liflerinden, başınızı kaldırsanız tavana değecek kadar alçak ve sadece üç kişinin gömülebileceği genişlikte bir ev. Yiyip içtiği de belli. Günler aylar geçer de bazen ocağı yanmaz, bacası tüt-mez, sadece üç beş hurmayla karınları doyar. Ne kendisinin ne hanımlarının giyecek fazladan bir elbiseleri var, ne de böyle dolapları dolduracak eşyaları.

Ve düşünün bu âyetler geldiği zaman da Allah'ın Resûlü yeryüzünün en büyük devletinin başkanı. Eğer isteseydi etrafında pervaneler gibi dönen o yiğitler Japonya'dan mermer, Bohemya'dan kristaller getirip muhteşem saraylar, tüm mallarını verip lüks içinde bir hayat verebilirlerdi ona. Ama Allah'ın istediği bu olmadığı için Rasûlullah şiddetle kaçtı onlardan. Hatice anamızın ve kendisinin ticaret mallarını da daha Mekke'deyken Allah yolunda sıfırladı. Tüm mal varlığını Müslüman köleleri zalim patronlarının elinden kurtarmaya harcadı. Peygamberliğinden sonra da malını daha fazla çoğaltmayı, ticaretini daha da büyütüp konfor içinde bir hayat yaşamayı asla düşünmedi.

İşte bu şartlarda bir hayat yaşarken hanımlarının mızıkçılıkları karşısında Rabbimizin elçisine emri bu olmuştu. Söyle onlara peygamberim, bu ikisinden birini tercih etsinler. Bu Rabbimizin bir emriydi ve Allah'ın Resûlü bunu onlara tebliğ etmeliydi. Eğer dünya hayatını istiyorsanız gelin güzellikle boşayayım sizi demeliydi. Haydi buyurun ikisinden birini tercih edin denecekti. Ya dünya, ya âhiret. Ya dünyada lüks bir hayat, ya da âhirette Allah'ın hoşnutluğu, Allah'ın cenneti. Şimdi annelerimiz hangisi seçmeliydi? Şimdi biz bunlardan hangisini seçmeliyiz?

Rasûlullah'ı sevmek Onun hayatını, hayat anlayışını sevmek demektir. Rasûlullah'ı sevmek fakirliği sevmek demektir. Sahâbeden birisi gelip, ey Allah'ın Resûlü ben seni çok seviyorum buyurunca, Allah'ın Resûlü öyleyse fakirliğe hazır ol buyurmuştu. Çünkü gerçekten beni seven böyle olmalıdır. Rasûlullah'ı sevmek yetimleri sevmek demektir. Rasûlullah'ı sevmek merkep üzerinde yürümeyi

sevmek de-mektir. Rasulullah'ı sevmek toplumun en garibanının yaşadığı hayata talip olmak demektir. Rasûlullah'ı sevmek demek kuru ekmek yemeyi sevmek demektir. Rasûlullah'ı sevmek sadece Allah önünde eğilmek, Allah'tan başka hiç kimsenin önünde eğilmemek demektir. Rasûlul-lah'ı sevmek demek tüm kâfirlerin, müşriklerin karşısında Allah'ın bü-yüklüğünü ilân ederek izzetli ve şerefli bir hayat yaşamak demektir.

Evet Rasûlullah'ın köşkü, sarayı, villası, parası, pulu, halısı, kilimi, yatağı, yorganı, atı, arabası yoktu, ama onuru vardı, izzeti vardı. Şimdi şu anda müslümanlar olarak her şeyimiz var, ama izzetimiz yok, onurumuz yok. Allah ve Resûlünün ön gördüğü şahsiyetimiz yok. Tüm dünya kâfirleri yanında zerre kadar bir değerimiz yok. Ne siyasal, ne ekonomik, hiçbir değerimiz yok. Alnını gere, gere ben müs-lümanım bile diyemiyoruz. Ben müslümanım ve benim müslümanlık-tan başka şeref duyduğum hiçbir şey yoktur diyemiyoruz. Kalbimizde en ufak bir İslam onuru kalmadı.

Evet Rasûlullah efendimiz önce hanımlarından Ayşe annemize durumu açtı. Ayşe, sana bir şey söyleyeceğim, ama rica ediyorum iyice düşünmeden, babanla da istişare etmeden karar verme diyor ve konuyu açıklıyor. Ve Ayşe annemiz gülüveriyor. Ey Allah'ın Resûlü, ben bu konuda hiç kimseye danışmadan Seni ve âhireti tercih ediyorum. Rabbimin hoşnutluğu, senin hoşnutluğun benim için dünyadan, dünyanın tüm nimetlerinden daha hayırlıdır deyince Allah'ın Resûlü çok sevindi. Diğer hanımları da aynı şeyi söyleyerek Rasûlullah efendimizi memnun ettiler. Rasûlullah'ın hanımı ve tüm müslümanların anası olma şerefini ve özellikle cenneti kaybetmediler.

Acaba aynı durumda bizim hanımlarımız olsa hangisini tercih ederlerdi? Ey müslüman hanımlar, sizler hangisini tercih ediyorsunuz bugün? bir düşünün. Hangisinden yanasınız? Dünya ve dünya nimetlerine ulaşmak mı? yoksa Allah ve Resûlünün hoşnutluğu mu? Dünyada lüks bir hayat mı? Yoksa cennet mi? Hangisinden yanasınız? Önce dünyayı bir kazanalım, sonra âhireti de ayarlarız mı diyoruz? Dünya hayatı ve süsü olsun, bunun yanında âhiret de olsun mu di-yoruz? Yoksa dünya hayatı ve süsünü bir tarafa bırakıp, bu konuda kendi kendimize hiçbir yorum yapmadan, hiçbir çıkış yolu aramadan Allah, Resûlü ve âhiret yurdunu mu tercih ediyoruz? Böyle yapalım da efendimizin hane-i saadetlerinde bizim de yerimiz olsun, biz de ehl-i beytten olalım mı diyoruz? Öteler âleminde Rasûlullah yanında bir yerimiz olsun mu diyoruz? Tercih bize bırakılmış, buyurun neyi, hangisini tercih edeceksek tercihimizi güzel yapalım.

Diyebiliyor musunuz ki ben Ayşe'yi, ben Meymune'yi, ben Haf-sa'yı, ben Zeynep'i kendime örnek seçtim? Eğer bunu diyebiliyorsanız kesinlikle bilesiniz ki sizler de cennet yarışında onların yanında olacaksınız. Onlar gibi bir hayat yarışı içinde olacaksınız. Aksi takdirde şu içinde bulunduğun toplumda atımla, arabamla, evimle, köşkümle şeref kazanacağım diyorsan, dünyayı tercih ediyorsan izzetini de şerefini de kaybedeceksiniz. Çünkü eğer şu anda şeref duyduğunuz bu şeylerin Allah katında bir değeri olmuş olsaydı siz de bunları kabullenmiş olabilirdiniz. Halbuki bunların hiçbirisi Allah katında şeref değildir. Bakın Rabbimiz Zuhruf sûresinde buyuruyor ki:

"Eğer bütün insanlar (küfre meyletmeyip) tek bir ümmet olma durumuna gelmeyecek olsaydı, Rahmân olan Allah'ı inkâr edenlerin evlerinin tavanlarını, üzerinde yükseldikleri merdivenleri, evlerinin kapılarını, üzerinde yaslanacakları kerevetleri gümüşten yapar ve altın bileziklerle işlerdik. Bunların hepsi ancak dünya hayatının geçimliğidir. Âhiret, Rabbinin katında O'na karşı gelmekten sakınanlaradır."
(Zuhruf: 33,35)

Evet, eğer insanların küfre meyledip tek bir millet olacağını bilmiş olmasaydık kâfirlerin evlerinin tavanlarını gümüşten, merdivenlerini altından yapardık. Ama bu bir şeref değildir. Şeref Allah'ın verdiklerini Allah için harcamak ve onurlu bir hayat yaşamaktır. Evet Rasûlullah'ın hanımları hepsi de dünyaya karşılık âhireti, Allah'ın rızasını tercih edince, bu defa bir başka uyarıyla karşı karşıya geldiler. Bakın o uyarı da şöyleydi:

30,31. "Ey Peygamberin hanımları! Sizlerden biri açık bir hayasızlık yapacak olursa, onun azabı iki kat olur. Bu Allah'a kolaydır. Sizlerden Allah'a ve peygamberine boyun eğip yararlı iş işleyene ecrini iki kat veririz; ona cömertçe rızık hazırlamışızdır."

Ey peygamber hanımları, ey toplum önderinin, toplum örneğinin, liderinin hanımları. Ey toplumun önüne rehber olarak çıkan mü'-minlerin hanımları sizler öteki müslüman hanımlarından birisi değilsiniz. Sizler başkaları gibi değilsiniz. Siz peygamber hanımlarısınız, siz peygamber yolunun yolcusu önder mü'minlerin hanımlarısınız. Sizlerin sorumluluğunuz başka kadınların sorumluluğu gibi değildir. Siz diğer kadınlardan farklısınız. Siz vahyin indiği bir evin hanımlarısınız. Eğer sizden biri apaçık bir fuhşiyyatla, bir günâhla, bir kötülükle gelirse, bir geçimsizlik, bir kötü huy sahibi olursa ona iki kat azap vardır. Onun cezası öteki kadınların iki katıdır. Çünkü işlenen günâhın büyüklüğü kişilerin fazilet ve mertebelerinin büyüklüğüyle orantılıdır. Ve bu cezayı vermek te Allah'a çok

kolaydır. Yâni onların peygamber (a.s)'ın eşleri olmaları cezanın gelmesine engel değildir.

Evet Rabbimiz peygamber hanımlarına böylece hitap ederek onların değerlerinin çok yüce olduğunu, katında çok şerefli bir makamları olduğunu ve bu makama lâyık olmaları gerektiğini anlatıyordu.

Gerçekten de O peygamberdi. O Allah'ın yeryüzünde kendisiyle konuştuğu, kendisine vahiy gönderdiği, Allah'ın yeryüzünde sözcülüğü sorumluluğunu yüklenmiş toplumun önderliğine soyunmuş, insanlar önünde ön plana çıkmış, toplumun örneğiyim, önderiyim diyen bir peygamberdi, bir örnek şahsiyetti. Elbette tüm insanlığın hidâyetine sebep teşkil edecek, herkesin önüne geçecek bir peygamberin hareketlerine, tavırlarına, sözlerine, davranışlarına çok dikkat etmesi gerekecekti. İnsanlığın şahsında doğruyu bulması gereken böyle bir önderin yapabileceği bir hata, sergileyebileceği bir yanılgı, görüntüleyeceği bir falso kendisini adım adım izleyen, kendisini örnek alan insanların hepsinin bir yanılgı içine girmesine sebep teşkil edecektir. Toplumun önderinin sorumluğu diğer insanlarının iki katıdır. Birisi kendi sorumluluğu, ikincisi de kendisini takip edenlerin sorumluluğudur.

Toplumun önüne geçmiş müslüman erkekler ve onların hanımları da böyledir. Onlar toplumun önünde bir yanlış iş yaparlarsa, çirkin bir örneklik sergilerlerse onlara günâh iki kat olacaktır.

Bakın Hz. Ömer efendimizin hayatından bir örnek: Hilafeti dö-neminde Hz. Ömer efendimiz bir sefer esnasında ihtilam oldu. Hemen gömleğini yıkayıp üzerine giymeye çalışırken sahâbeden Amr Bin Avf dedi ki, ey mü'minlerin emiri ben sana başka bir gömlek vereyim de o gömleğin kuruyuncaya kadar onu giyersin dedi. Ömer efendimiz bunu sevmedi ve dedi ki âdet mi olsun istiyorsun? Toplum içinde böyle iki gömlek sahibi olmayı âdet haline mi getireyim? Söylesene içimizde kimin var iki gömleği de benim olsun? diyordu.

Ömer efendimiz bu sözü söylediği zaman dünyanın bir numaralı devlet başkanıydı. Dünya saltanatına sahip olsalar bile o efendilerimiz böyle yaşıyorlardı. Dünyanın saltanatına sahip oldukları halde ikinci bir elbiseleri yoktu. Aslında iki değil bin elbise alacak imkânları vardı ama toplumda onu bulamayanlar olduğu sürece bunun âdet haline gelmesini istemiyorlardı. Çünkü onlar örnek insanlardı. Ben müslümanım diyerek toplumun önüne geçecek, topluma önderlik edecek insanların tüm hayatlarına dikkat etmeleri gerekecektir. Onları gören insanlar şöyle dememelidirler: Bak bizim önderimiz, bizim örneğimiz, liderimiz son model arabaya biniyor. Bizim başkanımız villada oturuyor. Bizim reisimizin hanımı en nadide elbiseler giyiyor. Bizim hocamız konforlu bir hayat yaşıyor. Biz de onun gibi olmak zorundayız. Biz de onun gibi yaşamak zorundayız diyerek insanların din diyanet tanımadan, kitap sünnet tanımadan gece gündüz o hayata ulaşmanın derdine düşmelerine sebep

olmamalıdır reisler, önderler, imamlar. İnsanların sapmasına fırsat vermemelidirler.

Müslümanların önderliğine soyunanlar buna çok dikkat etmek zorundadırlar. Reisler, başkanlar, imamlar, hoca efendiler namazlarıyla, infaklarıyla, hayatlarıyla, mala bakışlarıyla, özgürlük anlayışlarıyla, izzet ve şerefleriyle öyle güzel bir hayat yaşayacaklar ki insanlar onun gibi olma savaşı içinde olacaklar. Ve insanlar onun gibi iyi bir müslüman olma kavgası verirlerken Allah da onun sevabını, onun mükâfatını iki misli verecektir. Bir kendi müslümanlığının güzelliğinden ötürü, bir de insanlara iyi bir örnekliğinden ötürü Allah ona iki kat ecir verecektir.

Evet öyle müslümanca bir hayatın, öyle müslümanca bir evin, öyle müslümanca bir düğünün, öyle müslümanca bir harcama anlayışın olsun ki, bu toplumun en gariban insanı bile onu örnek alıp yaşayabilsin, yapabilsin de senin karşında aşağılık duygusu yaşamasın. Senin gibi olamadığı için sapmalar içine girmesin. Müslüman olarak Rasûlullah efendimizi, Hz. Ali efendimizi, Fatıma anamızı, Ayşe anamızı örnek almak zorundayız. Önüne geçtiğimiz insanlara şahsiyetli bir hayat göstermek zorundayız. O zaman kesinlikle bilelim ki iki kat sevap alacağız demektir. İşte Rabbimiz burada peygamber hanımlarına bu müjdeyi veriyordu. Tabii ki kıyâmete kadar tüm örnek insanlara aynı müjdeyi veriyor.

Ey peygamber hanımları, sizler diğer kadınlar gibi değilsiniz. Sizler Muhammed (a.s)'ın, örnek insanın, model insanın hanımlarısınız. Sizler toplumda sizi örnek alacaklara güzel bir örnek sunmalısınız. Eğer sizler güzel bir müslümanlık yaşarsanız, Allah ve Resûlüne itaat ederseniz, sâlih bir hayat yaşarsanız sevabınız iki kat olacaktır. Allah'ın kerim rızıkları, güzel rızıkları sizi beklemektedir.

Evet demek ki peygamber hanımlarının günâhlarının da sevaplarının da karşılığı diğer kadınlara nazaran iki kattır. Çünkü onlar toplumun örnekleri, önderleridirler. Onların günâhları da, sevapları da sadece kendileriyle sınırlı kalmayacaktır. Onların iyilikleri bir toplumun kurtulmasına sebep teşkil ederken, kötülükleri de bir toplumun mahvolmasına sebep olacaktır. Onun içindir ki cezalandırılırlarken hem kendi günâhları, hem de kendilerini takip edenlerin günâhlarıyla cezalandırılırlar. Mükâfatlandırılırlarken de aynısı geçerlidir.

Onun içindir ki topluma örnek olan selef önderlerimiz insanlara kötü örnek olacak bir davranışta bulunmadıkları gibi, kendilerine helâl olan bazı şeyleri bile toplumun geneli onlara ulaşamama problemi yaşıyorsa o toplumun en garip, en fukara insanlarının yaşayabileceği bir hayattan asla

vazgeçmemişlerdir. Hiçbir kimsenin imrenmeyeceği bir hayatın sahibi olmuşlardır. Toplumda hiç bir kimsenin komplekse girmesine izin vermemişlerdir. Bir hurmayla doyabileceklerse ikinci hurmayı asla düşünmemişler, helâl olduğu halde pek çok dünya nimetlerinden sarfı nazar etmişlerdir. Allah'ın razı olduğu bir hayatla bu dünyadan ayrılıp gitmişlerdir, Rabbim hepsinden razı olsun.

32. "Ey Peygamberin hanımları! Sizler herhangi bir kadın gibi değilsiniz. Allah'tan sakınıyorsanız edalı konuşmayın, yoksa, kalbi bozuk olan kimse kötü şeyler ümit eder; daima ciddi ve ağırbaşlı söz söyleyin."

Ey peygamber hanımları, unutmayın ki sizler öteki hanımlar gibi değilsiniz. Sizler diğer kadınlardan çok daha faziletli ve şereflisiniz. Sizler daha titiz olmalısınız. Eğer sakınırsanız, eğer Allah için takvalı olursanız, Allah'ın sınırlarına riâyet eder, Allah için bir hayat yaşarsanız bu sizin hakkınızda çok güzel olur. Yâni sizin üstünlüğünüz başka bir şey sebebiyle değil, sadece takvanız sebebiyledir. Diğer insanlarla konuşurken sözü yamultmayın. Sözü eğriltmeyin. Yumuşak konuşmayın. Sözü çekicilikle söylemeyin. Bir kadının kocasıyla konuşması gibi yumuşak bir tonla konuşmayın. Dosdoğru ve güzel konuşun ki kalbinde hastalık bulananlar size meyletmesinler. Size karşı kalplerinde kötülük tamahı uyandırmasın. Eğer gevşek konuşur, yamuk konuşursanız, olur olmaz şekilde söz söylerseniz kalbinde hastalık bulunanlar size meylederler.

Sakınıyorsanız, muttaki olmak istiyorsanız karşınızdaki erkeklerle konuşurken ki ileride gelecek perde arkasından konuşun, diyecek Rabbimiz onlara konuştuğunuz zaman da eğri büğrü konuşmayın. Karşı taraftaki insanların kalplerinde eğrilik bulunabileceğini unutmadan konuşun. İnsanların kalplerinin eğrileceği bir ortamı hazırlamayın. Maruf söz söyleyin. Açık söz söyleyin.

Evet hitap peygamber hanımlarına ama sadece onları bağlamamaktadır, onların şahsında tüm mü'mine hanımlara seslenilmektedir. Çünkü bu sözler peygamber hanımlarından çok diğer müslüman-ların hanımlarına söylenecek sözlerdir. Düşünün, hane-i saadetteki, Rasûlullah'ın hanesindeki, onun eğitimi altındaki kadınlara bunlar söylenir de fitne ve fesadın çoğaldığı, kalplerinde hastalık bulunanların çok fazla olduğu bir dünyada bizim hanımlarımıza söylenmez mi? Bizim hanımlarımız Resûlün hanımlarından daha mı üstün? Nasıl olur da şimdi bizler efendim bu âyetler ta o dönemde peygamber hanımlarına aittir, onları bağlamaktadır, bizimle bunların ilgisi yoktur diyerek Kur'an'ı parçalamaya cüret ederiz? Nereden buluyoruz bu yetkiyi? Nasıl devreden çıkarabiliriz Allah'ın indirdiği bu âyetleri? Bu âyetler niçin var burada? Niçin Ahzâb sûresi bunları söylüyor? Aynı emir bize ve bizim hanımlarımıza söylenmektedir.

Öyleyse ne biz erkekler kadınlarla konuşurken böyle cıvıklık yapacağız, ne de kadınlarımız başka erkeklerle konuşmak zorunda kaldıkları zaman onların kalplerine sıkıntı verecek şekilde cıvık konuşacaklar. Kalplerinde hastalık olanların kötü düşünmelerine sebebiyet verecek konuşmalardan kesinlikle sakınacağız. Evet burada Rabbi-miz önce Nebinin hanımlarına, sonra da kıyâmete kadar Ahzâb sûresinin mü'mini ve mü'minesi olan insanlara seslenmektedir.

Hitaba peygamber hanımlarından başlanması bu inkılabın ön-ce Rasûlullah efendimizin evinden başlaması içindir. Önce Peygamber hanımları değişmeli, önce model insanın hanımları bunları uygulamalı, sonra da onları örnek alacak diğer müslümanlar uygulamalıdırlar. Çünkü model insan, model aile Rasûlullah'ın ailesidir. Kimileri bu hitapların sadece peygamber hanımlarına yapıldığını, bu âyetlerin istediği emir ve nehiylerin sadece peygamber hanımlarını bağladığını, öteki hanımları bağlamadığını iddia etmeye çalışırlar.

Halbuki âyetlerin devamında Rabbimizin onlardan istediği namazı ikâme, zekât, Allah ve Resûlüne itaat sadece peygamber hanımlarından değil, tüm mü'mine hanımlardan istenmektedir. Bunlar nasıl tüm mü'mine hanımlardan isteniyorsa aynı zamanda evlerinde vakarla oturma emri, yabancı erkeklerle yumuşak konuşmama emri, cahiliye yürüyüşünden kaçınma emirleri de tüm mü'mine hanımlardan istenen emirlerdir. Buradaki siz diğer kadınlar gibi değilsiniz ifadesi diğer kadınlar açık saçık sokağa çıkabilirler, yabancı erkeklerle istedikleri gibi serbestçe konuşabilirler, istedikleri gibi flört edebilirler, na-maz kılmayabilirler, zekât vermeyebilirler, Allah ve Resûlüne itaat et-meyebilirler anlamına değildir elbette. Onlar da bu emirlerin muhatabıdırlar.

Evet bir zaruret karşısında bir kadının yabancı bir erkekle konuşması gerekiyorsa mutlaka ciddi bir şekilde ses tonunu kısmadan, yumuşaklık, gevşeklik, cıvıklık göstermeden, kaypaklığa gitmeden, tatlılık çağrıştırmadan, karşısındakini tahrik etmeden konuşmak zorundadır. Bunlar müslüman bir kadının konuşma tarzı değil, hafifmeşrep kadınların konuşma stilidir.

33. "Evlerinizde oturun; eski cahiliyede olduğu gibi açılıp saçılmayın; namazı kılın; zekâtı verin; Allah'a ve peygamberine itaat edin. Ey Peygamberin ev halkı! Şüphesiz Allah sizden kusuru giderip sizi tertemiz yapmak ister."

Vakarla evlerinizde oturun. Evlerinizde sebat bulun, sebat edin. Evlerinizde huzur bulun. Huzur ve güven içinde evlerinizde oturun. Karar yeri, faaliyet alanı olarak evlerinizde bulunun. İffet ve hayanızı vakarla koruyarak

evlerinizde oturun. Sizin sorumluluk sahanız evlerinizdir. Çok zarûrî bir ihtiyacınız olmadığı müddetçe evlerinizden dışarıya çıkmayın. İslâm öncesi cahiliye kadınlarının yaptığı gibi ziynetlerinizi yabancı erkeklere göstermeyin. Cahiliye kadınları gibi kırıtarak yürümeyin.

Tabii önceki âyetlerle peygamberin hanımlarının ekonomik kaygıları giderildi, lüks, konfor kaygıları bitirildi. Ulaşabilecekleri, hedefleyebilecekleri bir hayat standardı dertleri kalmadı. Evlerinde çarşı pazara çıkıp bir rızık kazanma sorumlulukları, para kazanma dertleri kalmadı. Kendilerine tanınan dünya ve âhiret olarak ikisinden birini tercih yetkilerini âhiretten yana kullandılar. Onun içindir ki altlarındaki bir hasır sergiye, önlerindeki bir kuru ekmeğe, bir kuru hurmaya razı oldular. Üzerlerindeki tek yamalı elbiseye razı oldular. Artık niye ekonomik bir kaygıyla evlerini terk edip dışarıya çıksınlar da? Artık vakarla evlerinde otursunlar. Ve daha önceki, din gelmeden önceki cahiliye açık saçıklığıyla dışarıya çıkmayacaklardır. Evet işte böylece şartlar belirlenmiş oldu. Allah'ı tercih ettiler, peygamberi tercih ettiler. İşte bu tercihleriyle birlikte evlerinde vakarla oturacaklar ve bu onlar için gâyet kolay olacaktı.

Ama, eğer şu anda müslüman hanımlar için şartlar oluşmamışsa, erkekler olarak, kocalar olarak bizim tercihimiz, kadınlar, kızlar olarak hanımların tercihi dünyadan yanaysa, dünyanın lüksünden, konforundan yanaysa o zaman evdeki hanımları nasıl evde tutabileceğiz de? Nasıl vakarla evlerinizde oturun diyebileceğiz de onlara? Erkekler olarak bizim ekonomik gücümüz yetmeyecek, çevremdeki önderlerin, hocaların, patronların, efendilerin hayatına, hayat standartlarına ulaşamayacağım. Böyle bir durumda elbette benim hanımım, benim kızım da onların hayat standartlarının, konforlarının sevdalısı olacaklar, giydirdiğim eski elbiseleri beğenmeyecekler, benim sergilerimi beğenmeyecekler ve aşağılık duygusu içinde kendilerini dışarıya atacaklardır.

Allah affetsin de bugün peygamberin hayatını, peygamberin yaşam tarzını hayal bile edemiyoruz. Söyleyin Allah aşkına, niye mutfak olacak evlerimizde? Niye kap kacak olacak? Niye elektrikli, tüplü ocaklar olacak? Niye otomatik makineler olacak? Niye ütü olacak? Niye her öğün mutfakta yemek pişirilecek? Niye en güzelinden halılar, sergiler olacak? Var mıydı acaba peygamberin özel bir mutfağı? Evinde özel bir yatak odası var mıydı peygamberin? Banyosu, tuvaleti var mıydı? Ben bunların yokluğunu bile düşünemiyorum bugün. Çünkü o hayatı örnekleyecek önderler kalmadı. Rasûlullah'ın yaşadığı hayatı yaşayıp insanlara gösterecek kimse kalmadı. Müslüman erkeklerin, müslüman hanımların örnek alacakları ve yaşadıkları hayattan asla bir aşağılık duygusu duymayacakları, niye benim yok? demeyecekleri pratik örnekler yoktur bugün.

Hocasıyla, hacısıyla, şeyhiyle, mürşidiyle İslâm onurunun, İslâm kişiliğinin tamamen yok edildiği bir dünyada yaşıyoruz. Ve dünya müslümanları da bu örnek olamayan örneklere imrenerek sapıp gitmektedirler Allah korusun. Zavallı müslümanlar liderlerinin, şeyhlerinin, efendilerinin, hocalarının hanımlarının giydiği elbisesine özenerek, mantosuna ulaşmak için bir ömür koşturmak zorunda kalmaktadırlar. Onların çocuklarının cep harçlığına ulaşabilmek için onların ço-cuklarının özel okul masraflarını bulabilmek bir ömür koşturmak zorunda kalmaktadırlar. Onun hayat standardına ulaşabilmek için bir ömür değil iki ömür bile yetmeyecektir. Zavallı müslümanlar kadınıyla erkeğiyle işleri güçleri çalışıp çırpınmak olacaktır. Erkeğin gücü yetmeyince de, haydi hanım, sen de gel, sana da iş bulalım. Kızım gel sen de çalışmalısın. Olmadı, gece vardiyelerine de gitmeliyiz diyecekler ailecek evlerini terk edecekler. İffetler zedelenecek, hayalar törpülenecek, bir ekonomik kavga içinde aileler yok olup gidecektir.

Öyle olmuyor mu şu anda? Erkek eve geldiğinde hanımı bu-lamıyor, hanım geldiğinde kocasını bulamıyor, kız gece geliyor, oğlan akşam çıkıyor, hayat cehennemi bir hayata dönüşüyor. Yavaş yavaş kendilerini örnek aldığımız Hıristiyanî bir dünyanın, Yahudi bir dünyanın insanı olup çıkıyoruz. Parçalanmış aileler, erkek ayrı, kadın ayrı, oğlan ayrı, kız ayrı dünyaların insanları olup çıkıyorlar Allah korusun.

Evet Rabbimizin özelde peygamberin hanımlarına, ama genelde müslümanların hanımlarına söylediği ise bunun tamamen zıddıdır. Evlerinizde vakarla oturun ey mü'mine hanımlar. Peki nasıl oturalım evlerimizde? demeyeceğiz. Eğer peygamberin hanımlarının ter-cih ettikleri bir hayatı, tercih ettikleri bir cenneti bizler de tercih ediyorsak bunu demeye hakkımız olmayacaktır. Eğer âhireti, Allah'ın rızasını, Allah'ın hazırladığı o gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, hiç bir beşer aklının ihata edemeyeceği bir cenneti tercih etmişsek o zaman unutmayalım ki üzerimizdeki elbise 10 sene idare edebilecek, evimizin eşyası 40 sene idare edebilecek. En büyük derdimiz Allah'ın istediği gibi namazımızı ikâme etmemiz, zekâtımızı vermemiz, Allah ve Resûlüne itaat etmemiz olacaktır. Bunun dışındaki kaygıların, dertlerin tamamı sona alınacaktır. Allah'ın bizim için indirdiği âyetlerini, Resûlünün sünnetini, hadislerini önce kendimize okuyacağız, öğreneceğiz, sonra da başkalarına okuyacağız, öğreteceğiz.

Ey peygamber hanımları, bilesiniz ki Allah sizden rics'i, günâhı, kötülüğü gidermek ister. Sizi temizlemek ister. Evet buradaki "Ehli Beyt" ifadesiyle Rasûlullah efendimizin hanımları kast edilmektedir. Çünkü önce ey peygamber hanımları diye söze başlandı. Ama elbette ev halkı ifadesi genel anlamıyla hem hanımları, hem de çoluk, çocuk ailenin tamamını kapsamaktadır. Müslim'deki bir hadis te bunun böyle olduğunu anlatır. İnsanlardan kimileri bu ehli beyt

kavramı içine sadece peygamber (a.s)'ın çocuklarını katarak zevcelerini dışarıda bırakmak isteseler de bu yanlıştır. Neyse bırakalım şimdi bu tartışmaları. Rabbimiz buyuruyor ki ey ehli beyt bilesiniz ki Allah sizden rics'i, kusuru, günâhı, hatayı gidermeyi, sizi tertemiz yapmayı murad ediyor. Eğer sizler Rabbinizin sizden istediği bu davranışları benimser, Allah'ın istediği gibi bir hayata yönelirseniz Allah sizi temizleyecektir. O sizi günâh kirlerinden arındırmak istemektedir. Bu ifade peygamber ailesinin tıpkı peygamber efendimiz gibi mâsum ve günâhsız oldukları anlamına değildir.

Mâide sûresinin 6. âyetindeki abdest alan müslümanlar hakkında Rabbimizin:

"Allah sizi tertemiz kılmak ve size olan nimetlerini tamamlamak istiyor"

Meâlindeki âyet gibidir.

Evet müslüman bir kadın bir zaruret icabı sokağa çıkmak zorunda kalmışsa cahiliye kırıtışıyla, ziynetlerini açığa vurarak teber-rücle yürümemelidir. Teberrüc kelimesinin anlamı şöyledir: Kadının sokakta yüzünü ve vücudunun cazibesini, ziynetlerini, ziynet yerlerini, takılarını başkalarına göstermesi, cilvelerle dikkat çekip kendisini ortaya koyması, insanların dikkatlerini üzerine çekmesi anlamlarına gel-mektedir. Evet bu yasak ta peygamber kadınları şahsında tüm mü'mi-ne hanımlara yapılmaktadır.

Öyleyse hiçbir müslüman kadın Allah'ın yasakladığı şekilde fiziksel güzelliklerini, fiziksel cazibesini ortaya koyacak bir şekilde evinden dışarıya çıkmamalıdır. Müslüman hanımların yerleri, örtüleri evleridir. Zaruretsiz evini terk eden müslüman kadınlar örtülerini kaybetmişlerdir. Peki evlerinde ne yapacak kadınlar? Boş mu oturacaklar evlerinde? Hayır. Bakın Rabbimiz onu da şöyle anlatıyor:

34. "Evlerinizde okunan Allah'ın âyetlerini ve hikmetini hatırda tutun. Şüphesiz Allah haberdar olandır, latif olandır."

Allah sizlerin evlerinizde Allah âyetlerini ve Resûlünün sünnetini, hikmetini okumanızı, onları zikretmenizi, gündeme almanızı, hayatınızı onlarla düzenlemek üzere tezekkür etmenizi istiyor. Gece gündüz kitap ve sünnet bilgisiyle bilgilenmenizi istiyor. Hayatınızı ev merkezli gerçekleştirmenizi istiyor. Evlerinizde Allah bilgisiyle bilgilenerek, evlerinizi, ailenizi Allah nûruyla aydınlatarak orada küfürden şirkten, cahiliyeden eser bırakmamanızı istiyor Allah. Müslüman hanımlar olarak Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini çok iyi tanımalı ve onları çevrenizdeki insanlara duyurma, tebliğ etme

kavgası vermelisiniz. Unutmayın ki Allah Latîf'tir, Habirdir. Allah yaptığınız her şeyden haberdardır. Bunu yapmak zorundasınız.

Ve ey peygamber hanımlarının yolunda giden mü'mine hanımlar sizler de bunu yapmak zorundasınız. Ey peygamber yolunun yolcusu olduğunu iddia eden müslüman erkekler bunu sizler de yapmak zorundasınız. Unutmayın ki Peygamberin namazıyla, zekâtıyla, evinde Allah'ın âyetlerini, Resûlünün sünnetinin okunmasıyla sizler de sorumlusunuz. Evet ey hanımlar, ey erkekler eğer cennete gitmek is-tiyorsanız, eğer Rabbinizin rızasını kazanmak istiyorsanız aklınızı başınıza alıp Rabbinizin bu âyetlerine iyi kulak verin.

Ve sizler ey bürolarında, dükkanlarında, işyerlerinde kadın ça-lıştıranlar, kadınları iş piyasasına çekmenin kavgasını verenler, daha çok erkeği, daha çok kadını üretime çekme felsefesinin kavgasını ve-renler, onlara verdiğiniz çok az bir ücretle onların sırtından kazandığınız paralarla dünya saltanatına soyunanlar, bazen da bunu İslamî bir kılıfla, efendim işte müslüman güçlü olmalıdır, müslüman zengin olmalıdır filân gibi zırvalarla kadınları çalışmak zorunda bırakanlar, sömürü düzenlerini on katına, yirmi katına çıkarmanın kavgasını verenler unutmayın ki bir gün bu kazançlarınız bitecek. Bir gün bu hayat bitecek ve siz Rabbinizin hesabıyla karşı karşıya kalacaksınız. O insanların sırtından kazandıklarınız bir gün gelecek sizin boyunlarınıza, alınlarınıza asılacak. Bu kazandıklarınız bir gün başınıza belâ olacaktır.

Öyleyse gelin yapmayın bunu. Gelin o kadınları sömürmeyin. Kocasıyla beraber olması gereken kadınları daha çok ekonomik güce ulaşma hesaplarıyla fabrikanızda, büronuzda tutmayın. Bunu sizden önce yapan Amerikalısı, Avrupalısı hep kaybettiler. Şimdi sizler de onların teknolojik ve ekonomik güçlerine imrenerek onlar gibi olmaya çalışıyorsunuz. Halbuki bir baksana onların aileleri nasıl parçalanmış? koca karısını, kadın kocasını göremiyor. Siz de bunu mu istiyorsu-nuz? Hayat mı zannediyorsunuz bunu? Sabahleyin kalktığı zaman ana çocuğunu bırakıp gidecek, çocuk ana şefkatinden mahrum büyüyecek. Siz buna insanlık mı diyorsunuz? Medeniyet mi diyorsunuz buna? Analı babalı çocuklar yetim, kadınlar yetim, kocalar yetim hayat mı bu? Koca evden pazarlamaya çıkacak, bir iki hafta eve uğramayacak, kadın ve çocuklar evde yetim kalacaklar. Düzen mi bu?

Güya adam hanımının konforu için, çocuğunun lüksü için evine uğrayamaz olacak, hanımın gözü yaşlı, çocukların boynu bükük, hayat mı bu yahu? Eğer onlara, o kadınlara, kızlara acıyorsanız, onlar fakirlerse çalıştırmadan, evlerinden koparmadan verin onlara vereceğinizi. Yaşadığınız hayat peygamber hayatına benzesin. Yaşadığınız hayat peygamber hanımlarının hayatına benzesin. Söküp çıkarmayın şu kadınları evlerinden. Parçalamayın şu

aileleri. Yıkmayın düzenleri. Şu kadınlar, şu kızlar güzel bir şekilde evlerinde otursunlar, Allah'ın âyetlerini, peygamberin sünnetini öğrensinler.

Yapmayın bunu. Gelin akılarınızı başlarınıza alın. Allah aşkına biraz düşünün, yanlış yoldasınız. Peygamber yolunda değilsiniz. Kimi peygamber seçmişseniz, kimleri önder ve örnek kabul etmişseniz bi-lesiniz ki onlar sizi hep yanlışa sürüklüyorlar. Kesinlikle bilesiniz ki si-ze bu hayatı örnekleyen hoca efendiler, şeyhler, liderler, patronlar, ön plana çıkanlar kendileri girdikleri o kötü yoldan çıkamadıkları gibi sizi de cehenneme sürüklüyorlar. Sizi kurtaracak tek yol Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünnetidir. Örneğiniz, rehberiniz bunlardır. Gelin bunlara sarılın. Namazınızı Allah'ın istediği şekilde ikâme edin, zekâtınızı Allah'ın istediği şekilde verin, kitap ve sünnet bilinciyle müslümanca bir hayata ulaşmanın yollarını arayın.

Evet tüm mü'mine kadınlar evlerinde Allah'ın kitabını ve Resûlünün sünnetini öğrensinler, Allah ve Resûlüne itaat eder bir duruma gelsinler, çocuklarına nasıl ana olacaklar? Kocalarına nasıl hanım olacaklarsa bunun hesabını güzel yapsınlar.

Evet işte Rabbimizin müslüman hanımlara biçtiği rol budur. Kocasına güzel bir eş olmak, çocuklarına merhametli ve şefkatli bir ana olmak. Kitabımızın başka âyetlerini de nazarı itibara aldığımız zaman şunu öğreniyoruz ki Rabbimiz kadın cinsini yaratırken erkeğin onunla doyuma ulaşmasını, sükune ermesini murad eder, aralarındaki sevginin, aşkın ve cinsel ihtiyacın giderilmesini bir yasaya bağlar.

Evet işte kadının ilk yaratılış hikmet ve gâyesi bu saydıklarım ve analık görevidir. İşte bu görevlerini bir kadın ancak evinde oturmakla ve evinde oturmanın bilincine ermekle gerçekleştirebilecektir. Ekonomik ve siyasal sıkıntılarla çarşı pazara çıkma, ekmek rızık kazanma derdi tamamen erkeğe aittir. Ailenin ekonomik ve siyasî sorumluluğunu, sosyal sorumluluğunu Rabbimiz erkeğe yüklemiştir.

Eğer bir erkek Allah'ın kendisine yüklediği bu sorumluluklarını kadınına yüklemek isterse o zaman kadın kendi sorumluluk bilincinden uzaklaşacak, eşlik ve analık görevlerini yerine getiremeyecek, ai-le problemleri oluşacak, aile problemlerinin beraberinde sosyal problemler patlayacak ve toplumda Allah'ın istemiş olduğu sükûnet, sekî-net, huzur ve kulluk gerçekleşmeyecektir. Ama bir toplumda kadınlar ve erkekler Allah'ın yasalarına teslim olurlarsa, birbirlerini haramdan korumaya çalışırlarsa elbette o toplumda huzur ve sükûn olacaktır.

Ama şüphesiz kadınların ve erkeklerin böyle bir hayata ulaşmaları da Allah ve Resûlüne itaat etmeleriyle, Allah için namazı ikâme etmeleri ve zekâtı

vermeleriyle ve sürekli olarak evlerinde Allah'ın ki-tabı ve Resûlünün sünnetiyle beraber olmalarıyla mümkün olacaktır.

Ve aynı zamanda bu kadın merhamet ve şefkatle çocuklarına en güzel analığı yapacaktır. Çocuklar ana şefkati ve fedâkârlığıyla büyüyeceklerdir. Ana şefkatinden mahrum büyüyen çocuklar büyüdükleri zaman da asi olacaklar, şefkatsiz ve merhametsiz olacaklar, topluma büyük problem olacaklardır. Şu anda toplumda en büyük zorbalıkları gerçekleştirenler ana şefkatinden mahrum büyüyen insanlardır. Ana ve baba ekonomik kaygılarla, dünya kaygılarıyla Allah'ın kendileri için biçtiği rollerini bir kenara bırakırlar da evden dışarıya çıkarlarsa, ticari hayatın içine atılırlarsa ne erkek erkekliğinin farkına varacak, ne kadın kadınlığının doyumuna ulaşacak, ne de çocuklar şefkat ve merhametle büyüme imkânı bulacaklar.

Öyleyse o mü'mine hanımların kocaları da kendilerini tamamen dünyaya vermesinler. Kadınları onları dünyacı yapmasınlar. Kadınlar da erkekler de müslümanca, onurlu bir hayatı hedeflesinler. Arkadaşlar, Allah için gelin Rasûlullah efendimizin hanımlarına getirilen bu teklifleri bizler de hanımlarımıza yapalım. Allah Resûlüne yapılan teklifi gelin biz de kendimize yapılmış kabul edelim.

Unutmayalım ki bizler peygamberden daha hayırlı değiliz. Unutmayalım ki onun atı, arabası, altınları, gümüşleri, serveti, saltanatı olmadı. Onun olmayan şey bizim de olmasın ne çıkar? Biz Rasûlul-lah'ın hanımlarından daha değerli değiliz. Onun hanımları türlü türlü elbiseler giymedi, türlü türlü eşyaları olmadı. Onların olmayanlar bizim de olmasın ne çıkar? Bizim hanımlarımız, bizim kızlarımız, oğlanlarımız onunkilerden daha hayırlı değildir. Varsın bizimkilerin de olmasın. Onlar sade bir hayat yaşadılar, biz de öyle yaşayalım.

Unutmayalım ki bu hayat çabuk biter. Şu anda bizlerin peşinde olduğumuz şeylerin pek çoğuna sahip olan niceleri şu anda toprağın altındadırlar. Bir gün biz de öleceğiz. Unutmayalım ki Allah Resûlünün ve hanımlarının yaşadığı bir hayat dünya için de âhiret için de çok güzel olacaktır.

35. "Doğrusu erkek ve kadın müslümanlar, erkek ve kadın mü'minler, boyun eğen erkekler ve kadınlar; doğru sözlü erkekler ve kadınlar, sabırlı erkekler ve kadınlar, gönülden bağlanan erkekler ve kadınlar, sadaka veren er-kekler ve kadınlar, oruç tutan erkekler ve kadınlar, iffetlerini koruyan erkekler ve kadınlar, Allah'ı çok anan erkekler ve kadınlar, işte Allah bunların hepsine mağfiret ve büyük ecir hazırlamıştır."

Bir ara Ümmü Seleme anamız Rasûlullah efendimize gelerek, ey Allah'ın Resûlü mükâfatlar, âyetler hep erkeklerle ilgili geliyor. Biraz da biz kadınlarla alâkalı âyetler gelse de bizler de sevinsek diyor. Ve işte bunun üzerine bu âyetler geliyor.

Muhakkak ki teslim olmuş erkekler ve teslim olmuş kadınlar. Müslüman erkekler ve müslüman olmuş kadınlar. Allah'ın emirlerine teslim olmuş, iradelerini Allah'a teslim etmiş, Allah'ın kendileri için seçimini seçim kabul etmiş, müslümanca bir hayatı kendilerine hayat tarzı seçmiş erkek ve kadınlar.

İman etmiş erkekler ve kadınlar. Allah'a ve Allah'tan kendilerine gelen dinin, hayat programının kendilerini dünya ve ukbada kurtuluşa götürecek tek yol, tek çare olduğuna gönülden iman etmiş erkek ve kadınlar.

Allah ve Resûlüne itaat eden erkek ve kadınlar. Yâni Allah ve Resûlüne iman iddialarını söz planında, iddia planında bırakmayarak bu imanlarının gereğini yerine getiren erkek ve kadınlar. İmanlarını hayatlarında görüntüleyen erkek ve kadınlar.

Allah ve Resûlünden gelenleri tasdik eden, imanlarının eylemini gerçekleştiren erkek ve kadınlar. İman, niyet, söz ve amellerinde samimi olan erkek ve kadınlar.

Sıkıntılara, yokluklara, varlıklara sabreden, her şart altında Rablerinin istediği gibi olma yolunda olan erkekler ve kadınlar. Rablerinin istediği kulluk yolunda karşılarına çıkan her türlü eziyetlere sabredip geri adım atmayı akıllarının ucundan bile geçirmeyen erkek ve kadınlar. Hiçbir korku, hiçbir tehdit, hiçbir nefsânî arzu, hiçbir menfaat kendilerini Rablerinin istediği kulluktan alıkoyamayan, tek dertleri Rablerinin rızası olan erkek ve kadınlar.

Allah'a karşı gerçekten haşyet duyan erkekler ve kadınlar. Rablerine boyun büküp Onun hatırını kazanamama konusunda tir tir titreyen, Onun huzurunda secdelere kapanan, emirlerini hemen beklemeden uygulamaya koyan erkek ve kadınlar. Hiçbir gurur, kibir duymadan sadece Rablerine ibadet ve itaati düşünen erkek ve kadınlar. Rablerine nasıl itaat etmeleri gerekiyorsa, Rablerinden nasıl korkmaları gerekiyorsa öylece davranan erkek ve kadınlar.

Sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar. Tasdik ehli olan erkekler ve tasdik ehli olan kadınlar. Bedenlerinde, mallarında ve tüm hayatlarında Rablerinin söz sahipliğini kabul etmiş erkekler ve kadınlar.

Oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar. Rableri hatırına tuttukları oruçla bedenlerini ve niyetlerini arındıran erkek ve kadınlar.

Irz ve namuslarını muhafaza eden erkekler ve kadınlar.

Allah'ı çokça zikreden erkekler ve kadınlar. Rablerini hep gündemlerinde tutan erkekler ve kadınlar. Geceli gündüzlü gündemlerinde Allah olan, Allah'ın âyetleri olan erkekler ve kadınlar.

Allah işte böyle erkek ve kadınlara bir bağış, bir mağfiret hazırlamış ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır. Allah onların geçmişte işledikleri günâhlarını, hatalarını, kusurlarını sıfırlamış, bağışlamış ve onlar için çok büyük mükafatlar hazırlamıştır.

Ne güzel bir müjde değil mi? Elhamdülillah, elhamdülillah. İs-ter erkek olalım ister kadın hiç fark etmiyor. Bu özelliklere sahip olduğumuz sürece Rabbimizin bu müjdeleri bizim içindir. Tamam Rab-bimiz sorumluluklarımız açısından kadınlara erkeklerden biraz fazla yük yüklemiştir, ama genel mânâda cennete gitme hususunda ne kadınlara ne de erkeklere bir ayrıcalık vardır. Her ikisi de bu konuda eşittir. Şu sayılan özelliklere sahip olan kim olursa olsun o cennete gidecektir. Ve işte mü'min bir erkek ve mü'min bir kadın için Rabbimizin değişmeyen bir yasası bakın şöyledir:

36. "Allah ve Peygamberi bir şeye hükmettiği zaman, inanan erkek ve kadına artık işlerinde başka yolu seçmek yaraşmaz. Allah'a ve Peygambere baş kaldıran şüphesiz apaçık bir şekilde sapmış olur."

Allah ve Resûlü bir konuda bir hüküm vermiş, bir hükümde bu-lunmuşsa o konuda, Allah ve Resûlünün karar verdiği o işte mü'min erkek ve kadınlara seçim hakkı yoktur. Allah ve Resûlü bir konuda hüküm vermişse artık inanmış erkek ve kadınların o konuda bir görüş belirtmeleri, bir tercihte bulunmaları söz konusu değildir. Evet mü'min olduktan sonra hiç kimsenin hiç bir konuda seçim hakkı yoktur. Ama mü'min oluncaya kadar iki seçim hakkımız vardır. Allah ve Resûlünü de seçebiliriz, Allah ve Resûlü dışındaki bir dünyayı da seçebiliriz. Allah ve Resûlüne iman ve teslimiyeti, Allah ve Resûlünün istediği bir hayatı yaşamayı da seçebiliriz, keyfimize göre bir hayat yaşamayı da seçebiliriz. Mü'min olmayı da, kâfir olmayı da seçme hakkımız vardır. Ama iman ettikten sonra, ben mü'minim dedikten sonra, ben inandım dedikten sonra hiç bir mü'min erkek ve kadın için Allah ve Resûlünün seçtiği karar karşısında itiraz etme, görüş bildirme, yargılama, sorgulama hakkı kalmamıştır. Allah ve Resûlünün alternatifi bir karara, bir hükme, bir yola gitme hakları kalmamıştır.

Evet anladık değil mi? Allah ve Resûlüne iman edinceye kadar, Allah ve Resûlünü seçinceye kadar bu irademiz elimizdedir. Dilediğimizi seçebiliriz. Ama tercihimizi Allah ve Resûlünden yana kullandıktan, müslüman olduktan sonra artık Allah ve Resûlünün bizim hakkımızda vermiş olduğu bir kararının dışında bir karar verme hakkımız da, yetkimiz de yoktur. Allah ve Resûlü ne diyorsa, bizim için neyi seçmişse olduğu gibi kabul edip teslim olmak zorundayız. Artık bu benim hoşuma gitmiyor, bunu benim mantığım almıyor, buna benim aklım yatmıyor deme hakkımız da yetkimiz de yoktur.

Evet, tüm heveslerin, tüm arzuların Resûl-i Ekrem efendimize mutabakatı şarttır mü'min olabilmek için. Bakın peygamber efendimiz Ebu Muhammed Abdurrahman Bin Amr Bin el As (r.a) efendimizin rivayet ettiği bir hadislerinde şöyle buyurur:

"Hiç birinizin gönlü, arzusu, hevesi benim getirip tebliğ ettiğim şeylere tabi olmadıkça mü'min olmuş olamazsınız."
(Buhârî)

Yine bir başka hadislerinde Allah'ın Resûlü şöyle buyurur:

"Sizden biriniz beni nefsinden, ailesinden, çocuklarından ve tüm insanlardan çok sevmedikçe mü'min olamaz."
(Buhârî, İbni Mâce)

"Üç şey kimde bulunursa, o gerçek imanın tadına ermiştir. Allah ve Resûlünü her şeyden çok sevmesi, sevdiğini Allah için sevmesi, hidâyeti bulduktan sonra küfre dönmekten, ateşe düşmek kadar korkması"
(Ahmed İbni Hanbel Müsnedi)

Hz. Ömer Efendimiz der ki; "Allah ve Resûlünün kötü gördüğü bir şeyi iyi gören mü'min değildir."

Hz. Ali Efendimiz de buyurur ki; "Her kim ki Allah ve Resûlüne muhabbet iddia ettiği halde, Allah ve Resûlüne muvafık hareket et-mezse bu iddiası batıldır.

Kim ki Allah ve Resûlüne isyan eder, Allah ve Resûlünün seçimine alternatif seçimler arayışı içine girerse o kimse apaçık bir şekilde Allah yolundan sapmış ve sapıtmış demektir. Evet Allah ve Resûlüne inandığını iddia ettikten sonra, Allah ve Resûlünü tercih ettikten, müslüman olduktan sonra kim ki Allah ve Resûlüne isyan ederse artık onun Allah ve Resûlüyle hiçbir bağı kalmamış, net bir şekilde İslâm'dan uzaklaşmış demektir. İşte bunun pratik örneğini sahâbeden Zeyd ve Zeynep'te görüyoruz. Zeyd Rasûlullah efendimizin evlâtlığı, Zeynep te onun karısıdır. Rasûlullah efendimiz evlâtlığı olan Zeyd'le hâlâsının kızı olan Zeyneb'i evlendirir.

Tabii bir köleyle asil, soylu bir kadını evlendirerek Allah'ın Resûlü toplumdaki kölelik anlayışına en büyük darbeyi indirmek istiyor. Onun içindir ki o günün geleneklerine göre gerçekten bu çok zor bir evlilikti. Ama İslâm gelenekleri yıkacak, kardeşliği pekiştirecek, İnsanlar arasındaki sınıf farklılığını bitirecekti. İşte böyle bir eylemi Allah'ın Resûlü ilk önce kendi akrabaları

arasında gerçekleştiriyordu. Soylu kadın Zeynep bundan çekinir. Ben Zeyd'den daha soyluyum, onu kendime lâyık görmüyorum der. Rabbimiz işte bu âyetiyle uyarır onu ve velîsini. Ben müslümanım diyen hiçbir kimse Allah ve Resûlünün seçimine itiraz edemeyecektir. Rabbimizin bu âyetini duyar duymaz hemen Zeynep ve ailesi Rasûlullah'ın seçimine teslim olurlar ve bu evlilik gerçekleşir.

Ama evlilikte geçimsizlik vardır. Zeyd'le Zeynep geçinemiyorlar. Geçimsizlik ailede had safhaya ulaşır. İşte bakın bundan sonraki âyetlerinde Rabbimiz hadiseyi şöylece anlatır:

37. "Ey Muhammed! Allah'ın nimet verdiği ve senin de nimetlendirdiğin kimseye: "Eşini bırakma, Allah'tan sakın" diyor, Allah'ın açığa vuracağı şeyi içinde saklıyor-dun. İnsanlardan çekiniyordun oysa Allah'tan çekinmen daha uygundu. Sonunda Zeyd eşiyle ilgisini kestiğinde onu seninle evlendirdik, ki, evlâtlıkları eşleriyle ilgilerini kestiklerinde onlarla evlenmek konusunda mü'minlere bir sorumluluk olmadığı bilinsin. Allah'ın buyruğu yerine gelecektir."

Ey peygamberim, sen Allah'ın kendisine nimet verdiği ve senin de nimetlendirdiğin Zeyd'e diyordun ki. Allah'ın kendisine hidâyet nasip buyurduğu, senin de kendisini kölelikten âzâd edip hürriyetine kavuşturduğun, kendisine çok iyi davrandığın Zeyd'e nasihat ediyordun. Gerçekten de Rasûlullah efendimiz Zeyd'e çok iyi davranmıştı. Bir savaşta ailesi tarafından kaybedilen, sonra köle olarak satılan ve Hatice anamız tarafından Rasûlullah'ın hizmetine intikal eden Zeyd'e Allah'ın Resûlü çok büyük ikramlarda bulundu.

Hattâ yıllar sonra bir gün ailesi Zeyd'i Mekke'de bulurlar ve geri götürmek için gelirler. Allah'ın Resûlü babasına ve amcasına der ki buyurun kendisi sizinle gitmeyi isterse alın götürün der. Sorarlar Zey-d'e, ey oğlum bizimle gelir misin dediler. Zeyd der ki hayır, vallahi ben hiç kimseden görmediğimi Muhammed'de gördüm, ben onun yanında kalmayı tercih ederim. Henüz Muhammed (a.s) peygamber değildi. Babası ve amcası onun durumunun çok iyi olduğunu görünce bırakıp gittiler. Zeyd'in Rasûlullah'ın yanında kalması gerçekten çok iyi oldu. Bir kaç yıl sonra Muhammed (a.s) Allah'ın elçisi olunca Hatice anamızdan sonra belki kendisine ilk iman etme şerefine erenlerden oldu Hz. Zeyd. Ve Kur'an'da hiçbir kimseye nasip olmayan büyük bir şeref Zeyd'e nasip oluyordu. Zeyd Kur'an'da Rabbimizin ismini zikrettiği tek sahâbedir.

Evet Allah'ın böylece nimetlendirdiği, senin de kendisine nimet verdiğin o Zeyd'e nasihat ederek diyordun ki ey peygamberim: Ey Zeyd zevcini tut. Sakın onu boşama. Allah'tan ittika et. Aman dikkat et, sakın onu boşamaya kalkışma diyordun. Anlıyoruz ki artık bu evliliğin tadı kaçmış, geçimsizlik hat safhaya varmış ve Zeyd de Zeynep te boşanmadan söz eder olmuşlardı. Çünkü

bıraktığı anda Muhammed (a.s) onunla evlenmek zorundaydı. Allah böyle istemişti. Allah'ın yasası buydu.

Yine sen ey peygamberim, nefsinde olanı gizliyordun, halbuki Allah onu açıklayacaktı. Allah'ın açıkladığını, açığa çıkaracağını sen nefsinde saklıyor, gizliyordun.

İnsanlardan korkuyordun. İnsanlardan korkarak içindekini gizliyordun. Yâni evlâtlığımın hanımıyla nasıl evleneceğim? Böyle bir yasağı nasıl işleyeceğim? Bunu insanlara nasıl anlatacağım? Dedikoduların önüne nasıl geçebileceğim? Evet gerçekten de bu çok zor bir işti ve o gün de, bugün de Rasûlullah efendimizin Zeynep anamızla gerçekleştirdiği bu izdivacını hâlâ diline dolayan insanlar varlıklarını devam ettirmektedirler. Evet ey peygamberim, sen o zaman insanlardan çekinip korkuyordun. Halbuki:

Allah korkulmaya insanlardan daha lâyıktır. Korkma diyordu Rabbimiz. O boşayacak ve sen onu alacaksın. Bunda bir sakınca yoktur. Biz artık evlâtlığın evlâtlık olmadığını, evlâtlığın geçersizliğini ortaya koyduk. Bu yasayı belirttik. Her ne kadar önceki bir yanlış gelenekten dolayı bu sana zor gelse de, toplum senin yapacağın bu devrimi yadırgasa da, senin hakkında olmayacak sözler söylese de Biz bunun pratiğini bizzat senin üzerinde uygulayacak ve kıyâmete kadar bu bir örnek olacak diyordu Rabbimiz.

Ne zaman ki Zeyd onunla ilişkisini kesince, yâni karısı Zey-neb'i boşayınca:

Onu, Zeyneb'i sana nikâhladık, onu sana zevce olarak takdir ettik. Âyetin bu ifadesinden ötürü Zeynep anamız diğer analarımıza karşı övünüyordu. Benim nikâhımı Rabbim kıydı diye. Sizin nikâhlarınızı peygamber kendisi kıydı, ama benimkini Rabbim kıydı diye diğer hanımlarına karşı iftihar ediyordu. Gerçekten de sevinilecek, övünülecek bir şerefti bu onun için. Niye böyle yapmış Rabbimiz:

Artık müslümanlar üzerine şu zorluk olmasın diye. Evlâtlıklarının boşadıkları hanımlarıyla evlenmelerinde bir zorluk olmasın diye işte bunu ilk önce senin üzerinde uyguladık diyor Rabbimiz. Zaten sûrenin ilk âyetlerinde yasasını ortaya koymuştu Rabbimiz, bundan sonra artık evlâtlık anlayışı bitmiştir. Evlâtlığın boşadığı kadınla, ya da evlâtlığın ölümüyle boşa çıkan dul kadınla daha önce onu evlâtlık edinen kimsenin evlenmesinde hiçbir sakınca yoktur. Allah'ın emri, Allah'ın yasası işte böylece gerçekleşmiş oldu.

Rabbimizin kendisine daha önce vahiy yoluyla bildirdiği bu eylemi gerçekleştirmesi gerçekten Rasûlullah efendimize biraz zor geldi. Boşandıktan

sonra Zeyd'i gönderdi Zeynep anamıza dedi ki git onu bana iste Zeyneb'i. Zeyd haberci olarak Zeyneb'e gitti, gerçekten çok enteresan bir hadise. Daha önce onun hanımıydı, boşadı onu ve şimdi peygamber (a.s)'a onu istemeye gidiyordu. Bizim için çok zor bir şey gibi ama Allah ve Resûlü bir şeye karar verdikten sonra artık ne geleneklerin, ne törelerin, ne de başka şeylerin bir anlamı kalmı-yor. Allah yasası her şeyin önüne geçecektir. Karar büyük iradenindir ve onun önüne geçebilecek hiçbir şey yoktur. Zeyd de Zeynep de ar-tık buna boyun eğecektir. Ayrılmışlardı ve bundan sonra Zeynep anamız bizim anamız olacaktır, olmuştur. Rasûlullah efendimizin değerli eşlerinden bir eştir. Ve yine hiçbir problem yok, Zeyd'le Zeynep yine kardeştirler. Karıkoca değiller ama müslüman kardeşler olarak kardeşlikleri devam edecektir, tüm boşanmış müslümanlara bir örnek olarak.

Evet tüm boşanmış erkek ve kadınlar birbirleriyle kardeştirler, kardeşlik ilişkilerini zedelememelidirler. Nasıl ki evlenmeden önce kardeşlerse, boşandıktan sonra da bu kardeşlikleri devam edecektir. Birbirlerine düşman olmayacaklardır.

38. "Allah'ın Peygamberlere farz kıldığı şeylerde ona bir güçlük yoktur. Bu, Allah'ın öteden beri, gelmiş geçmişlere uyguladığı yasasıdır. Allah'ın emri şüphesiz gereği gibi yerine gelecektir."

Allah'ın Peygamber'e (a.s) farz kıldığı şeylerde peygambere bir güçlük yoktur. Allah'ın istediği bir konuda hiç kimsenin peygambere bir söz söyleme hakkı da, yetkisi de yoktur. Bu bizzat Allah'ın Ra-sûlullah efendimize farz kıldığı bir evliliktir ve sadece Peygamber efendimiz için değil, tüm mü'minler için caiz olan bir iştir. Rabbinin farz kıldığı bir konuda peygamberin onu yerine getirmesinde bir güçlük yoktur. Bunu Allah emretti, Zeynep'le nikâhını bizzat Allah kıydı. Rablerinin istediği bir şeyi peygamberlerin yerine getirmeleri mutlak bir kanundur. Ne peygamberin böyle bir emri yerine getirmeme yetkisi vardır, ne de bir kimsenin Allah emrini icrâ eden bir peygambere söz söyleme hakkı vardır. Kimse peygamberi bu konuda kınayamaz. Kim-se bu konuyu diline dolayamaz.

Yok efendim peygamber Zeyneb'i görmüştü de, beğenmişti de onu boşatmıştı da, onunla evlenmişti de gibi zırvaların hiçbir anlamı yoktur. Allah zaten problemi biliyordu, Zeyd'le Zeynep zaten geçinememişlerdi ve boşandıktan sonra da Rabbimiz ikisini evlendirecekti. Allah'ın bu yasası sadece Rasûlullah efendimizle ilgili değil:

Daha önce gelip geçmiş ümmetlerde de Allah'ın uyguladığı bir yasadır bu. Allah kararını verir ve verdiği kararını peygamberine mutlaka uygulatır. Allah önceki tüm peygamberlerine mübah kıldığı şeylerde rahat hareket etme ruhsatı vermiştir. Nitekim Dâvûd ve Süleyman'a (a.s) uyguladığı çok kadınla evlenme ruhsatını Rasûlullah efendimize de vermiştir. Allah'ın takdiri her şeyin

üzerindedir, Allah'ın emri ezelde takdir edilmiş bir kaderdir, ne değiştirilebilir, ne de bozulabilir; mutlak yerine getirilmelidir.
39. "Allah'ın göndermiş olduklarını tebliğ edenler, Allah'tan korkarlar ve O'ndan başka kimseden korkmazlar. Allah hesap gören olarak yeter."

Yine o peygamberler Allah'ın risâletini, Allah'ın emir ve yasaklarını tebliğ ediyorlar, tebliğ edenlerdir onlar. Ve sadece Allah'tan haşyet duyan, sadece Allah'tan korkan, sadece Allah hatırını güden kimselerdirler onlar. Yalnız Allah emrine boyun eğen, yalnız Allah'ı dinleyen, O'ndan başkalarını asla hesaba katmayan kimselerdir onlar.

İşte bu peygamber özelliğidir ve müslümanlar da bu peygamber özelliğine sahip olmalıdırlar. Yasa neyi gerektiriyorsa, Allah neyi emretmişse, nasıl yapmamızı istiyorsa öylece yapmalıyız ve onu yap-mamıza hiçbir şey engel olmamalıdır. Çünkü hesap görücü olarak, hesaba çekici olarak Allah yeter, başka hiç kimseye ihtiyacımız da, minnetimiz de yoktur. Başka hiç kimseye hesap ödemeyeceğiz. Kabirde bizi insanlar karşılamayacak, dirilince bizi insanlar hesaba çekmeyecekler ki onları da hesaba alalım. Mahşerde, mahkeme-i küb-râ'da büyük hesap görücü sadece Allah'tır. Öyleyse niye Allah'tan başkaları için bir hayat yaşayalım? Niye Allah'tan başkalarını memnun etme yoluna girelim?

40. "Muhammed içinizden herhangi bir adamın babası değil, o Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi bilendir."

Muhammed sizden hiçbirinizin babası değildir, lâkin o Allah'ın elçisi ve elçilerinin sonuncusudur. O hiçbirinizin babası olmadığı için sizden birinin boşadığı hanımlarını, ya da sizden birilerinin kızlarını almaya hakkı vardır. Peygamber ümmetin babası makamında değildir. O, Allah'ın peygamberidir ve peygamberlerin de sonuncusudur, ondan sonra da hiçbir Nebî ve Resul gelmeyecektir.

Allah her şeyi bilendir, bilgisi tam olandır, bilgi kendisinden olandır ve her şeye en güzel karar veren de O'dur. İşte bu sözler, bu âyetler, bu yasalar, bu sûreler de O'ndandır. Bize düşen işte her şeyi en iyi bilen, mutlak bilen Allah'ın âyetlerine, Allah'ın sözlerine, yasalarına, dinine teslim olmaktır. Sadece O'nu gündeme almak, sadece O'nu yüceltmek ve sadece O'nun istediği bir hayatı yaşamaktır.

41, 42. "Ey İnananlar! Allah'ı çok anın. O'nu sabah akşam tesbih edin."

Ey iman edenler, Allah'ı çokça zikredin. Allah'ı çokça gündemlerinize alın. Gündeminizi hep Allah belirlesin. Hep Allah'la, Allah'ın kitabıyla ve

Resûlünün sünnetiyle beraber olun. Hareket noktanız hep vahiy olsun. Diliniz hep Allah'ın sözcülüğünü yapsın. Hep vahyi konuşun. Kalbinizin güveni, bağlılığı hep sadece Allah'a olsun. Azalarınız hep Allah adına hareket etsin. Gözünüz hep Allah için baksın. Kulaklarınız hep Allah için işitsin. Allah'ın bak dediği yere bakın, Allah'ın işit dediklerini işitin, O'nun yap dediklerini yapın, yapma dediklerinden kaçının. Tüm hayatınızda sadece Allah etkili olsun. Hep O desin, siz yapın. Konuşmanızdan işitmenize, yemenizden içmenize, ticaretinizden yatmanıza, kalkmanıza kadar her şeyinizde Allah adı yücelsin. Tüm hayatınızda Allah'la şereflenin. Allah'ın istediği şekilde hayat sürün. Evinizde, ailenizde, mektebinizde, ticarethanenizde, sosyal ha-yatınızda, hukukunuzda, ekonominizde, nikâhınızda, talâkınızda, savaşınızda, barışınızda hep Allah'ın istediği gibi hareket edin. Allah'ın âyetleri kafanızda canlı olsun.

Rabbinizi zikretmekle birlikte, Rabbinizin istediklerini hafızalarınızda canlı tutup ona göre bir hayat yaşamakla birlikte aynı zamanda sabah-akşam O'nu tesbih edin. O'nu, O'nun istediği gibi tanıyın. Allah kendisini hangi sıfatların sahibi olarak tanıtmışsa, O'nu öylece kabul edin. Onu, O'na ait olmayan tüm noksan sıfatlardan tenzih edin. O nasıl yüceltilecekse, öylece yüceltin. Nasıl tenzih edilecekse, öylece tenzih edin. Allah sizi nerede görmek istiyorsa orada bulunarak O'nu tesbih edin. Allah sizden nasıl bir kulluk istiyorsa öylece bir kulluk yaparak O'nu tesbih edin. Hep O'nu anın, hep O'nu yüceltin, hep O'nun istediklerini açığa çıkarın. O Allah ki:

43. "Karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için size rahmet ve istiğfar eden Allah ve melekleridir. İnananlara merhamet eden O'dur."

Size merhamet ediyor. O Allah ki size acıyor. Melekler de Allah'ın rahmetinin, Allah'ın bereketinin, Allah'ın acımasının size ulaşması için Allah'a yalvarıp duruyorlar. Ayrıca Allah ve meleklerinin duası sizin karanlıklardan, zulumatlardan aydınlığa çıkmanız içindir. Sizi küfür ve şirk karanlıklarından, bilgisizlik ve isyan karanlıklarından iman ve hidâyet aydınlıklarına ulaştırmak için Rabbinizin rahmeti size böylece ulaşıyor. Allah'ın meleklerinin duaları da böylece gerçekleşmiş oluyor.

Şimdi sizler bunu nasıl unutursunuz? Nasıl göz ardı edersiniz? Bu nimetin, bu hukukun kadri ödenir mi? Size sizden çok merhamet eden, sizi sizden çok düşünen, sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için vahiy gönderen, kitap ve peygamberler gönderen, sonsuz merhamet sahibi bir Allah zikredilmez mi? Gündeme alınmaz mı? Tesbih edilmez mi, yüceltilmez mi? Kulluk O'nun hakkı değil mi? İtaat O'nun hakkı değil mi?

Üstelik O'nun istediği böyle kolay bir kulluk değil de gece-gündüz alnımızı secdeden kaldırmasak, gece-gündüz O'na hamd etsek, şükretsek bile

O’nun hakkını ödeme imkânımız yoktur. O’nun nimetlerinin karşılığını verme imkânımız yoktur. Bu hayatı bize veren, bizi yoktan var eden O değil mi? Hayatımızı O’na borçlu değil miyiz? Kendisine şükretme nimetini de, kendisini tesbih etme nimetini, kulluk etme nimetini veren de O değil midir?

44. “O’na kavuştukları gün mü’minlere yapılacak dirlik temennileri “Selâm” demek olacaktır. Onlara cömertçe verilecek ecir hazırlanmıştır.”

Evet Onunla karşılaştıkları gün, O’na kavuştukları gün mü’-minlerin dirlik temennileri selâmdır. Yâsîn sûresinin beyanına göre yaşadıkları müslümanca bir hayatın karşılığı olarak kendilerine mükemmel bir cennet ve mükemmel bir cennet hayatı hazırlayan Rableri o mü’minlere orada selâm diyecektir. Ey kullarım sizin için burada selâmet var buyuracaktır. Rabbimiz bizzat cennette mü’min kullarını, cennetin sohbetçilerini selâmlayacaktır. Ne büyük bir devlet ya Rabbi!

Cennette Rabbimiz bizi selâmlayacak, bize selâm verecek, bize selâmet ve esenlik dileyecek. Allahu Ekber! Allahu Ekber! Allahu Ekber! Ve lillah’il hamd! Bundan daha büyük bir saadet olur mu?

Bizzat Rabbimizin sesini, sözünü duyacağız. Şu anda Rabbi-mizin sözünü benden dinliyorsunuz. Bu âyetleri şu anda ben okuyo-rum. Ama orada Rabbimizin sözünü bizzat kendisinden duyup dinleyeceğiz. Burada Allah sözlerini duymaktan, dinlemekten zevk alanların hakkıdır bu.

Veya o mü’minler orada, o cennet ortamında birbirlerini selâmlayacaklar, birbirlerine selâmet ve esenlik dileyecekler. Birbirlerine karşı dilekleri hep selâm olacaktır. Ve Rabbimiz orada onlara kerim bir mükâfat hazırlamıştır. Yâni zatına yakışır cömert bir ikram hazırlamıştır Rabbimiz. Böyle bir cenneti, böyle bir mükâfatı ancak Allah verebilir. Öyleyse:

45,46. “Ey Peygamber! Biz seni şahit, müjdeci, uyarıcı; Allah’ın izniyle O’na çağıran, nûrlandıran bir ışık olarak göndermişizdir.”

Ey peygamberim, Biz seni bir şahit, bir müjdeci, bir uyarıcı kıldık. Sen bu ümmet için, bu müslümanlar için bir şahitsin, bir müjdeci ve uyarıcısın. İşte senin görevin, fonksiyonun, misyonun budur. Ve Rasûlullah Efendimiz Rabbimizin kendisine yüklediği bu görevlerini en güzel bir şekilde yerine getirmiştir. Görevine asla ihanet etmemiştir.

İnsanlara şahitlik etmiştir Allah’ın Resûlü. Allah’ın Resûlü gerek kendisine Allah’tan gelen âyetlere Allah’ın istediği şekilde iman edip o âyetlerin istediği müslümanca bir hayatı yaşama konusunda, gerekse o Allah âyetlerini tebliğ etme konusunda, onun bir harfini bile gizlemeden insanlara, ashabına tebliğ etme konusunda şahitliğini yerine getirmiştir. Allah’ın Resûlü Allah’ın

insanlardan istediği kulluğu bizzat yaşayarak ashabına tam ve mükemmel bir örnek olmuştur. Allah'ın insanlardan istediği kulluğu tüm dünya insanlığının gözleri önünde yaşayıp pratikte onu en güzel bir şekilde göstermiştir. Allah'ın dinine en güzel bir şekilde şahitlik yapmıştır.

Tıpkı Rasûlullah efendimizin bu ümmete şahitliği gibi bizler de İslâm ümmeti olarak tüm dünya insanlığına şahitler olmak zorundayız. Bizler müslümanlar olarak, şahit bir ümmet olarak hayatımızla tüm dünya insanlığına Allah'ın istediği müslümanlığa, Allah'ın istediği kulluğa şahitler olmalıyız. Bizler de şu anda müslümanlar olarak tıpkı Peygamber Efendimiz gibi tüm insanlık önünde İslâm'ın yaşanırlılığını, pratiğini göstermek zorundayız. Bu konuda peygamberin ümmetine karşı şahit olduğu gibi biz de tüm insanlara şahitler olmak zorundayız. Allah'ın âyetlerini bütün insanlara ulaştırmak, dünya üzerinde Allah'tan ve O'nun âyetlerinden, cennetten, cehennemden habersiz bir tek insan kalmayacak biçimde herkesi haberdar etmek zorundayız.

Allah'ın Resûlü insanlara şahitlik yaptı, insanları müjdeledi. Tıpkı kendisi gibi, Allah'a teslim olup Allah'ın istediği gibi müslümanca bir hayat yaşadıkları takdirde Allah'ın cenneti ve kerim mükâfatlarının olacağıyla müjdeledi onları. Sonra yine Allah'a isyanı tercih ettikleri taktirde dayanılmaz bir cehennem azabıyla uyardı onları.

Sonra Allah'ın izniyle Allah'a dâvet eden bir dâvetçidir peygamber. Aydınlatan bir çerâğ, nûr saçan bir ışık, aydınlatan bir güneştir o. O bir güneş olarak insanların ufkunda doğmasaydı, Rab-bimiz onun aydınlığı ile bizi aydınlatmasaydı, onun hidâyetiyle, onun rehberliğiyle bizi şereflendirmeseydi bizi kim karanlıklardan aydınlığa çıkaracaktı? Bize kim rehberlik edecekti? Allah'ın istediği kulluğu bize kim örnekleyecekti? Dünyada güzel bir hayata, öteler âleminde de cennetlere bizi kim ulaştıracaktı? Bize böyle bir rahmet kapısı açmasaydı biz ne yapardık? Rabbimiz bize karşı, biz kullarına karşı çok büyük lütûf ve rahmet sahibidir. İşte bize örnek olarak, nûr olarak, ışık olarak, aydınlatıcı olarak seçip gönderdiği elçisi bizim için en büyük nimetlerinden birisidir.

47. "İnananlara, Rablerinden büyük bir lütûf olduğunu müjdele."

Haydi sen o en büyük müjdeci, en büyük uyarıcı ve en büyük rahmetimiz olan peygamberim, insanlara müjde ver. Mü'minler için, Bana Benim istediğim gibi iman eden ve hayatlarını bu imanla yaşayan kullarım için hazırladığım o büyük lütûflarımı, büyük mükâfatlarımı haber ver onlara. Ey peygamberim, müjdeni güzel yap mü'minlere. Mü'min oldukları sürece, mü'min kalma kavgası verdikleri sürece, müslümanca bir hayatı sürdürebilmenin derdinde oldukları sürece onların karşılaşacakları mükâfatları iyi hatırlat onlara. Ve sen asla:

48. "İnkârcılara, ikiyüzlülere itaat etme; eziyetlerine aldırma; Allah'a güven, güvenilecek olarak Allah yeter."

Kâfirlere ve iki yüzlü münâfıklara itaat etme. Fıtratlarını, insan olma özelliklerini örterek bir hayat yaşayan kâfirlere, Allah ve Resûlüne karşı retlerini, inkârlarını açıktan açığa ortaya koyan kâfirlere ve içlerinden, kalplerinden kâfir oldukları halde dışarıdan müslüman görünen, müslümanları aldatmaya çalışan münâfıklara sakın itaat etme. Onlardan yana bir tavır belirleme. Onlardan gelebilecek eziyetlere aldırma. Bırak onları da sadece Allah'a tevekkül et, sadece Allah'a güven ve dayan. Vekil olarak, yardımcı olarak Allah sana yeter. Allah'tan başka güvenip dayanacağın hiçbir kimse yoktur.

49. "Ey İnananlar! Mü'min kadınlarla nikâhlanıp, onları, temasta bulunmadan boşadığınızda, artık onlar için size iddet saymaya lüzum yoktur. Kendilerine bağışta bulunarak onları güzellikle serbest bırakın."

Ey iman edenler diyerek şimdi sadece Rablerine güvenmeleri, sadece Rablerini dinlemeleri gereken mü'minlerden bir şey isteyecek Rabbimiz. Madem ki vekil sadece Allah'tır, madem ki mü'minlerin gü-venip dayanmaları gereken varlık sadece O'dur, madem ki mü'minler adına karar verme yetkisi sadece O'na aittir, öyleyse müslümanlar Rablerinin kendileri adına aldığı bir kararını uygulamak zorundadırlar. Neymiş bu uygulamaları gereken karar?

Mü'min kadınlarla evlendiğinizde, onları nikâhlayıp sonra da onlara dokunmadan, onlarla beraber olmadan, cinsel ilişkiye girmeden onları boşadığınızda onlara ait bir iddet saymanıza gerek yoktur. Boşanmış kadınlar üzerine saydığınız iddeti onlara saymanıza bir sorumluluk yoktur. Biliyorsunuz ki boşanmış bir kadın üç hayız, üç temizlik müddeti beklemeden bir başka müslümanla evlenemez. Bu süre iddet beklemek zorundadır. Bu iddetin bitimiyle dilediği kimseyle evlenebilir. Ama düşünün ki bir müslüman erkekle bir müslüman kadın arasında nikâh kıyıldı, ama aralarında zifaf gerçekleşmedi. Henüz birleşmeden o erkek o kadını boşadı. İşte böyle bir kadın için üç ay iddet bekleme sorumluluğu yoktur. Yalnız onları yararlandırın buyuruyor Rabbimiz. Yâni boşamanızın karşılığında onlara mehirlerinden bir şeyler verin. Güzellikle onları salıverin buyuruyor Rabbimiz. Yâni onları boşadıktan sonra kendilerine eziyet etmeye kalkışmayın.

Böyle zifaftan önce boşanmış kadınların mehirleriyle alâkalı Bakara sûresinde, nikâh kıyılmış, ama mehir tayin edilmemiş ve kendisiyle zifafa

girilmediği halde boşanan kadınlara boşayan koca tarafından maruf ölçüler içinde, yâni kocanın ekonomik durumuna göre Mut'a vermesi emredilir. Ama eğer nikâh kıyılmış, mehir de tayin edilmiş olduğu halde zifaf öncesi boşanmışsa o kadınlara da tayin edilen mehrin yarısının verilmesi emredilmektedir. Ama eğer o kadın kendisi bunu istemezse veya nikâhı elinde tutan koca ben ona mehrinin tamamını ödemek istiyorum derse, daha güzel ve takvaya daha uygundur diyor Rabbimiz.

50. "Ey Peygamber! Mehirlerini verdiğin eşlerini, Allah'ın sana ganimet olarak verdiği câriyeleri, seninle beraber hicret eden amcanın kızlarını, hâlâlarının kızlarını, dayının kızlarını, teyzelerinin kızlarını ve peygamber nikâhlanmayı dilediği takdirde mü'minlerden ayrı, sırf sana mahsus olmak üzere kendisinin mehrini peygambere hibe eden mü'min kadını almanı helâl kılmışızdır. Bir zorluğa uğramaman için mü'minlerin eşleri ve câriyeleri hakkında onların üzerine neyi farz kılmış olduğumuzu bildirmiştik. Allah bağışlayandır, merhamet edendir."

Ey Peygamberim, Biz gerçekten sana mehirlerini, ücretlerini verip de kendine aldığın, kendine nikâhladığın hanımları ve ayrıca sağ elinin mâlik olduğu câriyeleri de sana helâl kıldık. Onlarla Allah'ın gösterdiği sınırlar içinde dilediğin şekilde bir hayat sürebilirsin. Ayrıca amcanın kızlarını, halalarının kızlarını, dayılarının, teyzelerinin kızlarını da sana helâl kıldık. Seninle birlikte hicret eden hâlâ, dayı, teyze, amca kızlarını da sana helâl kıldık. Sonra mehirsiz olarak, hiç bir me-hir istemeden nefsini sana hibe eden bir mü'min kadını da sana helâl kıldık. Mehirsiz olarak beni nikâhlayabilirsin diyen mü'min kadını da sana helâl kıldık. Bu sadece Rasûlullah Efendimize aittir, sadece onun için geçerlidir. Peygamber eğer onu nikâhlamak istiyorsa, Rab-bimiz onu da helâl kılmıştır. Peygamberin dışındaki müslümanlara bu helâl değildir. Mehrini vermek zorundadırlar.

Müslümanların evlenmek istedikleri kadınlarla nasıl evleneceklerini, kadınlarına ve câriyelerine karşı nasıl davranacaklarını biz sana bildirdik. Tâ ki bu konuda senin üzerine bir zorluk olmasın diye. Allah Gafûr'dur, Rahîmdir. Mağfiret sahibidir, bağışlayandır. Evet, Peygamber'in (a.s) ayrıcalığı bildirildi. Diğer müslümanlara da bu ayrıcalığın dışında, peygamberin bu ayrıcalığının dışında evlenme hukuku açık bir şekilde belirtildi. Câriyelerin hukuku da ayrıca beyan edildi. Allah vahyi ışığında Rasûlullah insanlara bunu pratikte nasıl uygulayacaklarını bildirdi.

İşte böylece bu dünyada güzel bir hayat yaşama imkânına sahip olan müslümanlar vekil kabul ettikleri Rablerinin yasalarını çok rahat uygular oldular. Kimlerle evlenebileceklerini, kimlerle evlenmelerinin yasak olduğunu,

nasıl evleneceklerini, nasıl boşanacaklarını bildiler ve hayat bundan sonra Allah'ın istediği şekilde devam eder oldu.

51. "Ey muhammed! Bunlardan istediğini bırakır, istediğini yanına alabilirsin. Sırasını geri bırakmış olduklarından da arzu ettiğini yanına almanda sana bir sorumluluk yoktur. Bu onların gözlerinin aydın olmasını, üzülmemelerini, hepsine verdiğin şeylere razı olmalarını daha iyi sağlar. Allah kalplerinizde olanı bilir; Allah bilendir, Halîm olandır."

Ey Peygamberim, o eşlerinden dilediğini bırakma, dilediğini de yanına alabilme özgürlüğüne sahipsin. Hanımlarından ayrıldıklarından istek duyduklarına dönmende senin için bir sakınca yoktur. Analarımız, Rasûlullah efendimizin hanımları, Rasûlullah Efendimizle bir problem yaşadılar. Rabbimiz, Rasûlullah Efendimizi serbest bıraktı.

Önceki âyetlerde gördük. Rabbimiz, peygamberine ey peygamberim söyle onlara eğer dünyayı istiyorlarsa, dünyanın süsünü, ziynetini, lüksünü, refahını istiyorlarsa güzellikle onları boşayıver. Ama yok Allah'ı, Allah'ın hoşnutluğunu, âhireti ve senin hoşnutluğunu, senin ailenin bir üyesi olma şerefini istiyorlarsa bilsinler ki onlar için çok büyük mükâfatlar var buyurmuştu. Bu konuda hem onları, hem de Rasûlullah Efendimizi muhayyer bırakmıştı.

İşte bakın burada da Rabbimiz peygamberini muhayyer bırakıyor. Ey Peygamberim onlardan istediklerini seçer, dilediğini seçmeme konusunda serbestsin. Hattâ bu arada bir aylık bir ayrılık dönemi geçmiştir. 29 gün sonra Rasûlullah eşlerine dönünce eşleri dediler ki, "Ey Allah'ın Resûlü hani bir ay buyurmuştun?" Rasûlullah Efendimiz buyurdu ki, "Ayların bazısı 29, kimisi de 30 gündür." Bu olay "ilâ olayı" diye de anılmaktadır.

Rasûlullah Efendimiz böylece kendilerine dönüşünde bir yanlışın, bir hatanın olmadığını ortaya koyuyordu. İşte Rabbimiz peygamberine bunu söylüyordu. O kadınlarından bu bir aylık ayrılıktan sonra dilediklerine tekrar dönebilirsin.

Böylece o kadınlarının gözlerinin aydın olması için daha güzeldir buyuruyor Rabbimiz. Evet demek ki analarımızın gözlerini daha bir aydın edecek, gönüllerini alacak bir hadise olmuştur bu. Bu olay onların mahzun olmamalarını, üzülmemeleri, gamlanmamaları içindir. Kendilerine verdiklerin ile sevinmeleri, mutlu olmaları, hoşnut olmaları için bu hadise daha güzel olmuştur. Buyur ey peygamberim, onlardan istediklerini seç, istediklerinle birlikte ol, seçimini yap, istediklerini bırakabilir, istediklerini alabilirsin buyurdu

Rabbimiz, Rasûlullah Efendimiz de Rabbimizin verdiği bu özgürlüğü hanımlarının tamamını geri almakla yerine getirmiş oldu.

Unutmayın ki Allah kalplerinizde olanları en iyi bilendir. Allah Alîm'dir, Halîm'dir. Rabbimizin bu ifadelerinin yol göstermesiyle Ra-sûlullah Efendimiz hanımlarının tamamını geri aldı. Hattâ Sevde anamız kendi sırasını Ayşe anamıza devretti ve yeniden tüm hanımları Efendimizle barıştı.

Bu yasa böylece belirlendikten sonra Nisâ sûresi ile Peygamber Efendimizin dışındaki diğer müslümanlar için dört hanımdan başka alamayacakları, bu işin ancak dört kadınla sınırlandırılmış olduğu da Rabbimiz tarafından yasaya bağlanmıştır. Bu âyet geldiği zaman toplum içinde dörtten fazla kadınla evli olanlar çoktu. Rabbimizin bu âyetinin gelişiyle Rasûlullah Efendimiz şöyle emretti: "Herkes bu kadınlarından Rabbimizin izin verdiği dördünü seçsin ve fazlasını boşasın."

Evet o anda dörtten fazla kadınla evli olanlar dörde indirecek, yeni evlenecek olanlar da ancak dört kadınla evlenebileceklerdir. Tabii bu âyetler indiği zaman Rasûlullah efendimizin dokuz tane hanımı vardı. Rabbimiz bu dört yasasından onu istisna etti.

52. "Ey Muhammed! Bundan sonra sana hiçbir kadın, câriyelerin bir yana, güzellikleri ne kadar hoşuna giderse gitsin, hiçbirini boşayıp başka bir eşle değiştirmen helâl değildir. Allah her şeyi gözetmektedir."

Ey Peygamber, bundan sonra sana hiçbir kadın helâl değildir. Şu anda nikâhın altında bulunan eşlerinden bir kısmını boşayıp da onların yerine bir başkasını almak ta sana helâl değildir. Yâni şu andaki 9 hanımından bir iki tanesini boşayıp ta, onlar yerine bir başkasını alman sana helâl değildir. Onların yerine o alacağın kadının güzelliği hoşuna gitmiş olsa da. Artık bundan sonra bu eşlerinden ne birini bırakıp bir başkasıyla evlenmeye, ne de bir kaç tane hanım daha almaya hakkın yoktur. Bu senin için helâl değildir. Ancak sağ elinin sahip olduğu, savaşlardan elde ettiğin câriyelerinden beraberliği kabul ettiklerin hariçtir. Allah her şeyi gözetleyendir, her şeyi denetleyendir.

Böylece Rabbimiz, Resûlünün evlenmesine, nikâhına, talâkına da bir yasa koydu ve bu yasa Rasûlullah Efendimizin vefatına kadar uygulandı. Rasûlullah Efendimizin vefatından sonra da artık Rasû-lullah Efendimizin hanımları, bizim değerli analarımız anamız olmaları sebebiyle hiç bir müslüman erkekle evlenmediler. Onların hayatları da işte böylece Rabbimizin istediği gibi bir imtihanla devam etti. Bunu belirleyen, bu konuda hüküm koyan Allah'tır. Allah'ın koyduğu yasaları hiç kimsenin değiştirme yetkisi de, hakkı da yoktur.

Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz müslümanların uygulamaları gereken bir başka yasasını da şöylece bildiriyor:
53. "Ey İnananlar! Peygamberin evlerine, yemeğe çağırılmaksızın vakitli vakitsiz girmeyin; fakat dâvet edilirseniz girin ve yemeği yiyince, dağılın. Sohbet etmek için de girip oturmayın. Bu haliniz Peygamberi üzüyor, o da size bir şey söylemeye çekiniyordu. Allah gerçeği söylemekten çekinmez. Peygamberin eşlerinden bir şey isteyeceğinizde onu perde arkasından isteyin. Bu sayede sizin gönülleriniz de, onların gönülleri de daha temiz kalır. Bundan sonra ne Allah'ın peygamberini üzmeniz ve ne de O'nun eşlerini nikâhlamanız asla caiz değildir. Doğrusu bu, Allah katında büyük şeydir."

Rasûlullah Efendimiz, Zeynep anamızla evlenir. Bu evliliği es-nasında Peygamberimiz bir yemek veriyor. Sahâbe-i kiram efendilerimiz dâvet edilmişler, Peygamberin evinde yemeklerini yemişler, işleri bittiği halde kalkıp gitmemişler, hâlâ oturmaktadırlar. Rasûlullah Efendimiz evlendiği anamız Zeynep'le, karısıyla beraber olacak, ama sahâbe evi terk etmiyor. Kimse yerinden kalkmıyor. Onlara karşı son derece şefkat ve merhamet sahibi olan Allah'ın Resûlü edebinden, hayâsından dolayı onlara kalkın gidin de diyemiyor, utanıyor. Ama ba-kın Rabbimiz sahâbe-i kiram efendilerimizi çok hoş bir şekilde uyarıyor:

Ey İnananlar! Peygamberin evlerine, yemeğe çağırılmaksızın vakitli vakitsiz girmeyin. Ancak çağrıldığınız zaman, dâvet edildiğiniz zaman, size girmeniz konusunda izin verildiği zaman girin. Yemek vaktini beklemeyin. Yemek beklemek üzere bir beklenti içine girmeyin. İzin verildiği zaman girin ve yemeği yiyince de dağılın. Sohbet et-mek için de girip oturmayın. Bu haliniz Peygamberi üzüyor, o da size bir şey söylemeye çekiniyordu. Allah gerçeği söylemekten çekinmez. Allah'ın elbette onlardan çekinecek bir yanı yoktur. Çekinmediği için de bakın diyor ki ey müslümanlar, haydi çekin gidin, ne duruyorsunuz? Yemeği yediniz, işiniz bitti, hâlâ ne diye oturuyorsunuz? Ne diye peygamberi meşgul ediyorsunuz? Peygamberi böyle bir durumda ra-hatsız etmeye hakkınız yoktur. Yemeğinizi yedikten sonra dağılın. Uzun uzun laflara dalarak peygamberi meşgul etmeyin.

Tabii bu sadece Peygamber'le (a.s) sınırlı değil, işi yoğun olan, ümmetin işleriyle uğraşan, ilimle, tebliğle meşgul olan müslü-manları da meşgul etmemek lâzımdır. Onların yanına gittiğiniz, davet edildiğiniz zaman eskiden yeniden, saptan samandan konuşmalara dalıp onları meşgul etmeyin.

İşte Allah'ın Resûlü, Peygamberiniz Zeynep'le nikâhlanmış. Yeni evlendiği eşiyle beraber olacak. Sizin o ortamda oturup kalmanız onu sıkıntıya sokuyor. Eziyet veriyorsunuz ona. Utandığı için de size bir şey diyemiyor. Artık ferâsetli olup hemen kalkmanız gerekiyor. O sıkılıyor, ama Allah asla sıkılmaz.

Allah hiçbir hakkı açıklamakta, hiçbir gerçeği ortaya koymakta utanmaz, çekinmez.

İşte böyle. Rabbimizin tüm hayata müdahale hakkı vardır. Günlük işlere varıncaya kadar, düğündeki bir bozukluğu düzeltmek üzere hemen müdahale ediyor. Yanlışı düzeltiyor, doğruyu gösteriyor, güzeli tasdik ediyor. İşte Medine'deki müslümanların hayatı hep böyle Allah kontrolünde, Allah rehberliğinde bir hayat oluyor ve gerçekten güzel bir örnek hayat olarak bize kadar ulaşıyor, kıyâmete kadar da bu kitapla beraber olanlara ulaşmaya, insanların hayatlarını güzelleştirmeye devam edecektir.

Peygamber hanımlarından, analarınızdan bir şey istediğiniz, bir eşya, bir metâ isteyeceğiniz zaman da perde arkasından isteyin. Kesinlikle bilin ki böyle yapmanız sizin için de, peygamber hanımları için de temiz kalabilmeniz, sıkıntıya girmemeniz için bu daha güzeldir, daha hayırlıdır. Yine unutmayın ki, sizin için Allah Resûlü'ne eziyet yakışmaz. Sizin Allah Resûlü'ne karşı eziyet vermeniz sizin için hiç te hoş bir davranış değildir. Yakışmaz size böyle bir şey. Çünkü onlar sizin analarınızdır. Onlarla ebediyen sizlerin evlenmesi yasaktır. Onun içindir ki sizin böyle bir şeyi istemeniz, gerçekten Allah katında büyük bir vebâl ve günâhtır.

Peygamber'e (a.s) ve dolayısıyla bize yönelik bir emirle karşı karşıyayız. Peygamber'e (a.s), onun etrafındaki müslümanlara hitap eden bu âyetlerin artık şu anda uygulamadan kalktığını, bu âyetlerin sadece onları, o dönem insanlarını bağladığını, bizi bağlamadığını hiçbir zaman söyleyemeyiz. Eğer bu âyetler sadece Muhammed'le (a.s) ilgili olsaydı, sadece o dönem insanlarına hitap etmiş olsa, bizi bağlamıyor olsaydı, elbette bu âyetler sadece o gün uygulanır ve şu elimizdeki kitaba geçmez ve kıyâmete kadar insanların önlerine su-nulmazdı. Ama eğer bu âyetler şu anda önümüzdeki Ahzâb sûresinin âyetleri olarak karşımızda duruyorsa, elbette bunlar bizim ve kıyâmete kadar ki insanlığın uygulayacakları kurallar, emirler ve yasalardır.

O zaman bize düşen iş, bu âyetleri kendimize uyarlamak, bu âyetlerle sorumlu olduğumuzun bilinci içinde müslümanca bir hayatı yaşama kaygısı taşımaktır. Böyle bir düğün ortamında yemek yendikten sonra haydi dağılıp gidin, uzun uzun laflara dalarak gerdeğe girecek olan ev sahibini meşgul edip sıkıntıya sokmayın diyorsa Rab-bimiz, bunu öyle bir ortamda kendimize söylenmiş bilecek ve aynen Rabbimizin buyurduğu gibi hareket edeceğiz. Gerek Peygamber'in (a.s) evinde, gerekse bugün bir başka müslümanın evinde de aynı şekilde davranılması gerektiğine inanacağız. Gittiğimiz ev sahibi izin verirse gireceğiz, bir yemek için gitmişsek yemeği yer yemez, bir iş için gitmişsek işimiz biter bitmez hemen kalkıp gideceğiz. Ne peygamberin hanesini, ne de bir başka müslümanın hanesini rahatsız et-meyeceğiz. Peygamber hanımlarından bir

şey isterken de, diğer müs-lümanların hanımlarından bir şey isterken de o hanımlar bize perde arkasından söyleyeceklerini söyleyecekler, iffet ve hayâlarını koruyacaklar.

Yâni kılık kıyafetlerine, mahremiyetlerine dikkat edecekler. Hitap şekillerine, konuşma tarzlarına dikkat edecekler. Sûrenin önceki bölümlerinde anlatıldığı gibi yumuşak, cazip bir ses tonuyla konuşmayacaklar. Bir kadının kocasıyla konuşması gibi konuşmayacaklar. Yâni Efendimizin hanımlarından böyle bir şey isteniyorsa, elbette kıyâmete kadar tüm hanımların bu kurala uymaları gerekecektir. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki, bu hem erkekler olarak sizin için, hem de hanımlar için daha iyi ve daha hayırlıdır.

Evet burada öğrendik ki, Rasûlullah Efendimizin hanımlarının bir başka müslümanla evlenmeleri yasaktır. Rabbimizin bu yasasını duyan münâfıklar Rasûlullah efendimiz hakkında onu üzecek laflar söylüyorlar. Dedikodular üretiyorlar. Hattâ münâfıkların reisi Abdullah bin Übeyy bin Selül alçağı Muhammed vefat ettiği zaman, "Ben Ayşe ile evleneceğim" gibi lakırdılarda bulunuyordu. Onların bu sözleri Ra-sûlullah Efendimizin kulağına kadar geliyor, Allah'ın Resûlü çok üzülüyordu. Ama Allah'ın takdiri her şeyin üzerindedir. Bakıyoruz ki Rasûlullah'ın vefatından önce o alçak geberiyor. Rabbimiz buyuruyor ki:

54. "Bir şeyi açıklasanız da gizleseniz de Allah şüphesiz hepsini bilir."

Ey insanlar, kalplerinizdekileri, niyetlerinizi gizleseniz de, açığa vursanız da Allah şüphesiz onların hepsini bilmektedir. Yâni Rasû-lullah'ın (a.s) hanımlarıyla alâkalı düşündüklerinizi, onlarla evlenme niyetlerinizi, ya da onlarla alâkalı ileri geri sözler söylemenizi Allah bilmektedir. İster açıkça söyleyin, ister gizli tutun Allah hepsinden ha-berdardır. Öyleyse aklınızı başınıza alın da, ne yaptığınızın, kiminle karşı karşıya bulunduğunuzun bir farkına varın. Unutmayın ki her davranışınızdan, her sözünüzden, her niyetinizden sizi hesaba çekecek olan Allah'tır.

Biraz önce okuduğum hicap âyeti, perde âyeti gelince, kendilerinin bu âyetin muhatabı olduklarını bilen müslümanlar gerçekten sıkıntı çektiler. Ama Rabbimiz bu konuda hemen bir açıklamada bulundu. Bakın şöyle buyurdu:

55. "Kadınların; babaları, oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, hizmetçi kadınları ve câriyeleri hakkında bir sorumluluğu yoktur. Ey kadınlar! Allah'tan sakının, çünkü Allah her şeye şahittir."

Müslüman hanımların babaları, oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, yâni yeğenleri, kız kardeşlerinin oğulları, hizmetçi kadınları ve câriyeleri konusunda bir sorumluluk yoktur. Yâni müslüman kadınlar babalarıyla, oğullarıyla, yeğenleriyle, amcalarıyla, dayılarıyla görüşmelerinde bir beis olmadığını açıkladı Rabbimiz. Ve buyurdu ki, ey hanımlar muttakî davranın. Allah'la korunun, Allah yasalarının bilincinde olun. Allah'a kulluğunuzun şuuruna erin. Hayatınızı Allah için yaşayın, Allah'ın sınırlarına riâyet edin. Allah'ın rızasını düşünerek bir hayat yaşayın. Unutmayın ki Allah yaptığınız her şeye şahittir. Her yaptığınızı Allah kontrolünde yapmaktasınız ve yaptığınız her şeyden yarın hesaba çekileceksiniz.

Rabbimiz 53. âyette müslümanlara Peygamber Efendimizin evine izinsiz girmemeleri gerektiğini, izin verildiği takdirde girmeleri ve işleri biter bitmez hemen ayrılmaları gerektiğini anlatmıştı. Bir yemeğe dâvet edildikleri zaman yemeği yer yemez hemen oradan ayrılmaları gerektiğini öğretmişti. Yine ondan sonraki âyetlerde müslümanlara ve analarımıza şunu öğretmişti. Onlardan bir şey isteyeceğiniz zaman perde arkasından konuşun. Onlar sizin karşınıza istenmeyen bir şekilde çıkmasınlar, sizler de onları istemediğiniz bir şekilde görmeyin. Bu hem erkeklerin, hem de kadınların kalplerinin güzel olmasını sağlayacak buyurmuştu.

Ana bildiğiniz o Resul hanımlarıyla evlenmeniz yasaktır buyurmuştu. Bütün bu hudutlarını, bütün yasalarını bize takdim buyuran Rabbimiz idi. İşte bu yasalar böyle ortaya konunca, yâni peygamber eşlerinden bir şey isteneceği zaman perde arkasından isteme emri gelince gerçekten analarımız ve müslüman hanımlar bu konuda çok dikkatli ve titiz davrandılar. "Peki" dediler, "o zaman babalarımız oğullarımız, kardeşlerimiz, yeğenlerimiz, kardeşlerimizin çocukları, amcalarımız, dayılarımız ne olacak? Onlara karşı nasıl davranacağız?" diye telaşa düşünce 55. âyet geldi ve o konuda bir sıkıntılarının olmadığı bildirildi.

Kendilerinden böyle bir tavır istenen insanlar sahâbedir. Nesillerin en hayırlısı olan bir toplumdur. Dikkatli davranmaları gerekenler kimlerdir? Rasûlullah'ın hanımları. Yeryüzünün en temiz ailesinin en temiz üyeleri. Müslümanların anaları.

Peki ne anlatır bu bize? Bu bize şunu anlatır: Sahâbe neslinin bile analarına karşı böyle titiz davranmaları gerekiyorsa, bizim anamız olmayan müslüman kadınlara karşı nasıl davranmamız gerektiğini anlayın. Şu anda insanların anlayışlarının, değer yargılarının değiştiği bir ortamda, yâni efendim kalplerimiz temizdir, bizler karşımızdaki bir kadına, yahut erkeğe hemen meyledecek, farklı duygular içine girecek değiliz diyerek kendilerini sahâbe neslinden daha temiz takdim etmeye, Allah'ın ahlâk yasalarını çiğnemeye hiç kimsenin hakkı da yoktur, yetkisi de.

Eğer Peygamber'in (a.s) terbiyesinde yetişmiş, onun rahle-i tedrîsinden geçmiş o mübârek insanlar hakkında böyle bir söz söyleniyor, onlardan böyle bir titizlik isteniyorsa, bizden haydi haydi isteniyor demektir. Bu sizin kalpleriniz için de o karşınızdaki kadınların kalpleri için de daha temizdir diyor Rabbimiz. Rabbimiz böyle diyorsa bu kıyâmete kadar bütün müslüman erkekler ve kadınlar için geçerlidir. İşte kendilerine serbestçe görüşme izni verilenlerin dışında yalnız başına hiçbir kadının ve erkeğin baş başa kalamayacağı ve birbirlerinden bir şeyler isterken de yalnızlığın, kimsesizliğin getireceği ortamlardan da sakınmaları gerekmektedir. Buna titizlikle uymak zorundayız. Siz bilirsiniz. Eğer bu Allah yasasını beğenmeyerek, kendi hevâ ve heveslerimizle bir yoruma gidersek, hesabı yarın Allah'a ödeyeceğimizi de unutmayalım.

56. "Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber Muhammed'i överler; ey inananlar! Siz de O'nu övün, O'na salât ve selâm getirin."

Muhakkak ki işte bu yasalarını bize belirleyen Allah ve kendisine asla isyan etmeyen, sürekli itaat eden melekleri Peygamber (a.s) üzerine salât ediyorlar. Allah O'na rahmet ediyor, rahmetini indiriyor, melekler de Allah'ın rahmetinin Resul (a.s) üzerine olması için dua ediyorlar. Öyleyse ey iman edenler, sizler de o peygambere salât edin. Salavat getirin. Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun deyin. Sizler de Rabbinizin ve O'nun meleklerinin yaptığını yapın diyor Rabbimiz.

57,58. "Allah'ı ve peygamberi incitenlere, Allah, dünyada da âhirette de lânet eder; onlara alçaltıcı bir azap hazırlar. İnanan erkek ve kadınları, yapmadıkları bir şeyden ötürü incitenler, şüphesiz iftira etmiş ve apaçık bir günâh yüklenmiş olurlar."

Kim de Allah ve Resûlü'ne eziyet verirse, Allah ve Resûlü'nü üzer, incitirse, Allah ve Resûlü'nün hukukunu, sınırlarını çiğneyerek, Allah ve Resûlü'nün arzularına, onların istediği bir hayata karşı gelerek, Allah'ın âyetlerine ve Resûl'ün (a.s) sünnetine boyun eğmeyerek eziyet ederse, unutmasın ki Allah ona hem dünyada, hem de âhirette lânet eder ve yarın onun için alçaltıcı bir azaba gönderir.

Öyleyse kesinlikle Allah ve Resûlünü incitmeyelim. Allah ve Resûlü'nü üzmeyelim. Tercihimiz daima Allah ve Resûlü olsun. İtaatimiz daima Allah ve Resûlüne olsun. Dünyada da âhirette de lânetlenenlerden olmayalım inşallah. Mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara yapmadıkları bir şeyden ötürü eziyet edenlere, suç isnat edenlere gelince onlar da gerçekten açık bir bühtan, açık bir iftira ve günâh yüklenmişlerdir.

Ne Allah ve Resûlü'nün sınırlarını çiğnemeye, ne de inanmış erkek ve kadınların hukuklarını ihlâl etmeye hakkımız yoktur. Ne Allah ve Resûlü'ne eziyet etmeye ne de, müslümanları üzmeye hakkımız vardır.

59. "Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve mü'minlerin kadınlarına, dışarı çıkarken üstlerine örtü almalarını söyle; bu onların hür ve namuslu bilinmelerini ve bundan dolayı incitilmemelerini daha iyi sağlar. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Ey Peygamber, hanımlarına söyle, kızlarına ve mü'minlerin hanımlarına söyle, ilân et ki onlar dış elbiselerini üstlerine giysinler. Giysinler cilbablarını üzerlerine. Öyle bir giyinsinler ki, dışardan bakanlara vücut hatları belli olmasın. Elbiseleriyle üzerlerini tepeden tırnağa kapatsınlar. Böyle yapmaları, böyle giyinmeleri onların özgür, iffetli olduklarının bilinip tanınmaları içindir. Onların eziyet görmemeleri, eziyete maruz kalmamaları içindir.

Allah Gafûr'dur, Rahimdir. Böylece Allah yasalarına riâyet ederek, Allah'ın istediği gibi giyinerek kendilerini de Allah'ın koruması altına almış olurlar, ahlâkî boyutu düşük olan insanların eziyetlerinden de korunmuş olurlar. Hem kendileri korunmuş olurlar, hem de insanların hevâ ve heveslerine engel olmuş olurlar.

Nûr sûresindeki âyetlerle birlikte düşünecek olursak, eğer müslüman hanımlar, biz müslümanız diyen kadınlar eğer gerçekten Rablerinin emirlerine boyun eğmek, Rablerinin istediği gibi tertemiz bir hayat yaşamak istiyorlarsa, unutmasınlar ki onların kılık ve kıyafetlerini Allah ve Resûlü belirleyecektir. Yaşadıkları ortam, bulundukları şartlar ve coğrafya ne olursa olsun, hangi zaman diliminde bulunurlarsa bulunsunlar, yaşadıkları çağın ismi ne olursa olsun, insanların benimseyip kabullendikleri hayat tarzı ne olursa olsun hiçbir şey Allah'ın onlar üzerindeki haklarını düşürebilecek değildir.

Her ne kadar Allah'ı tanımayan, Allah'a inanmayan, Allah'ın kitabını, Allah'ın isteklerini, Allah'ın arzu ve emirlerini tanımayan ya da bildikleri halde inanmayan insanlar "bizler bu dünyada özgürüz" di-yorsa da, "biz bu dünyada dilediğimiz şekilde yaşama, dilediğimiz şe-kilde giyinme hakkına sahibiz" deseler de, "ama ben özgür iredemle müslümanlığı seçtim, tercihimi, seçimimi Allah ve Resûlü'nden yana kullandım" diyen kimselerin artık hayat programları konusunda bir se-çim haklarının kalmadığını önceki âyetlerinde anlattı Rabbimiz. Artık müslüman olduğumuz andan itibaren, boyunlarımızdaki kulluk ipinin ucunu Rabbimizin eline verdiğimiz, irademizi Allah ve Resûlüne teslim ettiğimiz andan itibaren, Allah ve Resûlünün hükmettiği hiçbir işimizde muhayyerlik hakkımız, seçim hakkımız kalmamıştır. Hiçbir seçim hak-kımız kalmamıştır. Allah'ın bizim için seçtiğinin dışında seçim imkânımız yoktur.

İşte bu âyetiyle Rabbimiz kadınlara seçtiği hayatı, kıyafeti bildiriyor. Ben sizin için bunu seçtim buyuruyor. Tepeden tırnağa kadar vücutlarınızın hiçbir tarafı görülmeyecek biçimde örtünmeniz gerekmektedir. Elleriniz, yüzleriniz, bedenleriniz belli olmayacak şekilde giyinmeniz gerekmektedir. Tüm bedeninizi bir örtü içine sokup, böylece müslümanların sizi hür ve iffetli olarak tanımaları ve eziyete uğramamanız için bu sizin hakkınızda daha hayırlıdır. Ben Allah'ın benim adıma seçtiğini kabul etmiyorum, ben Allah'ın rubûbiyet ve ulûhiyet'ini kabul etmiyorum diyenler elbette illa ki böyle bir kuralı kabul etmekle zorunlu tutulmayacaklardır. Kimse onları buna zorlamayacaktır.

Ama bir toplum içinde ben müslümanım diyen, ben Allah'ın rubûbiyet ve ulûhiyetini kabul ediyorum diyen müslüman kadınlar bu konuda zorlanacaklardır. Yâni müslümanım diyen insanların hayatına toplum değil, devlet değil, modacılar değil, işin sömürüsünden yana olanlar değil, toplumu sadece dünyacı yapmak isteyenler değil, sadece bizi yaratan, bizi bu dünyaya getiren Allah şekil verecektir. Biz sadece Allah'ın istediği şekilde bir hayat yaşamak zorundayız, sadece Allah'ı memnun etmek zorundayız. Bizim üzerimizde egemen olan sa-dece Rabbimizdir. Hayatımızı takvaya bina ederek yaşamak zorundayız. Üzerimize giyeceğimiz elbiselerimizi takvâya yönelik, takvâya uygun giymek, takvâya götürücü olarak giymek zorundayız. Yarışımız takvâ konusunda olmalıdır. Müslümanların imrenmeyeceği, yaşadıkları müslümanca bir hayattan aşağılık duygusu duymayacakları bir hayat yaşamak zorundayız.

Rabbimizin temel bir dinî emri olan tesettürü başka türlü an-layarak yasaklamaya çalışıyorlar. Efendim, bu dinî bir özellik taşımı-yor, bu siyasî bir özellik arz ediyor diyorlar. Gerçekten bu, çok utandırıcı bir durumdur. Adamlar hem din adına konuşuyorlar, din adına hüküm veriyorlar, hem de dinden habersizler. Bakın işte bu sûrede, Nisâ sûresinde ve Nûr sûresinde son derece açık bir şekilde ortaya konmaktadır.

Kimi zavallılar da; efendim, tesettür lâikliğe aykırıdır filan demeye çalışıyorlar. Halbuki lâiklik eğer din işleriyle devlet işlerinin birbirlerine karışmaması ise, elbette devlet bir müslümanın dinî inanışını koruması, ona baskı yapmaması gerekir. Öyle değil mi? Lâiklik dinsizlik değildir demiyorlar mı? Öyleyse devleti Allah ile kul arasına sokup bir müslümanın yapması gereken ibadetlerini devlet otoritesi ile engellemeye çalışmak lâikliğin ihlalinden başka neyle izah edilebilir? Şimdi Allah'ın emri gereği başını örten bir kızcağıza; eğer burada okumak istiyorsan başını açmak zorundasın demek, o müslümanı Al-lah'ın emriyle başkalarının emri arasında bir tercihle karşı karşıya ge-tirir. Böyle bir durumda Allah'a Allah'ın istediği gibi inanan, Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilen, O'nun istediği gibi bir hayat yaşamadıkça mü'min olunamayacağının bilincinde olan bir mü'min nasıl olur da

Allah'ın emrini terk edip bir Rektörün veya Dekanın emrini tercih edebilir? Peygamberinin; "Allah'a isyan olan hiçbir konuda bir beşere itaat edilmez" hadisini bilen hangi müslüman açabilir başını? Lâikler istedikleri kadar lâik hocalara fetvalar verdirsinler, hiçbir müslüman onların fetvalarına inanmayacaktır.

Halbuki lâik devleti meselenin din yönü ilgilendirmemelidir. Çünkü o dinle ilgilenmeyen bir devlettir. Bıraksınlar da müslümanlar inandıkları gibi yaşasınlar. Medine yahudilerinin, İzmir'e çıkan Yunanlıların, Maraş'ı işgal eden Fransızların, Erzurum'u işgal eden Rumların yaptıklarını yapmak zorunda değilsiniz müslümanlara.

Dine inanmayanların din adına fetva vermeleri çok namuslu bir şey değildir. Meselâ şu anda A.B.D devlet başkanı; ben dini papadan daha iyi bilirim dese, bütün Katolik dünyası ayağa kalkar, yer yerinden oynar. Ama bakıyoruz şu anda gazetecisinden simitçisine, dekanından profesörüne kadar herkes müftü kesildi. Herkes fetva ve-riyor, diyânet hariç tabii. Onlar ne zaman konuşacaklar bilmiyorum. Efendim, bu baş örtüsü dinî değil ideolojiktir. E ne olacaktı? Ben şahsen ideolojisi olmayan bir iman düşünemiyorum. Yâni eğer bir insanın bir hedefi, bir fikri, bir ideolojisi yoksa, o hayvandan farksızdır. Zira insanı hayvandan ayıran özellik onun ideolojik yönüdür. Düşünün, şu anda Ankara İlâhiyatta okumak isteyen bir yahudi, bir hıristiyan, bir de müslüman var. Kanun yahudiye de, hıristiyana da dinî ve milli kıyafetlerinizle okuyabilirsiniz diyor. Hıristiyan öğrenci eğer bir rahibeyse, ta-mamen kanmışsa, yahudi öğrenci dini inancı gereği başında bir takkeyle gelmişse herhangi bir zorlamayla karşılaşmaz. Ama dinî inancı gereği başını örterek gelen bir müslüman okula alınmaz.

Peki acaba bu şartlar altında inanmış bir müslüman ne yapmalıdır? Ne yapalım, zaruret var, başımızı açmadan bu okullarda okuyamıyoruz, biz de başımızı açıverelim mi diyeceğiz? Hayır, bu şartlarda avret yerlerini açmak haramdır. Buna zaruret demiyor dinimiz. Zaruret; yasak bir şeyi yapmadığı takdirde helâki gerekli kılan şeydir. Yapmadığı zaman ölümle karşı karşıya kalacaksa kişi, o zaman zaruret var demektir. Değilse ileride İslâm'a hizmet ederiz gayesiyle bu okullarda baş açarak okumanın zaruret kabul edilmesi mümkün değildir.

Çünkü emr-i bil'maruf farz-ı ayın olmadığı gibi, bir müslüma-nın itikadı ve ibadeti için gerekli olan ilimlerin dışındaki bilgileri tahsil etmesi de farz-ı ayın değildir. Kaldı ki mutlaka bilmeleri gereken farz-ı ayın ilimleri başlarını açmadan başka yerlerden de öğrenme imkânı vardır. İslâm'a hizmet mutlaka resmî bir okulda okumayı veya resmî bir dairede çalışmayı gerektirmez. Evet

kadınların ilmi yönden yetişmeleri iyidir, ama bu bir haram işlemeyi asla tecviz etmez.

Bilindiği gibi; "mazarratı def, menfaati celpten daha evlâdır". Bu bir fıkıh kaidesidir. Dinimizde bir haramla bir emir karşı karşıya geldiği zaman, haram emirden önceliklidir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde bunu şöyle anlatır: "Ben size bir şeyi emrettiğim zaman, gücünüz yettiği kadarını yapın, bir şeyi nehyettiğim zaman da ondan kaçının." Dikkat ederseniz emirler için "gücünüz yettiği kadar" ifadesi geçerli iken, yasaklar için kesinlik söz konusudur. Meselâ ilim öğrenin der İslâm, ne kadar? Gücünüz yettiği kadar, becerebildiğiniz kadar. Ama içki içmeyin der, ne kadar? Hiç içmeyin, bir damla bile içmeyin der.

Evet, unutmayalım ki bir farzla, bir emirle bir yasak, bir haram karşı karşıya geldiği zaman, haram emirden önceliklidir. Bir harama düşmektense farz terk edilir. Avret yerini örtecek bir şey bulamayan kişi bir nehir kenarında bile olsa istincayı terk eder. Çünkü haram emre tercih edilir. Gusletmesi gerek bir kadın, eğer erkeklerden gizlenebilecek bir ortam bulamazsa guslü terk eder. Çünkü gusül farzdır, avret yerlerini başkalarına göstermesi ise haramdır ve harama düşmektense farz olan gusül terk edilir. Öyleyse velev ki şu anda bu okullarda öğrenilecek bilgiler farz-ı ayın bilgiler olsa bile, bir harama düşürecekse o ilimler terk edilir. Kaldı ki bu ilimler farz-ı ayın ilimler bile değildir.

60,62. "İkiyüzlüler, kalplerinde fesat bulunanlar, şehirde bozguncu haber yayanlar, eğer bundan vazgeçmezlerse, andolsun ki, seni onlarla mücâdeleye dâvet ederiz; sonra çevrende az bir zamandan fazla kalamazlar. Lânetlenmiş olarak, nerede bulunurlarsa yakalanır ve hem de öldürülürler. Allah'ın geçmişlere uyguladığı yasası budur ve Allah'ın yasasında bir değişme bulamazsın."

Eğer şu iki yüzlüler, eğer şu münâfıklar, eğer şu kalplerinde hastalık bulunanlar şu yapmakta oldukları bozgunculuktan, fesatlardan, şehirde kışkırtıcılık yapmaktan vazgeçmeyecek olurlarsa, yalan haber yayma eylemlerini sürdürecek olurlarsa andolsun ki Biz gerçekten seni onların üzerine süreceğiz, seni onların üzerine hücum ettireceğiz, sana güç vereceğiz de sonra orada seninle az bir süre komşu olabilirler. Çok yakın bir zaman içinde sen onların işlerini bitirir, defterlerini dürer, oradan sürer çıkarırsın. Senin o kutlu şehrinde, aydınlık şehrinde onlar bir daha hayat sürme imkânı bulamazlar.

Rabbimiz Medine'de müslümanların Allah ve Resûlü egemenliğinde yaşadıkları güzel bir ortamda yaşayan müslümanların arasında huzuru, düzeni bozmak, fitne çıkarmak, kötülüklerin yayılmasına çalışanları uyarıyor Rabbimiz. Yapmayın böyle. Bozmayın müslüman-ların huzurunu, yaymayın kötülükleri, diyor.

Eğer bu yaptıklarınıza bir son vermezseniz, Ben peygamberimi ve beraberindeki müslümanları sizin üstünüze süreceğim ve işinizi bitireceğim buyuruyor. Rabbimiz istiyor ki müslümanların yaşadıkları şehirlerde kötülükler yaygınlaştırılmasın. İnsanlar temiz ve güzel ahlâklı olacaklar. Çok nadir bir vakâ, bireysel bir suç hemen müslüman-ların gözlerinin önüne serilmeyecek. Şu anda münâfık medyanın yaptıkları asla yapılmayacak. Yaparlarsa derhal müslümanlar onların ü-zerlerine yürüyecek ve işlerini bitirecekler. Böyle hainlerin kötü haber yaymalarına asla müsaade edilmeyecek.

Nûr sûresinde de bu konu çok hoş anlatılır. Gözleriyle görmedikleri şeyleri insanlar ulu orta konuşmayacaklar. Allah'ın örttüğünü insanlar da örtecekler. Köşede bucakta birkaç insan günâh işleyince herkes aynı konumdaymış gibi gösterilmeyecek, günâhlara prim verilmeyecek, insanlar günâhlara karşı teşvik edilmeyecek.

İşte şu anda bu münâfık haber merkezlerine kulak verilince yeryüzünde sanki bir tek iffetli insanın kalmadığı düşüncesine kapılabiliyor insanlar. Sanki herkes gece-gündüz Allah'ın istemediği bir hayatı yaşıyor zannedersiniz. Zannedersiniz ki dünyada iman kalmamıştır, dünyada iffet kalmamıştır, herkes kâfir olmuştur. Haydi ey insanlar siz ne duruyorsunuz? Siz de bu hayata gelin dercesine, alçaklar insanların kötülüklere düşmesini istiyorlar. Halbuki şu anda iffet ve hayâsıyla hayat süren milyonlarca insan var bu dünyada, bu ülkede, bu şehirde bu köyde. Tertemiz müslüman erkekler vardır, tertemiz müs-lümanlar kadınlar vardır ve hep var olacaktır Allah'ın izniyle.

Ama elbette bu yalan haber yayan münâfıklardan ve onların nifak ve fitne saçan haberlerinden, haber organlarından uzak durabilirsek kendimizi onların şerlerinden kurtarabileceğimizi unutmayalım. Ama eğer onların güdümüne girersek, onların ağlarına yakalanırsak, onların gözüyle bakmaya başlarsak kesinlikle bilelim ki, onların büyülemelerinden asla kendimizi kurtaramayacağız demektir Allah korusun. Onlar alabildiğine, güçleri yettiğince kötülüğü yayarlarken, Allah ve Resûlü'nün insanlara sunduğu din de iyiliği yaymaya devam edecektir. Müslümanlar da kötülükleri önleyip geceli gündüzlü bir eğitimle insanları kötülüklerden uzaklaştırmanın kavgasını vereceklerdir, vereceğiz inşallah.

İşte böyle Medine'de, peygamber şehrinde ve tüm müslüman şehirlerinde kötülüğün yayılması için sa'y edenler mel'ûndurlar. Kalplerinde hastalık

olanlardır, iffet ve hayâ yoksunu olanlardır, münâfıklardır. Bunlar Allah'ın lânetine uğramış kimselerdir. Böyleleri nerede bulunurlarsa yakalanacaklar ve işleri bitirilecektir. İşte Rabbimizin Peygamberine emri budur. Öldürülecekler onlar. Ey Peygamberim bak, eğer onlar kötülüklerini sürdürmeye devam ederlerse, sana ve müslümanların iffet ve hayâlarına kastederlerse, yakalanıp öldürülünceye kadar onlar takip edilecektir buyuruyor Rabbimiz. İşte bu Allah'ın daha önceki toplumlarda da uyguladığı değişmeyen bir yasasıdır. Allah'ın sünnetinde değişiklik bulamazsın. Allah Medine'de kötülüğün konuşulmamasını, kötülük yapanlar varsa bile bunların kapatılmasını, bitirilmesini istiyor.

63. "Ey Muhammed! İnsanlar senden kıyâmetin zamanını soruyorlar; de ki: "Onun bilgisi ancak Allah katındadır; ne bilirsin belki de zamanı yakındır."

Ey Peygamberim, insanlar sana kıyâmetten sorarlar. Sana saati soruyorlar. Sen de ki onlara, onun ilmi, onun bilgisi ancak Allah katındadır. Sen ne bilirsin? Sana ne bildirdi ki belki onun gelmesi çok yakındır. Belki de hemen geliverecek, sen bilir misin? Gerçekten Allah'ın Resûlü de dahil hiç kimse onun zamanını bilmiyor, bilemez; bilmesi mümkün değildir. Hattâ kıyâmetin kopuşunu ilân edecek olan İsrâfil'in (a.s) da kıyâmetin zamanından haberi yoktur. Allah'tan başka kimse bilmese de onun yakın geleceği kesindir.

64,66. "Allah şüphesiz, inkârcılara lânet etmiş ve onlara içinde sonsuz olarak temelli kalacakları çılgın alevli cehennemi hazırlamıştır. Onlar bir dost ve yardımcı bulamazlar. Yüzleri ateşte çevrildiği gün: "Keşke Allah'a itaat etseydik, keşke peygambere itaat etseydik!" derler."

Muhakkak ki Allah kâfirlere, kıyâmeti, hesabı, kitabı örterek, örtbas ederek bir hayat yaşayanlara lânet etmiştir. Ne zamanmış bu kıyâmet? Sen onu bizim külahımıza anlat ey peygamber diyerek Rasûlullah'ı sıkıştırmaya çalışanlara Allah lânet etmiştir. Allah'ın istemediği bir hayatı yaşayan tüm kâfirlere Rabbimiz çılgın, alevli, da-yanılmaz bir Sair azabı, ateş azabı hazırlamıştır. Onlar orada çıkmamacasına ebediyen kalacaklar ve orada onlar ne dost, ne velî, ne de yardımcı bulabileceklerdir. Onlar yüzüstü cehenneme atılırlar, tepe-taklak atılırlar.

İşte o ortamda derler ki, "bize yazıklar olsun, keşke bizler Allah ve Resûlü'ne itaat etseydik. Keşke kendi hevâ ve heveslerimizi din kabul ederek bir hayat yaşamasaydık. Keşke kendi tanrılığımız is-tikâmetinde değil de, Allah ve Resûlü'nün gösterdiği şekilde bir dünya yaşasaydık. Keşke Rabbimizin kitabını ve elçisinin sünnetini diskalifiye etmeseydik!" Yüzleri kömür olmuş, akılları başlarına gelmiş böyle diyorlar. Geçmiş olsun, bunu bugün diyeceklerdi, bugün anlayacaklar ve ona göre bir hayat yaşayacaklardı.

Öyle değil mi? Bugün geriye dönme imkânımız var, bugün müslümanca bir hayat yaşama imkânımız, bugün Allah ve Resûlü'ne itaat imkânımız vardır. Ama bugün Allah'ın bu âyetleriyle beraber olup aklımızı başımıza almazsak, yarın bunu diyenlerden olacağız Allah korusun.
67,68. "Ve yine derler ki, ey Rabbimiz, doğrusu biz sâdât ve küberamıza itaat ettik te onlar bizi yanlış yola götürdüler. Ey Rabbimiz onlara azabın iki katını ver ve kendilerini büyük bir lânetle, lânetle."

Yine diyecekler ki, Rabbimiz, biz Seni bırakmış da efendilerimize, büyüklerimize, siyasîlerimize itaat etmiştik. Biz örnek olarak Re-sûl'ünü bırakmıştık ta kendimize başka örnekler arayışı içine girmiştik. Büyük bildiğimiz, önder bildiğimiz, lider tanıdığımızı bulmuş, bizi Seninle çatışmaya sevk eden, bizi Sana kulluktan koparıp kendilerine kulluğa çağıran, bizi Senin yasalarına uymaktan uzaklaştırıp kendi yasalarına itaate zorlayan kimselere itaat etmiştik. Aksi takdirde insanları Allah'ın yoluna çağıran, Allah ve Resûlü'ne itaate çağıran kim olursa olsun, bir çocuk bile olsa ona itaatte bir sakınca yoktur. Bizi Allah'ın emirleriyle, Rasûlullah'ın istekleriyle karşı karşıya getiren her müslümanın uyarısına kulak vermek zorundayız.

Bizi Allah ve Resûlüyle karşı karşıya getiren kim olursa olsun, ne olursa olsun onlara itaat etmemeliyiz. Böylelerine itaat ettiğimiz zaman cehennemle karşı karşıya kalacağımızın uyarısını alıyoruz bu âyetlerde. Allah ve Resûlü'nü bir tarafa bırakıp ta böylelerine itaat edenlerin serzenişlerini duyuyor ve şahit oluyoruz.
Bakın iki şey söylüyorlar: Birincisi, "keşke Allah ve Resûlüne itaat etseydik. Keşke Allah'ın kitabına ve Resûlü'nün sünnetine tâbi olsaydık." İkinci serzenişleri de, "keşke sadat ve kübaralarımıza itaat etmeseydik. Keşke efendilerimize, seyyidlerimize, liderlerimize, büyüklerimize, hahamlarımıza, papazlarımıza itaat etmeseydik. Biz onlara itaat ettik, onlar da bizi yoldan saptırdılar. Biz ya Rabbi, Senin ve Resulünün istediği şekilde bir hayat yaşamak istedik, ama onlar bizi Sana ve Resûlü'ne alternatif bir yola götürdüler. Ey Rabbimiz, onlara, o bizi azdıranlara, saptıranlara azaptan iki kat ver ve onlara büyük bir lânetle lânet et ya Rabbi!" diyorlar.

Öyleyse gelin akıllarımızı başlarımıza alalım da ne biz başkalarına lânet okuma durumunda olalım, ne de birilerinin lânet okuyacağı bir duruma düşelim. Gelin bugünden aklımızı başımıza alalım da, Allah ve Resûlü'ne itaat edelim. Allah ve Resûlü'nden başkalarına itaat edip te cehennemle karşı karşıya kalanlardan olmayalım. Biz in-sanları Allah ve Resûlü'nün yolundan saptıranlardan olmayalım ki bi-ze bunlar denmesin, insanlar yarın bize lânet etmesinler.

Ya da başkaları bizi saptırmasınlar, sapanların, sapıkların peşinden gitmeyelim ki, biz onlara lânet okuyacak bir duruma düşmeyelim inşallah. Akıllı olan insan "keşke, keşke" demez, diyeceğini bugünden der, bugünden Allah ve Resûlü'ne itaat eder ve yarın lânet okuyacağı insanların peşine bugünden düşmez.

69,70,71. "Ey İnananlar! Mûsâ'yı incitenler gibi olmayın. Nitekim Allah onu, söylediklerinden beri tutmuştu. O, Allah'ın katında değerli bir kişiydi. Ey İnananlar! Allah'tan sakının, dürüst söz söyleyin de Allah işlediklerinizi kendinize yararlı kılsın ve günâhlarınızı size bağışlasın. Kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse, şüphesiz büyük bir kurtuluşa ermiş olur."

Ey iman edenler, sakın sizler Mûsâ'ya eziyet edenler gibi olmayınız. Peygamberinize karşı dürüst söz söyleyin. Onlar peygamberleri Mûsâ'ya (a.s) karşı eksiklik nispet ediyorlardı, bir beşer olarak Allah onun tüm bu eksikliklerden uzak olduğunu ortaya koyuverdi. O, Allah yanında gerçekten seçkindi, seçkinlerden ve kurtuluşa erenlerdendi.

Öyleyse ey iman edenler, Allah'a karşı takvalı olun, Allah için muttakî olun, hayatınızı Allah için yaşayın. Nasıl giyineceksiniz? Nasıl evleneceksiniz? Nasıl dâvet yapacaksınız, dâvete nasıl gideceksiniz? Orada ne yapacaksınız? Ne kadar kalacaksınız? Analarınızla, diğer kadınlarla nasıl konuşacaksınız? Tüm bu konularda Allah'la yol bulun, Allah'ın istediği gibi davranın. Tüm hayatınızı Allah belirlesin. Allah buyursun siz yapın, Allah yasaklasın siz kaçının! Allah vekildir. Allah sizin adınıza en güzel kararlar alandır. Allah hak bir dosttur. Ondan daha güzel sizin hakkınızda karar verecek yoktur. Onun için doğru söz söyleyin, güzel söz söyleyin. Doğru söz, hak söz O'nun kitabının sözleridir.

Öyleyse konuştuğunuz zaman O'nun kitabıyla konuşun. O'nun âyetlerine uygun konuşun. Kendi hevâ ve heveslerinize göre konuşmayın. Allah'ın her an sizi görüp gözettiğini, her an Allah'ın imtihanında olduğunuzu unutmayın. Allah'ı unutmuş, Allah'ın kitabını terk etmiş, Allah'la savaşanlarla karşı karşıya olduğunuzu da unutmayın. Allah'ı diskalifiye etmek isteyen, Allah'a yetki sınırlaması getirmek isteyen bir dünyayla karşı karşıya olduğunuzu unutmayın. Bu dünya bizimdir, bu dünyada yetki bizdedir diyen tağutlarla karşı karşıya olduğunuzu unutmayın. Gelin tercihimizi güzel yapalım. Gelin tercihimizi Allah ve Resûlünden yana yapalım. Allah karşıtı güçlerin gücü, hükmü bu dünyada bitecektir.

Yarın Allah'ın hükmüyle, Allah'ın sorgulamasıyla karşı karşıya geleceğiz. Herkes hesaba çekilecek, ama kimse Allah'ı hesaba çekemeyecektir. Güç ve kudret sahibi O'dur. Sözü dinlenecek, yasaları uygulanacak sadece O'dur. O'na kulluk edenler, O'nu dinleyenler, O'nun istediği gibi bir hayat yaşayanlar yarın birbirlerini lânetlemeyecekler. Allah'ın dostlarının şikâyet edileceği başka hiçbir

mercî de yoktur. Aman ha çabuk bitecek şu dünya sebebiyle Allah ve Resûlü'ne itaatten uzaklaşmayalım. Böylece dünyamızı da âhiretimizi de karartmayalım.

Hayatınızı Allah için yaşayın, doğru söz söyleyin, hak söz söyleyin de, Allah'ın ve Resûlü'nün sözcüsü olun da Allah sizin amellerinizi ıslah etsin, Allah sizin amellerinizi başarıya ulaştırsın. Allah sizi kendinizle, amellerinizle barışık hale getirsin. Sizin kusurlarınızı, günâhlarınızı bağışlasın. Kim Allah ve Resûlü'ne itaat ederse, muhakkak ki o büyük bir başarıyla başarmış demektir, kurtuluşa ermiş de mektir. Başarılı olma yolu Allah ve Resûlü'ne itaatten geçmektedir. Eğer Allah ve Resûlü'ne itaat edersek, kesinlikle bilelim ki başaranlardan, kurtulanlardan olacağız. Aksi takdirde kesinlikle kaybedenlerden olacağız Allah korusun.

72. "Doğrusu Biz, sorumluluğu göklere, yere, dağlara sunmuşuzdur da onlar bunu yüklenmekten çekinmişler ve ondan korkup titremişlerdir. Pek zalim ve çok cahil olan insan ise onu yüklenmiştir."

Muhakkak ki biz emâneti göklere, yere, dağlara sunduk, ar-zettik, teklif ettik. Onlar, o gökler, yerler, dağlar onu yüklenmekten, onu kabulden yüz çevirdiler. Ondan tedirgin oldular. Ondan korkup titrediler. Nasıl olur da biz bu ağır yükü, bu zor yükü yüklenebiliriz, nasıl olur da biz bu yükün altından kalkabiliriz, dediler. Ama insanoğlu onu yükleniverdi.

Ey insanoğlu dikkat et! Ey insan cinsi iyi anlayın! Bakın göklerin, yerin ve dağların yüklenemediği, korkup kaçındığı bir yükü, bir sorumluluğu sen yüklenmişsin. Sen almışsın, sen kabullenmişsin. Peki insan oğlunun sırtına aldığı bu yük, bu sorumluluk nedir? Bu emânet iradedir, sorumluluktur, özgür bir şekilde hakla bâtıl arasından, imanla küfür arasından, kullukla, itaatle isyan arasından birini seçmektir. Müslüman ya da kâfirlikten birini tercih etmektir. Allah'a itaat ya da isyandan birini seçmektir. Zaten bu dünyanın, dünyadaki bu hayatın temeli de bunun üzerine bina edilmiştir.

Eğer bizler de bunu kabul etmemiş olsaydık, bizler de tıpkı şu kabul etmekten çekinen varlıklar gibi iradesiz olurduk, sorumluluğumuz olmazdı, yükümüz olmazdı. Allah bizi niçin yaratmışsa, bize nasıl bir görev yüklemişse sadece onu bilir, sadece onu yapardık ve ondan başkasını tercih yetkimiz olmazdı. Secde halinde olurduk hep Rab-bimize. Ama şimdi öyle bir sorumluluk almışız ki, bu ya bizi göklerin, yerlerin, dağların, taşların ulaşamayacağı cennetlere götürecek, ya da bizi meleklerin bile bize secde etmelerine kadar götürecek. Tüm bu varlıkların bizi efendi bilip bize teslim olmasına kadar götürecek, ya da bu emânet bizi hayvanlardan, dağlardan, taşlardan daha aşağı mahlûklar yaparak cehennemin dibine kadar götürecektir.

Unutmayalım ki bu durumu kendimiz seçtik, kabullendik. Herkese arz edilen bu yükü, bu sorumluluğu sadece insan kabul etmiş. Tabiî Allah bizi bunu

kabul edecek şekilde yarattı, büyük irade O'dur ve biz de işte bu büyük iradenin doğrultusunda bu sorumluluğu yüklenmeyi kabul ettik. Evet ya Rabbi, bu yükü biz kabul ettik, İslâm yükünü, kulluk yükünü, risâlet yükünü, yeryüzünde senin halîfen olma yükünü ver bize, dedik.

Eğer biz kendi irademizle kabullendiğimiz bu emânete riâyet edersek, irademizi, seçimimizi kulluktan yana, itaatten yana, İslâm-dan yana kullanır, Allah ve Resûlü'nün istediği bir hayatı, kendi irademizle aldığımız bu yükün bilincinde bir hayat yaşarsak, kesinlikle kazananlardan olacağız, dünyanın en şerefli, en akıllı konumunda olacağız ve sonuç dünyada güzel bir hayat, âhirette de cennet olacaktır. Ama Allah'ın göklere, yerlere, dağlara teklif ettiği bu emâneti yüklenmekle birlikte, bu sorumluluğun altına girmekle birlikte hain olur, emânete hıyanette bulunur, Allah'a isyanı tercih eder, Allah'ın verdiği bu iradelerimizle Allah'a savaş açar, yeryüzündeki hiçbir insana bile kafa tutmaya gücümüz yetmezken Allah'a kafa tutmaya kalkışırsak, o zaman da zalim, cahil oluruz ve kendi belâmızı kendimiz buluruz Allah korusun.

(Burada irade ve emanetle ilgili dinleyicilerden bir soru soruldu)

Arkadaşımızın sorduğu soruyla alâkalı şunları söyleyelim inşallah: Emanet; tekâlüf-i ilâhiyedir. Farz, vacip, sünnet, haram, mekruh gibi C. Hakkın dininin evamiri ve nevahisidir. Emanet; kulun mükellef olabilme özelliğidir. Emanet; esas itibariyle irade demektir, seçim gücü demektir. Çünkü irade kişinin sorumlu tutulmasının temel kaynağıdır. Yâni irade olmasa kişiyi yaptıklarından ve yapmadıklarından ötürü cezalandırmak veya mükâfatlandırmak abes olacaktır. Çünkü irade olmasaydı zaten yapmak zorunda olacaktı o yaptıklarını. Melek öyledir. Aslında insanın fiillerini yaratan, her şeyi yaratan Allah'tır, ama biz Allah'ın bizim adımıza neleri yaratmasını istememiz sebebiyle sorumluyuz. Meselâ namaz kılan bir mü'minin namaz kılma eylemini, gücünü yaratan da, içki içen birinin içki içme gücünü, eylemini yaratan da Allah'tır. Yâni günâhı da, sevabı da yaratan, bunları işleyen kişilere güç ve imkân veren Allah'tır. Lâkin insan kendisiyle alâkalı neyin yaratılmasını istemişse, iradesini ne tarafa kullanmışsa elbette onun karşılığını görecektir. Ondan sorumludur.

Ama yine bilelim ki, bizim adımıza yaratılan her şey bizim ira-demizle olmamaktadır. Meselâ bizler iradelerimizle çocuğumuz olsun istiyoruz, çok malımız olsun istiyoruz, ama bazen bunlar verilmeyebiliyor. Ama eğer bu isteklerimiz hayırlı şeylerse elbette bu isteklerimizin sevabını göreceğiz. Meselâ irademizle aman çocuğumuz olmasın diye her türlü İslâm dışı tedbire baş vurup dururken, sonunda istemediğimiz halde çocuğumuz olmuşsa, istemediğimiz için onun sevabından mahrum kalacağız. Veya meselâ bir müslüman içki içmek iste-miyor. İradesini bu yönde kullanıyor. Ama buna rağmen birileri onun şakağına tabancayı dayayarak ölüm tehdidiyle zorla içirmişse, elbette o müslüman zoraki icra ettiği bu eyleminin karşılığını içki içmemiş olarak görecektir.

Sorunun ikinci bölümü, emanetin kaldırılacağına dair hadisti değil mi? Benim bildiğim bu hadisi bize nakleden sahabe Huzeyfe efendimizdir. Resûlullah aleyhisselâmın mümtaz ashabından birisidir. Allah'ın Resûlü bu zata bazı sırları söylüyordu. Bu zat der ki; ben peygamberimize hep fiten konularından sorardım. İşte o hadislerinden birisi olarak Resûlullah efendimiz bana; "bir gün gelecek yeryüzünden emanet kaldırılacak" buyurdu der. Bunu nasıl anlayacağız? Sanki bir adam uyur ve onun kalbinden emanet duygusu kaldırılır. Sonra onu görürsün ve zannedersin ki onda emanet duygusu vardır. Halbuki zerre kadar bir emanet duygusu kalmamıştır onda. Ancak emanetten bir iz kalmıştır. Bundan sonra insanlar o hale gelmişlerdir ki; alış veriş ederler, fakat hiç birisinin emaneti eda etme niyeti yoktur. Öyle ki falan kabilede, filan şehirde emin birisi varmış denecek ve parmakla gösterilecek kadar az kalacak.

İşte şu anda bakıyoruz, adam babasına bile kazık atıyor. Herhangi bir kimse hakkında; o adam ne kadar iyidir denir, halbuki kalbinde emanet duygusunun büyüklüğü şöyle dursun, varlığından bile söz edilemez. Dün; yahu filan şehrin valisi ne kadar iyi, benim hakkımı falanlardan alıverdi denirken, bakıyoruz bugün valisi hırsız, polisi hırsız, bekçisi hırsız. Hakkını alıvermek şöyle dursun, imkân bulsa kendisi yiyecek durumda. Öyle değil mi? Alış veriş müslümanla yapılır. Ama şu anda ciğeri beş para etmeyen yahudileri tercih ediyor insanlar. Bunun sebebi Müslümanlarda emanet duygusunun pörsümesi değil de nedir?

Acaba Rabbimiz niye böyle yaptı? Niye bize özgürlük verdi? Niye bize diğer varlıklardan farklı olarak seçim hakkı tanıdı? Niye bu emâneti bize yükledi? Niye bu emânete biz talip olduk? Şunun için:

73. "Bunun sonucu olarak, Allah, ikiyüzlü erkek ve kadınlara, Allah'a ortak koşan erkek ve kadınlara azap verecektir. Allah inanan erkek ve kadınların tevbelerini kabul buyuracaktır. Allah bağışlar ve merhamet eder."

Münâfık erkekler ve kadınlar, iki yüzlü erkek ve kadınlar Allah tarafından azap görsünler diye. Müşrik erkekler ve müşrike kadınlar da bu cezayı görürlerken kimseyi suçlamasınlar, suçu kimseye atmasınlar diye. Mü'min erkek ve kadınların da tevbelerini, dönüşlerini, kulluklarını Allah kabul etsin diye işte Allah bu emâneti bize yüklemiştir, ya da kendi özgür iradelerimizle biz bu emâneti yüklenmişizdir.

İşte hayat bu emânetin yükü üzerindedir. Bu emânetin yükü bizim belimizi çökertecektir. Eğer Rabbimiz yüklendiğimiz bu emânet yükünü bizim için kolaylaştırmazsa işimiz zordur. Ama Rabbimiz bize yardım eder de bu emânete riâyet ederek bir hayat yaşamaya muvaffak kılarsa o zaman bilelim ki melekler bizim önümüzde eğilecekler, meleklerden, dağlardan, taşlardan,

göklerden, yerlerden üstün olacağız. Onların tamamı bizim emrimize verilmiş olacaktır. Aksini yaparsak da aşağıların aşağısına, esfel-i sâfilîne, hayvanlardan daha aşağılara inmiş olacağız.

Bu yükü bize yüklerken Rabbimiz Gafûr ve Rahîmdir. Bize rahmetiyle, merhametiyle, mağfiretiyle muamele etmektedir. İşte böyle bir Allah'a ancak hamd edilir, böyle bir Allah ancak yüceltilir ve kendisine kulluk edilir. Büyük O'dur, Allahu ekber! Noksan sıfatlardan münezzeh O'dur, sübhanallah. Hamd O'nadır, velhamdü lillahi Rab-bi'l âlemin.